

GELDERSCH PANORAMA

23 JANUARI 1941 — No. 4

LOSSE NUMMERS 15 CENT

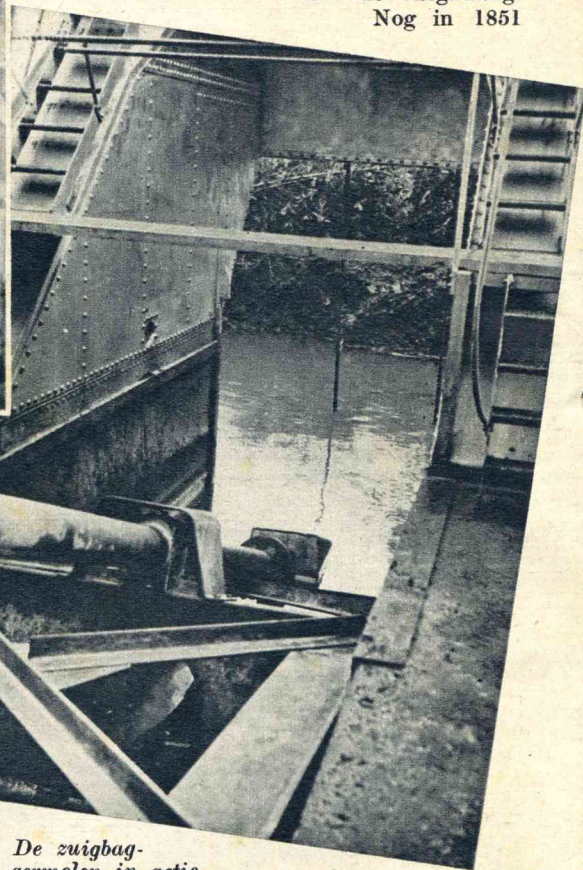

Een elektrische centrale op de terreinen van de tinwinningmaatschappij.

Boheemsche ertsgebergte en in Cornwall. De voornaamste vindplaatsen echter zijn Banka en Billiton (beide tot onzen O. I. Archipel behoorend), China, Bolivia en Mexico, terwijl het ook in den Congo en in Australië voorkomt. Het voornaamste productie-gebied echter wordt door Banka en Billiton gevormd, terwijl daarop Amerika met ruim twintig procent volgt.

Het tin is reeds lang bekend. Reeds de achttiende dynastie in Egypte gebruikte brons met tien procent tin er door, en de Phoeniciërs haalden tin van de Cassiteriden (de plaats van deze eilandengroep is niet precies bekend, doch latere onderzoekingen hebben uitgewezen dat zij hiermede waarschijnlijk de Scillyeilanden bedoelden, terwijl het vrijwel vaststaat, dat zij ook een deel van hun tin uit Cornwall betrokken). Banka werd reeds vroeg ontgonnen, ongeveer omstreeks 1710. De O. I. Compagnie kocht dat tin van den sultan van Palembang. In 1722 werd daaromtrent reeds het eerste contract gesloten. Op Billiton begon men eerst veel later met de ontginning.

Nog in 1851

De zuigbag-germolen in actie.

Een waterkanon, dat den grond losspuut en vermoddert.

TIN

Een reportage over de winning van een onmisbaar metaal

H

et tin is den laatsten tijd in aanzien gestegen, want al behoort het dan ook niet tot de zoogenaamde „zware" metalen, het bezit voor velerlei toepassing mogelijkheden. Het

tin immers vereenigt zich buitengewoon gemakkelijk met andere metalen (ontleende het bronzen tijdperk niet zijn naam aan de uitsluitend uit koper-tinverbindingen vervaardigde wapens en gebruiksvoorwerpen?) en deze metaallegeeringen — die behalve de bronssoorten o.a. ook het Britannia- metaal omvatten — leveren de veelbegeerde kussenmetalen, die voor de lagers van bewegende machinedeelen gebezigd worden.

Het belangrijkste tinerts is de tinsteen of kassiteriet, dat in Europa slechts in kleine hoeveelheden wordt gevonden, en wel in 't Saksisch-

De losgespoten grond wordt door de emmers van den baggermolen opgehaald.

jaar — 1851 — de eerste tinmijn op Billiton in bedrijf.

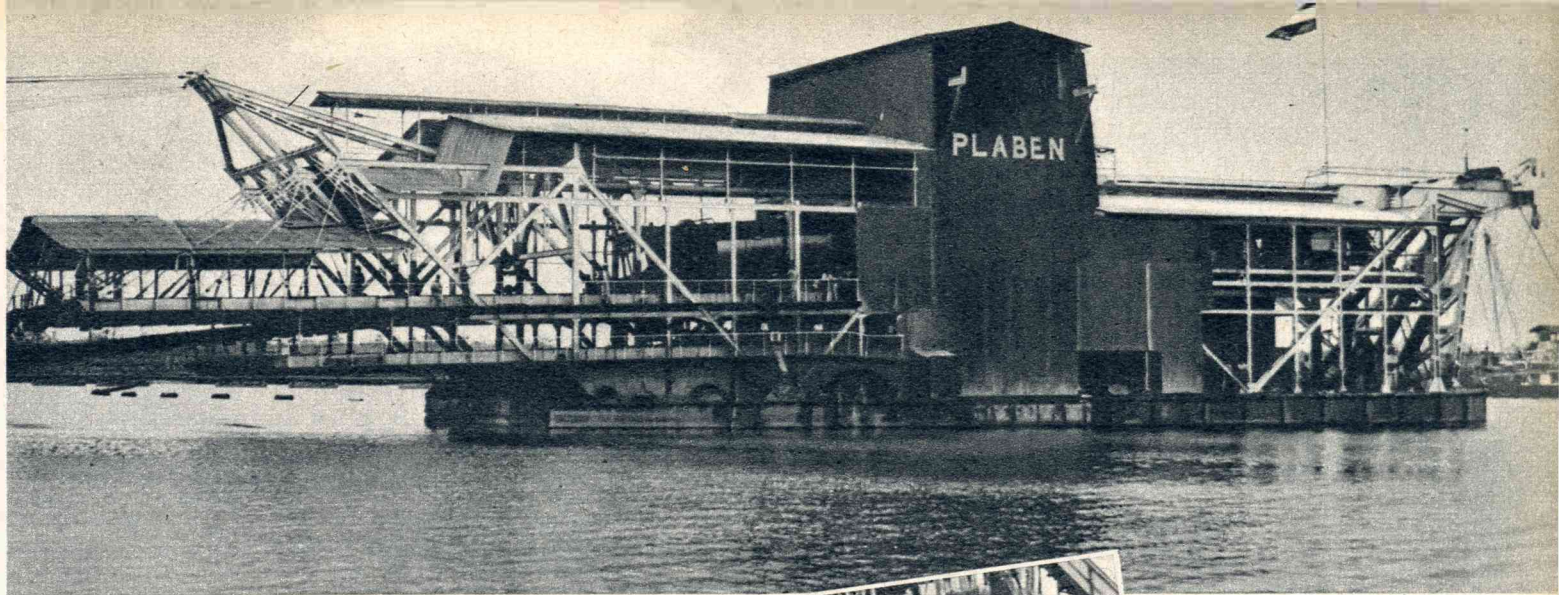
In onze koloniën is het tin nagenoeg uitsluitend van alluvialen oorsprong. Door verweering, afbrokkeling en afspoeling werd het erts uit het gesteente losgemaakt en naar de tegenwoordige vindplaatsen gevoerd. De natuur zorgde op deze reis voor een zuivering der tinertsen, die het mogelijk maakte, dat met zeer eenvoudige middelen uit het alluviale erts bijna chemisch zuiver tin te smelten is. Wegens het groote verschil in soortelijk gewicht van tinerts

en zijn bijmengselen bezonk in de beddingen der beken en rivieren het zware tinerts, en concentreerde het zich daar tot rijke afzettingen, terwijl de lichtere bijmengsels afgevoerd werden naar zee. In lateren tijd zijn op deze afzettingen, kaska genaamd, aardlagen bezonken en gevormd, zoodat het erts eerst gewonnen kan worden na 't weggraven der van één tot vijftieng meter dikke ertslooze laag. (Deze wijze van ontginnen noemt men kollong-ontginnen.) Waar het erts niet ver verplaatst werd, of 't water zich snel verspreidde over vlakten, bleef de vorm der kristallen beter bewaard en werd de concentratie niet ver doorgevoerd. Aldaar komt het erts in den geheelen bovengrond verspreid voor, uiteraard armer dan in de kaskalagen. De winning van erts uit deze afzetting heet koeliet-ontginning. De koelietlaag is van één tot drie meter dik.

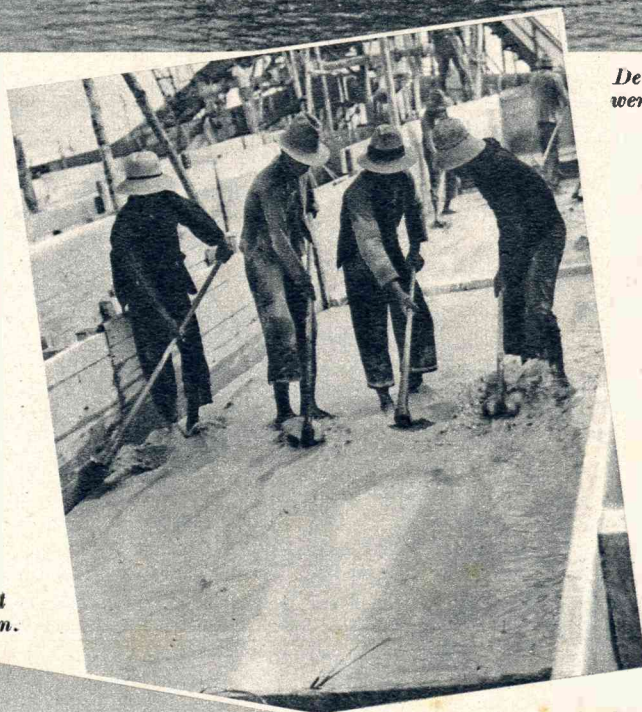
Wanneer men in een bepaalde streek naar tin gaat zoeken, wordt er altijd eerst even nagegaan of de bevolking, hetzij uit eigen ervaring hetzij bij overlevering, iets weet over de aanwezigheid van tinerts. In Ned. Indië is overal altijd al iets bekend bij de bevolking, die daardoor de explorators meestal sneller op het juiste spoor kan brengen dan door een geheel eigen onderzoek mogelijk zou zijn. En het daarop volgend deel van verkenning en onderzoek neemt toch al vrij veel tijd in beslag, eer men hoeveelheid, rijkdom etc. heeft vastgesteld, zoodat de hulp van een goedgezinde inheemsche bevolking 'n waardevol iets kan zijn voor de onderzoekers.

De eerste ontginningen vonden door handenarbeid plaats. Natuurlijk begon men het erts te winnen op plaatsen, waar men met de minste hulpmiddelen kon volstaan: de koelittereinen. Men scheidde hier het tinerts af door den grond eenvoudigweg te verwasschen. Het hiervoor benodigde water werd meestal verkregen door een riviertje of een beekje af te dammen, tot het verkregen peil hoog genoeg was. De grond werd gewoonlijk door Chineezen met patjols losgemaakt, en in de eenvoudig aangelegde houten goten verwasschen, waarbij de grond met 't water wegvloede en 't tinerts achterbleef. Natuurlijk koos men in den beginne die koelittereinen uit, waar men met natuurlijke bevoeiing kon volstaan, doch later ging men er toe over om ook de eerst overgeslagen terreinen te bewerken, waartoe men het water oppompte.

De eerste mechanisatie bestond uit het

De tinbaggermolen, die het werk van duizenden menschen kan verzetten.

Koelies aan het ertswasschen.

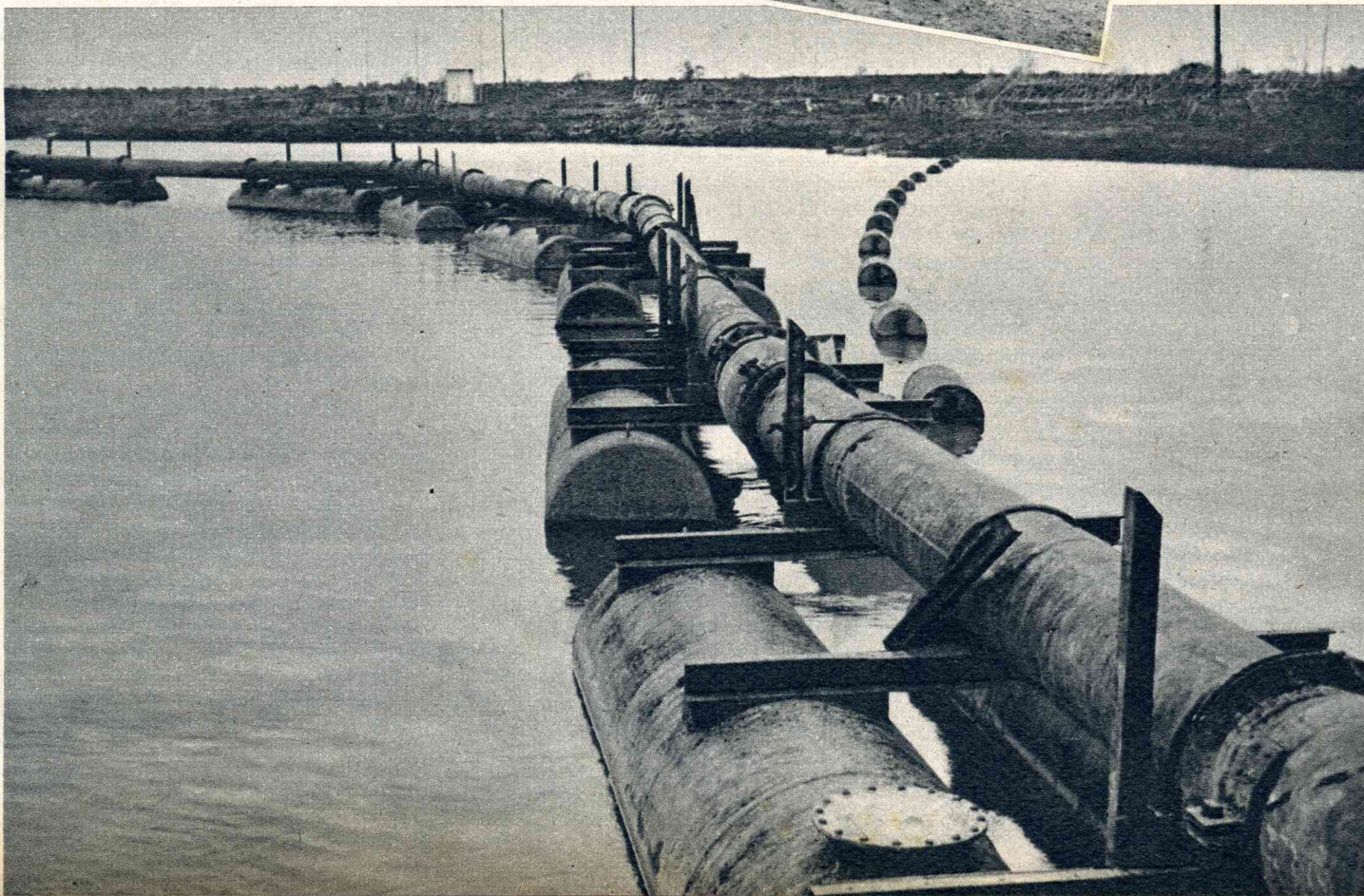
Opslagplaatsen en ontginningsgebouwen.

val werd door 'n locomobiel aangedreven, en beteekende een belangrijke besparing op arbeidsloonen. Vervolgens werden ook transportbanden ingevoerd: banden zonder einde, langs geleiderollen, dienden hier voor den opvoer van den grond. Dit laatstgenoemde systeem is lang op Billiton in gebruik. Ook de invoering van excavateurs of graafmachines was een economisch verantwoord daad.

De kollongterreinen worden tegenwoordig met pomp- en spuitbaggers ontgonnen. De spuitbagger is feitelijk niet anders dan een soort van waterkanon, dat met ongeloofelijke snelheid den grond losspuut en vermoddert, waarna de ontstane bagger door een baggerpomp wordt opgezogen en weggeperst. De erts laag wordt op dezelfde wijze opgepompt, en vervolgens naar een hellende waschgoot geperst, waaruit de modder wegvloeit en waarin 't erts achterblijft. Daarnaast werkt men ook met zoogenaamde emmerbaggers, die er vrijwel hetzelfde uitzien als onze bekende Hollandsche baggermolens. De machine is op een ponton of op een schip gebouwd, en heeft een capaciteit die varieert van 500.000 tot 1.000.000 kubieke meter grond per jaar. De machine verzet bij een diepte van zeven meter, afhankelijk van zijn grootte, ongeveer evenveel grond als duizend of tweeduizend man zouden doen op de ouderwetsche manier.

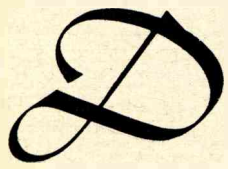

*Een afvoerbuis op pontons.
(Foto's I. P. & R. S.)*

Mr. CLEMENTS

door Denis Mackail

e ernstige, waardige en statige bediende hielp mr. Clements in zijn overjas, overhandigde hem zijn hoed en paraplu en maakte zich vervolgens gereed, de buitendeur te openen.

„Wenscht u een taxi, mijnheer?” vroeg hij.

Mr. Clements scheen even te schrikken.

„Nee, dank je,” antwoordde hij. „Ik — ik denk, dat ik ga lopen.”

Bij dit antwoord zou vrijwel iedereen, behalve natuurlijk de ernstige, waardige en statige bediende, lichtelijk geschrokken zijn. Want ofschoon mr. Clements niet overdreven dik was, noch er zeer zwak uitzag en evenmin een lichamelijk gebrek had, werd men op een of andere wijze geschokt bij de gedachte, dat mr. Clements zoo maar doodgewoon zou gaan lopen. Om hem heen hingen de sfeer en de geur van taxi's. Let wel, niet van eigen luxe-auto's, o nee, want al zag men dadelijk, dat hij rijk was, men zag ook onmiddellijk, dat hij nooit of te nimmer eenige verantwoordelijkheid zou aanvaarden, wanneer hij daar buiten kon. Om die reden kon men hem zich slechts denken, wonend in privé-vertrekken van een of ander groot hotel, waar zijn maaltijden werden besteld door den chef-kellner, zijn gelaat werd geschoren door een huiskapper en zijn lectuur voor hem werd uitgezocht door de jongedame van het krantenkioskje; men kon zich voorstellen, dat hij op gezette tijden verhuisde naar andere groote hotels — ergens aan zee, in de bosschen of in 't buitenland — en daar zijn leven liet bestieren door andere kellners, kappers en jongemeisjes in krantenkiosken. En daarmede zou uw verbeeldingskracht, wat hem betreft, uitgeput zijn. Doch wij kunnen daar onmiddellijk aan toevoegen, dat u zich aldus een volmaakt waarheidsgetrouw beeld van mr. Clements' leven zou hebben gevormd. Natuurlijk was mr. Clements niet altijd geweest, wat hij nu geworden was. Soms probeerde hij wel eens, aan een of anderen kennis in de hal van 't groote luxe-hotel, waar hij op dat oogenblik verbleef, te vertellen, dat hij vroeger bankier was geweest (misschien ook wel makelaar) ergens in Hongkong (of was het misschien in Amerika?).

Wat wij evenwel gerust aan mogen nemen is, dat hij ergens in het oosten gewerkt had en dat hij teruggekeerd was met meer geld dan hij ooit op kon maken. Hij had geen familie, geen liefhebberijen, geen vrienden. Hij had alleen maar geld. Maar omdat hij verder ook geen fantasie had, was hij over het geheel zeer gelukkig en tevreden met zijn bestaantje. In het Serene-hotel, waar hij een groot deel van het jaar placht te wonen, noemde men hem „een keurigen ouden heer” en in die kringen beteekent dat maar één ding. Het komt namelijk hier op neer, dat de heer in kwestie ruim voorzien is van iedere eenheid uit het nationale muntstelsel en dat hij prompt met de grootste gevoeligheid en snelheid pleegt te reageren op iedere bescheiden naar voren gebrachte handpalm, die zich in zijn buurt vertoont.

Nu we het portret van mr. Clements zoo goed als wij konden voltooid hebben, zullen wij hem volgen in de spreekkamer van sir Mortimer Cumberland, den grooten hartspecialist, die hem voor een privé-consult ontvangen had. Zooals hij zich dagelijks overgaf aan den hotelkapper, om te worden ingezeept en geschoren, zoo had hij nu sir Mortimer veroorloofd hem zijn vest los te knopen en hem te onderzoeken, zonder dat hij daarbij hielp of tegenstribbelde.

„Nee,” antwoordde hij op een der vragen, die hem gesteld werden, „ik zou het nauwelijks pijn durven noemen. Het is meer een voorbijgaand gevoel van eenigszins onwel-zijn, dat zoo eens een enkelen keer opkomt. Toevallig zei ik er iets van tegen den bediende, die in mijn hotel voor mij zorgt en het was heusch op zijn aanraden, dat ik hierheen gekomen ben. Ten slotte, op mijn leeftijd moet men toch voorzichtig zijn, nietwaar?”

Bij die woorden „op mijn leeftijd” had hij traag geglimlacht, want hij kon zich niet indenken, dat hij werkelijk iets zou kunnen mankeeren.

Sir Mortimer evenwel had niet teruggeglimlacht.

Hij begon opeens een massa vragen te stellen en mr. Clements begon zich wat ongerust af te vragen, of hij wel op tijd zou komen voor de lunch. Op onprettige wijze werd hij opeens uit dezen gedachtengang gehaald. „Wat!?” vroeg hij met een verwijtenden klank in zijn stem.

Sir Mortimer was plotseling zeer waardig.

„Er is niets wat u verhindert de meening van een anderen specialist te vragen, indien u daar prijs op stelt,” zei hij.

„Nee, nee,” antwoordde mr. Clements haastig, en dan voegde hij daaraan toe: „Zeg, is er niets aan te doen?”

Sir Mortimer begon zijn stethoscoop op te rollen.

„Ik zou u slechts misleiden,” zei hij, „wanneer ik deed alsof ik dat wel kon...”

„O,” zei mr. Clements. Even later stond hij op straat met slechts een vage en mistige herinnering aan wat er gebeurd was.

Toch, toen hij terugwandelde naar zijn hotel — zijn verschijning op straat alleen al was voldoende om taxi na taxi aan zijn zijde te brengen — was het feit, waarvoor hij gesteld was, hem volkomen duidelijk. Binnen drie maanden, ruw geschat, zou hij — althans volgens sir Mortimer — plotseling voorgoed van dit leven moeten scheiden. Er was iets in zijn binnenste, dat op 't vastgestelde uur als een wekker af zou lopen en dan zou het met mr. Clements gedaan zijn.

Mr. Clements keek om zich heen naar het drukke verkeer, de wandelaars, de winkel-etelages. En toen, plotseling, kwam zijn gemoedsrust terug.

Ten slotte, de zaak was afgedaan. Sir Mortimer had alle verantwoordelijkheid van hem overgenomen; het zou heel wat lastiger zijn geweest, wanneer hij hem een rustkuur had voorgeschreven of een reis om de wereld; of wanneer hij hem een lijst had voorgelegd van dingen, die hij niet eten mocht. Hij begon zich al af te vragen, waarom hij eigenlijk zoo verontrust was geweest.

„Eigenlijk,” mompelde hij tot zichzelf, „moest ik diep in den put zitten, maar kan ik naar waarheid zeggen, dat ik mij zoo voel?” Zijn ongewone pogingen om in zichzelf te schouwen deden hem opeens stilstaan aan den rand van het trottoir en op geheimzinnige wijze verscheen daar plotseling een taxi-chauffeur, die op de voetrem trapte.

„Taxi, mijnheer?” vroeg hij.

Mr. Clements aarzelde nooit. „Ja,” zei hij, „breng me naar het Serene-hotel.”

Hij opende het portier en klom naar binnen. De chauffeur gaf een ruk aan zijn vlaggetje met „vrij” en daar gingen ze dan.

Onderweg begon mr. Clements zich af te vragen — en dit met groeiende belangstelling — hoe hij den tijd, die hem hier op aarde restte, het best zou kunnen besteden en hoe hij nog de meeste vreugde van zijn geld kon beleven. Hij kon van nu af aan doen wat hij wilde, zonder de geringste vrees, dat hij vroeg of laat ter verantwoording zou worden geroepen. Hij kon zich overgeven aan ongebreidelde losbandigheid — wanneer hij daartoe lust gevoelde — en hij zou dood zijn, voordat hij iets anders kon hebben geproefd dan de vreugden ervan. Hij kon een moord begaan — in gedachten zette hij een revolver in den nek van den taxi-chauffeur — en lachen om rechtbank en rechters. Hij zou een krach kunnen ontketen op de beurs en een ware lawine van faillissementen kunnen veroorzaken, zonder er zelf schade bij te hebben. Hij kon zijn naam krassen in de bankjes van het park, kon aan den verkeerden kant van de straat rijden, hij kon aan de noodrem van den trein trekken, een steen door iemands ruiten gooien, belletjetrekken — en dat alles zonder over de consequenties na te hoeven denken...

Echter, de film, die voor zijn geest voorbij trok, knapte plotseling af en toen de taxi voor het hotel stopte, trok de passagier een grooten zijden zakdoek te voorschijn, waarmede hij zijn vochtig voorhoofd afveegde als om al de vreemde gedachten, die daarachter gespoekt hadden, weg te vagen. Natuurlijk kon hij dat allemaal niet werkelijk doen. Natuurlijk niet. Ten minste... en op dat moment kreeg

mr. Clements zijn kostelijksten inval. Men kan veronderstellen, dat het er onbewust al jaren geweest was; dat er, in tegenstelling tot zijn vrijgevege gewoonten, toch steeds een onhoorbare, innerlijke stem geprotesteerd had.

Mr. Clements had namelijk besloten om in de dagen, die hem nog restten, niet meer te reageren op bescheiden uitgestoken handpalmen. Géén eerbiedig aanslaan, géén onderdanig „goedenmorgen”, géén beleefde informatie naar zijn gezondheidstoestand, géén bereidwillig „tot uw dienst” zou meer een muntstuk uit zijn vestzak te voorschijn tooveren. Wát er ook gebeuren mocht: de fooi, die hij dezen taxi-chauffeur gaf, zou de laatste zijn, die hij als mr. Clements zou overhandigen.

Na al de misdadige en losbandige plannen, die eerst bij mr. Clements waren opgekomen, zal het besluit, dat hij nam, u misschien wat kinderlijk voorkomen. Waarschijnlijk had u het interessanter gevonden, wanneer hij zich ontpopt had als een gentleman-inbreker of wanneer hij met behulp van zijn groot fortuin iets anders zeer opvallends had gedaan. Wij moeten u in dat geval teleurstellen, want het is onze plicht te vertellen, wat er werkelijk gebeurde. En bovendien, het eigenlijke verhaal over mr. Clements begint nu eerst.

Gedurende achtenveertig uur was het personeel van 't Serene-hotel zoo welwillend, de merkwaaardige verandering, die er in de sympathieke gewoonten van mr. Clements had plaatsgegrepen, te beschouwen als een tijdelijke afwezigheid, als een onschuldige verzuim. De zorgen, waarmede zij hem omringden, bleven even toegewijd en het scheen alsof zij er op rekenden, dat hij, bij het ontdekken van zijn verzuim, zijn trouwe dienaren ruimschoots schadeloos zou stellen. Doch mr. Clements gaf niet het geringste teken, terug te zullen keeren tot zijn normale gedrag en toen de achtenveertig uur verstreken waren, gebeurde er iets, waardoor een geheel nieuw en zeer verontrustend licht op deze geschiedenis geworpen werd.

Hij had een chasseur uit het restaurant naar de krantenkiosk gestuurd om een avondblad voor hem te koopen en hem daartoe een kwartje meegegeven. De jongen had zijn opdracht naar gewoonte uitgevoerd, de krant op een zilveren blaadje gedeponneerd naast het bord van mr. Clements en willen vertrekken. Mr. Clements had hem toen teruggeroepen.

„Wacht eens,” zei hij, „je hebt me nog geen geld teruggegeven.”

Natuurlijk had de jongen geen andere keus; hij moest wel vijftien cent teruggeven, maar het duurde nog geen twintig minuten of het heele hotel was op de hoogte van de ontstellende gebeurtenis.

Er werd een spoedvergadering bijeengeroepen onder leiding van het bestuur der plaatselijke afdeling van de hotelpersoneelsorganisatie en daar had de jongen zijn mededeelingen moeten herhalen.

Er bleef verder ook niets anders over, dan een subcommissie te vormen, die de zaak nader zou onderzoeken en uitwerken. Toen dit achter den rug was, ging de vergadering uiteen; de subcommissie bleef achter en zette zich aan den arbeid.

Het eerste zichtbare resultaat van haar besprekingen was, dat zich om ongeveer half vier dienselfden middag 'n zekere heer Basso — een van de secretarissen van den directeur — naar de vertrekken van mr. Clements begaf. Oogenschijnlijk was het slechts zijn taak, de wekelijksche rekening aan te bieden, doch de subcommissie had hem gemachtigd, den beschuldigde eenige onschuldig schijnende vragen te stellen.

Een feit is evenwel, dat hij slechts de kans kreeg tot het stellen van één zulk een vraag. Want toen de heer Basso, beleefd handenwrijvend gezegd had: „Ik hoop, dat u nog steeds volkomen tevreden over de bediening bent, mijnheer?” had mr. Clements — aldus vertelde hij later — hem eerst met een zeer vreemden blik aangekeken om direct daarop midden in het strijdperk te treden.

„Wanneer iemand in dit hotel zich verbeeldt,” zoo had hij geantwoord, „dat ik van plan ben in de toekomst meer te betalen dan de geoorloofde verhooging op mijn wekelijksche rekening, dan heeft hij het helaas heelemaal mis. Het zal u echter interesseeren, dat ik vanmorgen een heel pak aandeelen van het Serene hotel overgenomen heb, en dat ik zal weten op te treden, wanneer ik merk, dat ik van de zijde van het personeel met minder attentie en zorg word omringd. Laat ik u nu niet langer ophouden. Goedenmiddag.” Waarop de heer Basso, die van achter de toonbank in de ontvangkantoren om placht te gaan met groothertogen en millionairs, op weinig waardige wijze het vertrek verlaten had.

„Het was voor mij onmogelijk, nog iets te doen,” zoo bracht hij de subcommissie verslag uit. „De eenige verklaring, die ik geven kan, is, dat mr. Clements gek geworden is.”

Het was niet aan te raden, met soep te morsen over het pak van mr. Clements, zijn bruine schoenen met zwart te poetsen, hem te laten wachten als hij belde, zijn champagne bij vergissing op bourgogne-temperatuur te brengen. . . . want hij was nu in staat het ontslag van iedereen, die hem onaangenaam was, zonder moeite te bewerkstelligen. En het was ook nutteloos hem mede te deelen, dat zijn kamers voor andere doeleinden gebruikt moesten worden. Immers, hij had ze dien morgen voor een jaar ingehuurd.

Het was mr. Gustav Duhamel van het dakterras, die het eerste constructieve voorstel deed.

„Ik heb deze meening over de aangelegenheid, die ons bezighoudt,” verklaarde hij. „Wij allen hebben den heer Clements nu al jaren gekend en het is duidelijk dat er — aangenomen, dat hij niet gek geworden is — een reden voor zijn gewijzigde houding is.

We moeten er achter zien te komen, wien hij zijn laatste fooi gaf en vervolgens alles, wat hij daarna gedaan heeft. Op die wijze alleen kunnen we licht brengen in deze duistere zaak en misschien zal dan de heer Clements weer tot zijn gewoonten als heer terugkeeren.”

Er volgde een gemurmel van instemming op deze wijze woorden en de heer Basso, als man van de daad, had het boek, waarin mr. Clements' uitgaven vastgelegd werden, reeds opengeslagen.

„De laatste fooi, die de heer Clements gegeven heeft, gaf hij Woensdag j.l. aan een van de halbedienden bij de draaideur. Kijk, hier staat het: 'n kwartje.”

„Dat klopt,” sprak een stem aan het einde van de tafel, „en toen hij om één uur terugkwam en ik zijn paraplu voor hem opraapte, zei hij alleen maar: „Dank je.”

„Prachtig,” zei de heer Basso. „Daar ligt dus ons uitgangspunt. Wat gebeurde er op Woensdagmorgen en waar ging de heer Clements toen heen?”

„We zullen dat uit moeten zoeken bij zijn taxi-chauffeur,” stelde de eerste spreker voor.

„Wacht eens even,” zei de heer Duhamel. „Er is misschien een vluggere weg. Laten we het zijn bediende vragen; die weet misschien waar hij naar toe gegaan is.”

Dit voorstel werd aangenomen; de bediende werd voor de subcommissie geleid en wij weten al, dat hij in staat was de gevraagde inlichtingen onmiddellijk te verstrekken. Mr. Clements had dien morgen een bezoek gebracht aan sir Mortimer Cumberland, den grooten hartspecialist.

„Vertelde hij je, wat sir Mortimer heeft gezegd?” vroeg de heer Basso.

„Nee, mijnheer,” antwoordde de bediende. „Maar ik zag hem direct na de lunch; hij scheen ongewoon opgewekt te zijn. Hij had zich een paar dagen veel zorgen over zijn gezondheidstoestand gemaakt, zoodat ik aanneem, dat sir Mortimer hem volledig gerust heeft kunnen stellen.”

De subcommissie stond voor een volkomen raadsel. Geen der leden kon zich voorstellen, welk verband er zou kunnen bestaan tusschen een oogenschijnlijk zeer bevredigend doktersbezoek en dit plotseling uitbrekende non-fooiën-systeem.

De heer Duhamel, die zoeven nog de held der vergadering geweest was, ontdekte opeens in de kou te staan.

„De subcommissie kan op dit moment niets meer doen,” stelde de heer Basso vast. „Wij moeten uit elkaar gaan totdat er zich nieuwe gezichtspunten hebben voorgedaan.” Hij greep zijn papieren bijeen en verliet het vertrek. De achtergeblevenen knikten mistroostig met het hoofd. Er viel inderdaad niets meer te doen voorloopig. Mr. Clements had de eerste ronde gewonnen.

Het eenige nieuwe gezichtspunt, dat zich voordeed, was, dat mr. Clements den volgende morgen opdracht gaf, zijn koffers te pakken en ze hem na te zenden naar het Stupendous-hotel in Newcliff aan zee. Het spreekt vanzelf, dat de labels op de koffers door de typische wijze van bevestiging — een internationale hoteltaal — de collega's van het Stupendous-hotel er van op de hoogte brachten, dat mr. Clements de meest gruwelijke gierigaard was, die ooit in een hotel gelogeed had. Met op deze wijze gebrandmerkte bagage zou een gewoon reiziger nooit ofte nimmer een kamer hebben gevonden in een hotel, waar men den geheimen code verstond; doch 't personeel van het Stupendous-hotel kende en waar-

deerde mr. Clements zoozeer, dat men de bevestiging der labels als een idiote vergissing beschouwde. Zonder eenig bezwaar verkreeg de heer Clements dan ook prompt zijn gewone appartementen.

Binnen twee dagen herhaalde de geschiedenis uit het Serene-hotel zich nauwkeurig. Er was een korte, pijnlijke scène geweest in de privé-vertrekken van mr. Clements tusschen den bewoner en den chef-kellner, mr. Herz. En deze had de kamer verlaten, niet alleen met dat volkomen onbegrijpelijke ultimatum naklinkend in zijn ooren, doch bovendien met de wetenschap, dat de heer Clements groot-aandeelhouder van het hotel was geworden en dat hij geen enkele nalatigheid dulden zou, van wien ook.

Laten wij thans mr. Clements zijn zonderlinge reis langs luxe-hotels in eenzaamheid voortzetten. Door verschillende kanalen kwam het nieuws van zijn ontstellende reis in het Serene-hotel binnen. Hij veroorzaakte een alarmtoestand in Manchester en in Liverpool, in Brussel, Amsterdam en Parijs — en overall gedroeg hij zich op dezelfde hoogst betreurenswaardige, sterker nog, verschrikkelijke manier. Het regende klachten van alle zijden en op de kantoren van den bond voor hotelpersoneel was het bestuur in vrijwel onafgebroken vergadering bijeen.

In Londen had de heer Duhamel het vuur onder zijn schoenen uitgelopen. Hij had op allerlei listige en bedrieglijke manieren den waardigen bediende van sir Mortimer weten te bewegen, hem het patiëntenboek van zijn meester in te laten zien, doch hij was niets wijzer geworden, want de merkwaardige hanepooten van den specialist waren voor den heer Duhamel nog onleesbaarder dan Sanskriet geweest.

Hij had ware reeksen van slapelooze nachten doorwoeld op zijn sponde, steeds maar piekerend, wat toch wel de oorzaak was van den vreeselijken ommekeer in het gedrag van den heer Clements, maar ten slotte, toen er donkere kringen om zijn oogen verschenen, door het gebrek aan slaap, gaf hij het op en bekende hij zich, dat hij verslagen was.

En toen opeens, tien weken na zijn plotseling vertrek, was mr. Clements onverwacht weer op komen dagen. De eerste teekenen, die het personeel van het Serene hotel van dit feit kreeg, vormden de ongezouten verwenschingen, welke de taxi-chauffeur, die hem met zijn koffers van het station naar het hotel had gebracht, over de straat liet daveren en zij waren er tevens het bewijs van, dat de oude heer nog steeds zijn ongere practijken uitoefende.

„Ik zal voortaan hier blijven wonen,” had hij den bediende, die hem naar zijn kamers bracht, gezegd. En deze opzienbarende mededeeling vormde feitelijk het eenige agendapunt van de vergadering, die onmiddellijk door de subcommissie bijeengeroepen was. Evenals daarvoor vond ook ditmaal de subcommissie geen enkel middel om in de situatie eenige verandering te brengen. De heer Duhamel echter had gezweven en eerst toen de opgewonden discussies moedeloos stilvielen, opende hij zijn mond.

„Ik ben er nog steeds van overtuigd,” zei hij, „dat de merkwaardige verandering in het gedrag van mr. Clements verband houdt met zijn bezoek aan sir Mortimer Cumberland. En daarom geloof ik, dat wij slechts wat kunnen bereiken, wanneer wij erin slagen, zijn vrouwen in dien dokter te doen schokken. Ik geloof daar wel kans voor te zien.”

Hoewel de subcommissie nu niet bepaald veel blijken van enthousiasme gaf, werd toch besloten, den heer Duhamel vrijheid van handelen te geven. De vergadering werd opgeheven en de heer Duhamel bleef alleen achter met den bediende van mr. Clements. Tien minuten later vroeg hij zijn medesamenzweerder: „Is het je heelemaal duidelijk?”

„Volkomen,” antwoordde de bediende, „maar bent u niet bang dat de directeur . . . ?”

Mr. Duhamel glimlachte flauwtjes.

„Nee,” zei hij, „ook hij krijgt zijn aandeel van de fooien . . .”

Den volgende morgen lag mr. Clements rustig in zijn bed na te mijmeren over de genoegens, die zijn jongste reis in Europa hem bereid had. Geen oogeblik, zoo zeide hij tot zichzelf, had hij het besluit, dat hij genomen had, betreurd. Het had méér kleur en leven aan zijn laatste dagen gegeven dan hij ooit op andere wijze had kunnen vinden. Zonder overdrijving zou men zijn inval kunnen beschrijven als de inspiratie van een genie.

Toen hij zich weer de woedende, booze, verbaasde en opgewonden gezichten herinnerde, die hij achtergelaten had in meer dan zeventwintig groote hotels, klonk opnieuw zijn vrolijk gegriinnik door het slaapvertrek. . . . Het was prachtig geweest,

mooier dan iets dat iemand ooit had kunnen doen. Hij had het krachtigste bolwerk van de geheele geciviliseerde wereld alleen bevochten en . . . hij had overwonnen.

En nu hij overwonnen had, had hij in zijn testament bepalingen op laten nemen, waardoor hij, voor zoover mogelijk althans, de lieden met wie hij zijn strijd had gestreden, schadeloos zou stellen voor hetgeen zij hadden moeten doorstaan. Het zou een laatste blijk van verachting voor dit gansche gedoe van over het graf zijn. . . .

Hij greep zijn bril en trok het testament uit de enveloppe, waarin het hem was toegezonden ter onderteekening. Ja, de notaris had zijn opdracht naar de letter opgevolgd. Hij zou nu zijn bediende roepen om als getuige bij de onderteekening te fungeeren. Opeens werd er aan de deur geklopt. „Binnen,” riep hij.

Hoe merkwaardig. Het was de bediende zelf.

„Goedenmorgen, Charles,” zei mr. Clements.

„Goedenmorgen, mijnheer,” zei de bediende. Plotseling, zonder eenige waarschuwing, gaf deze een luiden schreeuw, viel op den grond en begon te trappelen, daarbij probeerend heusch schuim op zijn mond te produceeren. „Een dokter,” kreunde hij, „om 's hemels wil, mijnheer, bel een dokter op.”

Mr. Clements had den hoorn al van den haak genomen.

„Haal onmiddellijk 'n dokter,” riep hij. „Stuur hem naar mijn kamers. Een van de bedienden heeft een aanval gekregen.”

Charles, die uit voorzorg een beetje zeep in zijn mond genomen had, schuimbekte als een op hol geslagen paard.

„Raak me niet aan!” riep hij luid.

Mr. Clements lag echter vredig achterover in zijn bed.

„De dokter zal over een minuut hier zijn,” zei hij. Zijn voorspelling bleek juist te zijn. Een bleek man met 'n langen zwarten baard trad de kamer binnen.

„Wie is de patiënt?” vroeg hij.

Mr. Clements wees naar den krimpenden en schuimenden Charles.

„Daar,” zei hij.

De dokter knielde neer op den vloer, pakte iets uit het plechtige zwarte koffertje, dat hij bij zich had en nauwelijks een seconde later zat de patiënt rechtop — kalm en blijkbaar volkomen genezen.

„Heb je wel eens iemand over deze symptomen geraadpleegd?” vroeg de dokter vriendelijk.

„Ja, mijnheer, ik ben bij sir Mortimer Cumberland geweest. . . .” zei Charles.

„Wat?” riep de dokter uit — een steelschen blik op mr. Clements werpend. „Die kwakzalver! Wil je werkelijk zeggen, dat je je door hem hebt laten behandelen? Weet je dan niet, dat hij de grootste dilettant is, die er in Londen rondloopt? Hij heeft de meest idiote vergissingen en misgrepen begaan, die een mensch maar bedrijven kan. Weet je dan niet, dat zijn naam een schandvlek is voor de medische wetenschap? Je moet gek zijn geweest om zijn hulp in te roepen en te gelooven wat hij je heeft wijsgemaakt. . . .”

Mr. Clements leunde opgewonden over den rand van zijn bed.

„Neem me niet kwalijk, dokter,” zei hij, „maar — is dat werkelijk waar?”

„Waar?” riep de dokter uit, „hij is gewoon berucht.”

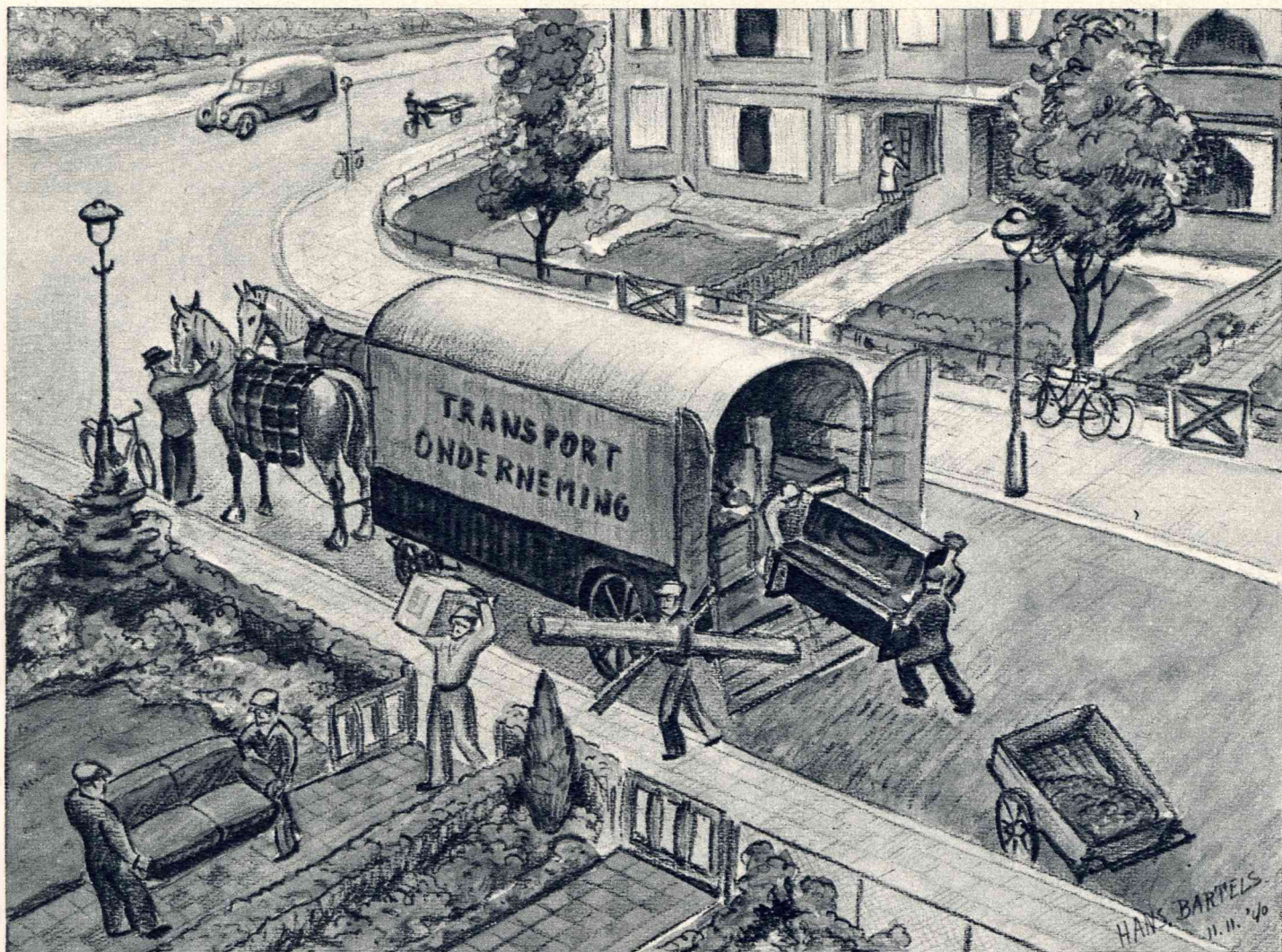
Mr. Clements keek hem aan met een uitdrukking van ontzetting in zijn oogen.

„Mijn hemel,” riep hij uit, „wat heb ik gedaan? Als sir Mortimer zich met mij vergist heeft. . . . waar moet ik dan gaan wonen?”

De dokter en de bediende wisselden een snellen blik, doch in die fractie van een seconde werd het antwoord op mr. Clements' vraag gegeven.

De wekker, ergens in mr. Clements, kwam in werking. Toen de heer Duhamel, die haastig zijn zwarten baard in den zak had gestoken, de gang inrende, op den voet gevolgd door den bediende, wist hij, dat de subcommissie niet meer bijeen behoefde te komen.

„Dood door natuurlijke oorzaken,” luidde de uitspraak van den officieelen lijkschouwer. „En ik ben er zeker van,” voegde hij er aan toe, „uit te spreken wat wij allen voelen als ik zeg, hoe spijtig het is, dat de overledene niet in staat is geweest, zijn testament met de grootmoedige en edelmoedige bepalingen ten aanzien van het personeel van dit hotel en andere hotels te onderteekenen, zooals hij blijkbaar in de laatste oogeblikken van zijn leven van plan is geweest. . . .”

Naar geheel eigen ontwerp teekende Hans Bartels uit Den Haag (leerling U.L.O., zeventien jaar) deze verhuis-scène.

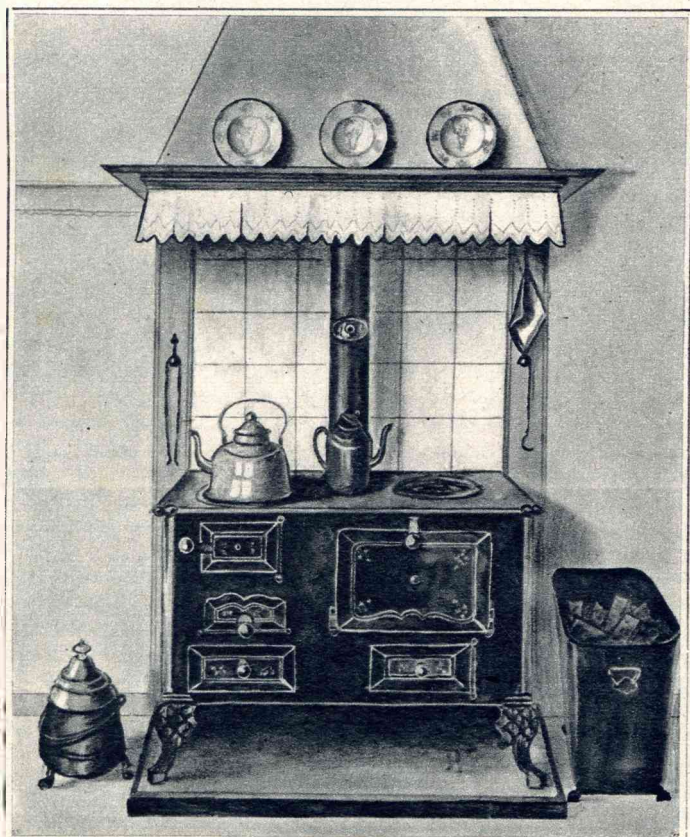
HOE JONG NEDERLAND TEEKENT EN SCHILDERT

Een tweetal weken geleden werd in de zalen van „Arti et Amicitiae” aan het Rokin te Amsterdam een opmerkelijke tentoonstelling georganiseerd. Daar werden door de Ned. Vereeniging voor Teekenonderwijs namelijk de meest kenmerkende en de beste teekeningen en schilderijen te kijk gesteld, welke werden ingezonden naar aanleiding van den nationalen teekenwedstrijd, uitgeschreven ter gelegenheid van haar zestigjarig bestaan.

Bijna tweeduizend jeugdige Nederlanders uit alle hoeken van ons land, leerlingen van lagere, middelbare en kweekscholen, van de kunstschoolen en opleidingscholen voor de teekenakten, zonden hun beste werk in naar de hoofdstedelijke commissie, welker leden den morgen dat wij aan de expositie een bezoek brachten, nog druk in de weer waren om alles een plaatsje te geven, en al deze honderden teekeningen te schikken in het verband waarin ze thuis-hooren.

De kleinere kunstenaars van de lagere school hadden een keus mogen maken uit de onderwerpen: Op en om de boerderij, en: Mijn woning. En het was frappant te zien hoe hier verschillende jeugdige talenten met smaak voor vorm

In klasse A 3bis verwierf Klaas Bosch uit Den Haag (leeftijd pl.m. tien jaar) een eersten prijs met dit goed geobserveerde keukeninterieur.

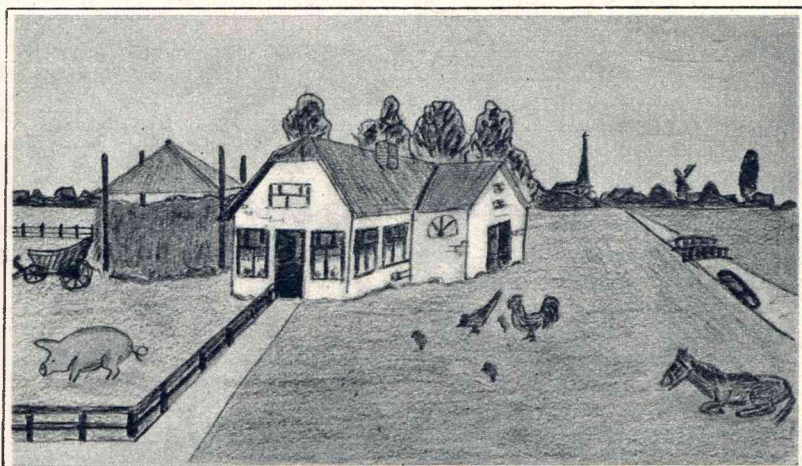

Een opmerkelijke expositie

en kleur aan het realiseeren van hun visie op het door hen gekozen onderwerp hebben gearbeid.

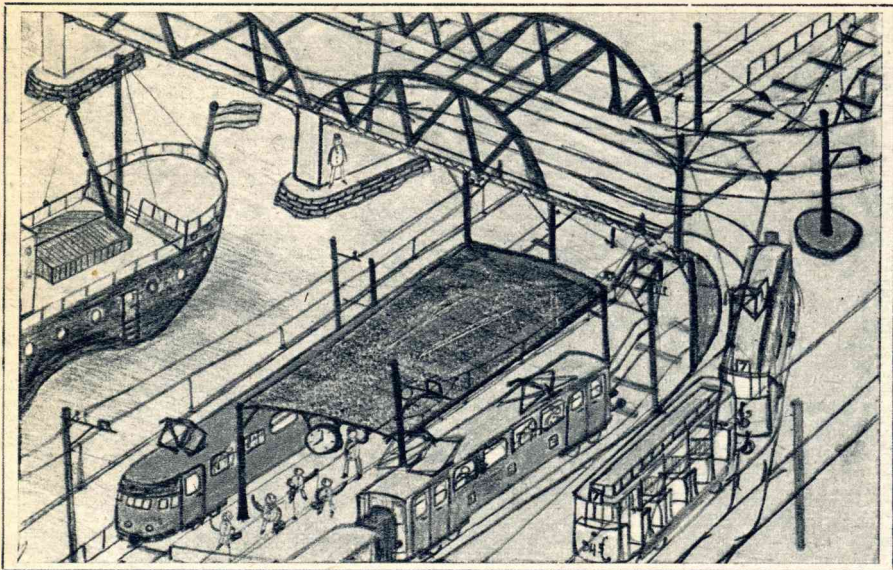
Voor al het bedrijf rond de boerderij is door de meesten goed geobserveerd: de kleinen hebben zich blijkbaar volkomen ingeleefd in hun onderwerp en — hoe simpel van conceptie vaak ook — alles wat er maar eenigszins rond de boerderij thuishoort uitgebeeld. Dat een en ander door de jeugd bijna steeds in vogelvlucht-perspectief wordt weergegeven, is een typisch en, bij de leeraren in teekenen welbekend, jeugdverschijnsel, waaraan echter ook ouderen, als op gymnasium en H.B.S., nog hun cijns blijken te offeren. Hoe primitief vaak de kleur ook zij, toch is er in sommige der werkjes reeds gestreefd naar eenheid en een bepaalden stijl, terwijl verschillende kleine exposanten er reeds een bijzondere techniek op na blijken te houden, die ondanks alle argeloosheid, waarmee ze werd toegepast, toch reeds zeer effectief is.

Natuurlijk is gekleurd tekenkrijt meestal het aangewezen middel om een met potlood of pen geschetst onderwerp te verlevendigen. Maar men treft ook jeugdige aquarellisten aan, en meer dan

De achtjarige Benno Eerhart uit Amsterdam-Oost mag een landschap-schilder in den dop heeten met dit aardig geteekend landelijk tafereeltje.

eens, zelfs nog op de lagere school, vindt men heel handig en vlot gedane watervrteekeningen. Men zou deze eigenlijk in kleur moeten kunnen zien, om er een juist oordeel over te kunnen vellen. Degenen die deze tentoonstelling bezochten, en dat waren er zeer, zeer velen, tot zelfs uit de provincie toog men naar de hoofdstad, hebben de trapsgewijze ontwikkeling van den aanleg voor teekenen en kleuren bij de jeugd der lagere school kunnen aanschouwen, en kunnen zien hoe het aanvankelijk summier beeld, met slechts een enkel typisch detail, uitgroeit bij de ouderen in een scherper geobserveerd weergeven, op een zekeren leeftijd zelfs met een overvloed van alle bijzonderheden, welke maar eenigszins in betrekking staan tot het uitgebeelde onderwerp. Als een jongen van acht jaar u zijn vakantie-visie geeft van een stadsbeeld, dan geeft hij alles, wat voor hem met

Henk van Diggele (acht jaar) van de Groen van Prinstererschool te Den Haag gaf de hierboven afgebeelde impressie van een schooluitstapje. Hij kreeg hiervoor den eersten prijs in klasse A 1 (lagere school).

het idee vakantie verbonden is, geconcentreerd weer: een rit met de tram, een reisje per spoor, een tochtje

achevé waaraan vaak rijper kunstenaars een voorbeeld zouden kunnen nemen. Neem een tafereel als het bekroonde werk in deze afdeeling: Dorpskermis, waarvan onze lezers 'n kleurenreproductie vinden over een heele pagina in dit nummer, en dat door de organisatoren der tentoonstelling den eertitel van den „Brueghel” der expositie verkreeg. Neem een don Quichotte, vechtend tegen windmolens, welke zeer sterk Anton Pieck's invloed verradt, een innamen van Troje, of een eenvoudig bloemstukje, met de pen gedaan, ragfijn alsof het een ets ware! Wel moeten de leerlingen, die zichzelf deze opgaven stelden, met liefde hebben gearbeid om zulke bijzondere resultaten te bereiken.

Van de deelnemers der Vrije Kunstschole mocht men natuurlijk het allerbeste verhoopen, al had de jury meer inzendingen van deze scholen verwacht. Tot het inderdaad bijzonder treffend werk, duidend op groote begaafdheid,

Als bloemenschilderes met Odilon-Redon-allures ontpopte zich mej. D. J. Busé uit Hillegom (zeventien jaar), die als leerlinge van het Kennemer Lyceum te Haarlem de hierboven afgebeelde lente-fantasie inzond.

met de stoomboot, en dit alles gezien met de oogen des geestes, zooals we reeds opmerkten: van boven af. Men bekijkt onze reproductie van het spoorwagenviaduct met tram en spoorboot maar eens aandachtig.

„Feestvreugde” en „Verhuizen”, dan wel „Bloemen en planten in hun verwerking”, zietdaar de onderwerpen, waaruit de oudere leerlingen van H.B.S., gymnasium en kweekscholen, van lyceum en Mulo een keus konden maken.

Het is vaak ongelooflijk wat hier — natuurlijk vooral door de besten onder de deelnemers en onder leiding van hun leermeesters — werd gepresteerd. Hier spreken vaak een opmerkelijke verbeeldingskracht, een rijke jeugdige fantasie, en een technisch kunnen, welke respect afdwingen, een

Als de jongste leerling der Vrije Kunstschole (Academie voor Beeldende Kunsten te Den Haag) verkreeg P. Pijn (veertien jaar) den eersten prijs in klasse C 2c. Dit portret verwierf om de jeugd van den maker zoowel als om de gaafheid van uitbeelding en de bijzonder knappe techniek de algemeene bewondering van hen die deze tentoonstelling bezochten.

behoorde een bekroond portret door een leerling van veertien jaar — waarvan men op deze bladzijde een reproductie aantreft. De illustratieve opgave „Marktafereel”, waarvoor de inzender Hans van Ingen uit Bussum de zilveren medaille ontving, uitgelooft door het gemeentebestuur van Amsterdam, getuigt wel van 'n zeer bijzonder talent. Raak zijn de figuren getroffen, frappant is de uiterst geraffineerde techniek, typerend de mise-en-scène. Een illustrator die zijn vak uitnemend blijkt te verstaan en die den beschouwer wat te kijken geeft.

Gaarne zouden wij deze zeer uitvoerig, met oneindig geduld gedane tekening, met toch vlot gebleven details, een plaatsje hebben gegeven op deze bladzijden, maar zelfs bij reproductie over een heele pagina zouden tal van geestige details van deze groote prent verloren zijn gegaan.

De overige kleurteekeningen, welke de lezer op deze bladzijden vindt, en die slechts een door de reproductie-mogelijkheid en de techniek gerechtsvaardigden greep uit de enorme collectie vertegenwoordigen, geven overigens zooveel mogelijk een globaal overzicht van de diversiteit der inzendingen der leerlingen van het middelbaar onderwijs. Naast een imaginatieve tekening

W. Lem, een U.L.O.-leerling uit Amsterdam (zeventien jaar), maakte deze geestig geënceneerde aubade.

„Feestvreugde”, een kleurige fantasie, geschilderd door A. A. Kugel, een leerlinge van de gemeentelijke H.B.S. te Dordrecht, klasse 3 A.

als Lente, in de verte herinnerend aan een Odilon Redon, en een kunstzinnige meisjes-hand verradend, een goed uitgebeelde „Verhuis-scène”, en een „Serenade”, vlot en geestig geteekend en goed in de kleur gehouden.

We behoeven wel niet te zeggen, dat met deze tentoonstelling een doel werd gerealiseerd, dat de organisators opnieuw met rechtmatige voldoening vervullen mag, en een resultaat bereikt, dat hoopgevend blijft voor de toekomst.

Nederland, dat de eeuwen door het land was van heele pleiaden teekenaars, graveurs en schilders van wereldkenden naam en faam, dat ook nu nog heele generaties kunstbeoefenaren kent — men zegt weleens schertsenderwijze dat iedere Nederlandsche familie minstens één kunstschilder telt —

Nederland kent ze nog, óók onder de jongeren. Men zag ze hier, van jong tot ouder, bijeen, en het was buitengewoon boeiend den ontwikkelingsgang dier jeugdige teekenaarsbent van beginnende tot meer gevorderde en tot beroepsleerling te volgen.

Deze tentoonstelling, die, naar wij vernamen, ook in enkele andere grote plaatsen van ons vaderland gehouden zal worden, leverde in ieder geval het bewijs dat het teken-onderwijs hier te lande niet op dood spoor geloopt is, dat er een frissche geest is, die alles levendig houdt, en dat de Nederlandsche jeugd, indien er slechts 'n stimulans aanwezig is, óók op dit gebied nog wel wat vermag. Sch.

Met de kleurteekening „Rondom de boerderij” behaalde de twaalfjarige Martha Koopman den eersten prijs in de klasse A 3.

Spoor van een roerdomp. Deze geheimzinnige bewoner van uitgestrekte rietmoerassen, waarvan het spoor veel op dat van een reiger lijkt, wordt vaak het slachtoffer van een strengen winter.

Een „hertenpaadje” op de Veluwe. — Konijnen en herten volgen steeds vaste paden, die overal als smalle weggetjes in bosch en heide uitgetreden zijn. Hiervan maakt de strooper gebruik (misbruik!) om deze dieren te strikken. Een afschuwelijke jachtmethode, waarbij het dier vaak vreeselijke verwondingen oploopt en op ellendige wijze omkomt.

SPOORSNEEUW

Spoorzoeken! Welk een betooverenden klank heeft dit woord voor velen van ons. Het wekt herinneringen aan jeugdspelen, toen we als schooljongens met een stukje krijt pijltjes zetten op hoeken van straten en als opgaaf hadden, den „spoorlegger” te vinden. Ook nu nog behoort de „vossenjacht” tot de bekendste en meest opwindende spelen van ieder jongenskamp. Het doet ons terugdenken aan de boeken van Cooper en Karl May; het wekt oude oerinstincten op, die sinds onheuglijke tijden sluimerden.

„Een van mijn mooiste bezigheden, wanneer het gesneeuwd heeft,” zoo schrijft William Long in een van zijn bekende dierenboeken, „is vroeg in den morgen een spoor op te zoeken en dit over heuvels en dalen te volgen en daarbij zorgvuldig te letten op iedere verandering en iedere handeling, die in de sneeuw opgeteekend staat. Dit is trouwens een der beste methoden om iets van de gewoonten en het leven van een dier te leeren kennen. Het spoor vertelt met volkomen getrouwheid alles, wat het dier deed of trachtte te doen, op een tijdstip, dat het niet gestoord werd

door zijn ergsten vijand.

Het spoor is een autobiografisch hoofdstuk uit het leven van 'n dier, geschreven in volkomen oprechtheid.”

De beste sporen om mee te beginnen zijn die van onze huisdieren. Typisch zijn de verschillen tusschen die van hond en kat. In iedere straat kunt ge ze vinden, evenals de hipsporen van mussen en lijsters. Aan den rand van dorp of stad komt daar een groot aantal nieuwe sporen bij. Overal is wel de karakteristieke prent van een haas of een konijn te ontdekken — in geen weiland ontbreekt het spoor van een kraai en langs den slootkant zijn de sporen van muizen talrijk. Het zijn net konijnenprenten in het klein met een sleepspoortje van den staart er tusschen.

Sporen van wezels, hermelijnen of bunzings ontbreken bijna nergens. Probeer ze te volgen en ge zult opwindende uren beleven, die uw speurzin tot het uiterste scherpen.

Verder weg, in de bosschen en heiden van de Veluwe, is 't spoor van grooter wild te jagen: van vossen, reeën, herten en wilde zwijnen! Wie eenmaal den smaak te pakken kreeg van het vrije zwerven door de blanke wereld van pas gevallen spoorsneeuw en leerde lezen in het boek der natuur, weet, dat hij iets van het heerlijkste beleefde, dat een mensch zich kan denken.

Op de foto rechts onder ziet u links het spoor van een konijn. Steeds staan vier „prenten” bij elkaar. Hieruit blijkt dat het dier zich springend voortbeweegt. De beide indrukken achter elkaar zijn die der voorpooten, de twee naast elkaar die der achterpooten. Het dier ging eerst naar rechts, is toen even gaan zitten, om vervolgens weer naar links verder te gaan. Op den voorgrond het spoor van een watervogel, vermoedelijk een meerkoet. In het midden de sporen der pooten — aan weerszijden hiervan hebben de vleugels telkens even het ijs geraakt bij een poging tot opvliegen. Meerkoeten „starten” moeilijk en komen gewoonlijk pas na een langen aanloop los.

(Foto's Horreüs de Haas)

Sporen van menschen: spoorsneeuw verradt zelfs hartsgeheimen!

Het spoor van een bunzing. Duidelijk is te zien, hoe ook deze marterachtige zich springend voortbeweegt. Merkwaardig een aantal evenwijdige groeven in de sneeuw naast de voetprenten van het dier. Verklaring? Waarschijnlijk het sleepspoor van een prooi (vogel), die het roofdier in zijn bek meedroeg.

EEN EXTRA-HOUTJE OP HET VUUR
 HET HOEKJE BIJ DEN HAARD IN EEN VELUWSCH BINNENHUIS (NUNSPEET)

(Foto Panorama)

GELDERSCH PANORAMA

KANTOREN: ARNHEM — NIEUWE PLEIN 42
 TELEFOON INTERCOMMUNAAL 24825 - GIRONUMMER 383772

He

et was zoo'n avond, waarop ongetrouwde jongelieden met ernstige levensbedoe-lingen vastgebonden en met een prop in hun mond

in een cel geworpen moesten worden voor het heil hunner onsterfelijke zielen, of toch minstens voor de veiligheid van hun ernstige levensbedoe-lingen. Maar de jonge dokter Anthony Pammister móést wel eens uit 's avonds, om een zwaarbeproefden patiënt te bezoeken. En nu was het ook zoo'n avond.

Boven zijn hoofd: een hemel met sterren getooid.

Onder hem: een aarde, door pasgeval- len regen schoongespoeld, en met de schoonheid der lente vervuld; schoonheid, door de koplampen van Anthony's wagen onthuld, als een film geprojecteerd op het doek van den nacht.

Achter hem: de oude heer Nicolaas Lillibridge, lijder aan blaasontsteking, wien hij verlichting had geschonken met een fabelachtige dosis hexamethyl- enamine.

En voor hem: de deftige buurt East Plympton, waar dr. Pammister later hoopte te wonen en zijn praktijk uit te oefenen. Op 't moment woonde hij in West Plympton, den armen bloedverwant der gemeente; en zijn meeste patiënten waren arbeiders of kantoorbedienden of landbouwers; menschen, die zoo voorzichtig hun geld moesten tellen, dat ze nauwelijks ziek durfden te worden vóór zijn laatste rekening betaald was.

Maar Tony was nog jong — dat wil zeggen: hij was vol hoop. Dus reed hij dien avond — dien veelbewogen avond — waarop ons verhaal begint en ook eindigt, van Nicolaas Lillibridge naar huis met een onbekommerd hart; reed hij zorgeloos naar huis in zijn ouden trouwen wagen, de Blauwe Gaai, aldus genoemd niet vanwege de kleur, maar omdat hij zoo kwetterde. Op den hoek bij French verliet hij het asfalt en stuurde hij de Blauwe Gaai een stillen grintweg op, een binnenweg, dien vreemdelingen zelden gebruikten. En op dien weg, overweld door iepen en door laag hout geflankeerd, beschenen zijn koplampen opeens een meisje, voor den avond gekleed; dat wil zeggen: ze had een lange witte zijden japon aan, met een bontcapeje, en geen hoed op. Het eerste moment, dat Tony haar zag, kwam ze hem tegemoet; ze liep opzij van den weg, wanhopig haastig, alsof de boeman haar vlak op de hiel en zat en ze beslist vóór hem het asfalt wilde bereiken.

Hé! dacht Tony, een en al aandacht. Je hoort wel eens van meisjes, die naar huis loopen. . . . Zou zij. . . .

Inmiddels was het meisje met het capeje nog wat meer opzij van den weg gaan loopen, om hem de ruimte te geven. Maar ze scheen plotseling op een ander idee te komen: ze bleef staan en stak haar hand op, als een verkeersagent, den naderenden auto bevelend te stoppen.

Dus ze loopt niet naar huis, redeneerde scherpzinnig de jonge geneesheer, zijn voet terugtrekkend van het versnellingspedaal en reeds remmend. Want als ze pas in een auto ruzie had gehad met een kennis, zou ze niet aan een wildvreemde durven vragen om mee te mogen rijden. Ze zal zelf een auto gehad hebben, en panne gekregen, en nu zoekt ze een telefoon.

Maar, van den anderen kant. . . . een meisje met zulke kleeren aan reed gewoonlijk niet alleen 's avonds.

Misschien een ongeluk? dacht hij vervolgens. Zijn wagen was nu nog maar een goede tien meter bij haar vandaan, en de koplampen beschenen haar alsof zij nu de hoofdfiguur was op heel het groote wereldtooneel. Zal wel niet, ze is heelemaal niet overstuur. En toen volgde er weer een andere, meer onrustbarende gedachte: 't Zal toch niet zoo'n soort truc zijn, waar je tegenwoordig in de kranten van leest? 't Lokaas, om iemand in de val te lokken?

Wie hieruit nu opmaakt, dat dr. Pammister een zenuwachtig jongmensch was, vergist zich. Maar hij was wel een nadenkend jongmensch, en hij had een goed geheugen. Hij had de laatste paar weken een keer of zes gelezen over argelooze automobilisten, die 's avonds van hun geld en hun wagen waren afgeholpen. Je stopte om een voetganger te laten meerijden — of was er zelfs een op krukken bijgevoerd — er je stopte om een mede-automobilist te helpen, die in zijn motor stond te wriemelen. . . . en wacht — ja, dat was ook een meisje geweest.

LOKAAS IN DE VAL

door George Weston

Enfin, waar je dan ook voor stopte, straks zat er niet alleen iemand in je wagen, maar had hij je geld ook; en zelf lag je op den weg, met of zonder buil op je hoofd, maar in ieder geval met een nieuwen wrok tegen de menschheid in je binnenste.

Nou ja, dacht Tony, terwijl zijn wagen tot stilstand kwam, we moeten allemaal wel eens wat wagen. Maar onderwijl speurden zijn oogen langs het kreupelhout.

Er bewoog daar niets, dus keek hij naar het meisje, en een seconde later zegende hij zijn gesternte, dat hem ertoe had gedreven, nú wat te wagen. Want zij, die hem stond aan te kijken door het open raampje van de Blauwe Gaai, was inderdaad een mooi meisje. Dat konden zijn koplampen hem natuurlijk niet openbaren; maar juist, toen hij stopte, had hij zijn binnenlamp aangedraaid, en onder haar zachte schijnsel leek ze een droefgeestig tobrende engel — zoo diep en plechtig waren haar oogen, zoo bovenaardsch en aandoenlijk was haar gelaatsuitdrukking.

„Neemt u niet kwalijk dat ik u ophoud,” zei ze, met een stem, die hij haar oogen paste.

„Heelemaal niet,” zei hij snel, terwijl hij ietwat stuntelig het voorste portier aan haar kant openmaakte. „Als ik u van dienst kan zijn. . . .”

Vijf tellen lang doorgroefden haar oogen zijn gezicht, met angstige, ademloze spanning.

„Misschien,” zei ze toen — en als u er bij was geweest, had u in haar stem een vastberaden klankje kunnen waarnemen, een klankje dat beteeke- nen kon: Ja, die kan er wel mee door — „misschien wilt u me ergens heen brengen, waar telefoon is. . . . er zal wel ergens een garage in de buurt zijn,” voegde ze er snel aan toe.

Tony knikte. „Een kilometer of drie verderop,” zei hij. „De garage van Gill. Ik breng er u wel even heen.”

Maar hij moest eerst de bank nog ontdoen van zijn tasch en het koffertje met medicijnen, die altijd naast hem lagen; en terwijl hij die liet verhuizen, bleef ze hem bekijken met diezelfde gespannen bezorgdheid. Er kwam van den anderen kant een auto voorbij- schieten, tweemaal toeterend bij wijze van jovialen, veelbeteeke- nenden groet.

„Woont u hier in de buurt?” vroeg ze. Haar stem klonk tamelijk beklemd.

„West Plympton,” zei hij, onder zijn werk door, een plaid uitspreidend over het kussen naast hem, om een natte plek te bedekken, waar hij een flesch goulardwater had gebroken dien middag. „Ik zal u een kaartje geven.”

Hij haalde er een uit het zakje van zijn portier. Ze kon 't slecht lezen, bij 't zwakke licht in den wagen, maar ze zag ten minste, dat er in den linker- benedenhoek een straatnaam met huisnummer stond.

„Zoo,” zei Tony. „u kunt instappen.”

Zij stapte in den wagen, die in gewone omstandig- heden een leelijke rammelkast was, maar nu onver- wachts die passagiere daar zat, vond dr. Pammister het voertuig van gratie en schoonheid en romantiek vervuld. Het licht van zijn dashboard scheen op glanzende zijde.

„Zit u goed?” vroeg hij.

„Ja, dank u.”

„De plaid is aan 't zakken. Laat ik ze even op- trekken, voor we starten. . . .”

Bevallig boog ze zich naar voren, en ze keek weer aandachtig naar hem, terwijl hij zijn voornemen uitvoerde.

„Panne?” vroeg hij, terwijl hij de plaid strak trok achter haar schouders.

„N-nee.” Ze lachte kleintjes, toen ze doorging: „Als u me even die telefoon wilt wijzen, zal ik u geen last meer berokkenen.”

„'t Is heelemaal geen last,” zei Tony vlug. „Ik wil u naar huis rijden ook.”

Daar gaf ze geen antwoord op; ze deed, alsof ze

het niet verstaan had. Maar weer: als u er bij was geweest, had u kunnen opmerken, dat ze haar tanden stijf op elkaar zette, alsof ze vreesde, dat ze anders aan 't klapperen zouden gaan.

„Vindt u 't erg, als ik dit raampje heelemaal open zet?” vroeg ze toen.

„O nee,” zei Tony, toegankelijk. „Ik ben dol op frissche lucht.”

Ze zette dus het raampje heelemaal open, en zei: „Heerlijk!” Ze vond het zoo heerlijk, dat ze haar arm op den portierand liet rusten, met haar hand naar buiten. De Blauwe Gaai kreeg geleidelijk vaart. Na de laatste versnelling schenen de koplampen op een dijk, waar de weg een bocht maakte over een laagte heen.

„O. . . . o!” riep het meisje opeens. Ze keerde zich half om en probeerde door het open raampje achter- om te kijken.

„Wat is er?” vroeg Tony remmend.

„'t Spijt me verschrikkelijk, maar. . . . ik heb mijn tasch laten vallen. . . . net toen we de bocht om reden.”

„Ook al niet erg,” zei Tony kalmeerend. „Die vinden we zoo.”

Hij reed achteruit en stapte op den weg, met een zaklantaarn. Hij ging met het licht langs den weg en de helling van den dijk.

„Ik geloof, dat ik hem gezien heb!” riep zij hem opgewonden toe.

„Waar dan?”

„Onder aan den dijk! Bij dien berk!”

Tony was voorzichtig de helling afgeklauterd en zocht in 't onkruid aan den voet van den berk, toen hij boven zijn hoofd het geronk van zijn motor hoorde.

„Hè?” verbaasde hij zich, stokstijf staande en naar boven kijkend. „Wat voert ze uit?”

In 't eerst probeerde hij zichzelf wijs te maken, dat ze achteruit reed om te kijken, of ze hem kon helpen met het licht van de koplampen; maar nee. . . de auto reed vooruit, en won aan snelheid met iederen draai van de wielen.

„Hé! Kom terug!” riep hij, als een waanzinnige de helling op hollend.

Maar de auto kwam niet terug, reed integendeel nog sneller weg; toen hij op den weg stond, verdween het achterlichtje van de Blauwe Gaai om de volgende bocht van den weg. . . . Nog één rood knipoo- gje, en dr. Pammister stond eenzaam en verlaten, en weer voegde zich een wrok bij het vorige exemplaar, dat zijn hart doornepen had.

Toen begon dr. Pammister, met een looden hart en looden voeten, den weg op te wandelen, in de richting, waarin het meisje met zijn wagen was verdwenen. Want hij kon niet eerder bellen om een taxi en de politie van den diefstal verwittigen, dan in de garage van Gill, ruim twee kilometer verderop.

Wat zál de menigte lachen, als 't in de krant komt, peinsde hij zwaarmoedig. Jonge dokter laat een meisje meerijden, en ze steelt zijn wagen. . . . Daar treiteren ze me mijn leven lang mee.

En 't zou zijn praktijk ook geen goed doen. Hij kon zich professor Phillips, den rector van de universiteit, nog sprekend voor oogen halen, alsof hij de vermaning gisteren gehoord had. . . . dat jonge dokters angstvallig moesten waken over hun goeden naam en de eer van hun beroep. . . .

„Als u het leven ingaat, heeren,” had hij gezegd, „past dan vooral op voor de trucs van gewetenloze vrouwspersonen. Slagen zij er in, u tot één enkele onbezonnenheid te verlokken, dan loopt u heel uw verdere leven met een molensteen om uw hals. Moeders zullen u haar dochters niet meer toe- vertrouwen, en echtgenooten hun vrouwen niet. Wie deugt, zal u uit den weg gaan, wie niet deugt, zal u uitlachen, en slechts dwazen zullen u nog achten.”

Heel even overwoog hij de mogelijkheid, de verdwijning van zijn wagen stil te houden. Of ten minste, waarom zou hij zeggen, dat 't een meisje was geweest? Wat maakte 't voor de politie voor verschil, of een man of een vrouw de Blauwe Gaai gekaapt had? Kon hij bijvoorbeeld niet zeggen, dat zijn auto verdwenen bleek te zijn, toen hij het huis van een patiënt uitkwam?

Jawel, maar wéiken patiënt? vroeg hij zichzelf spijtig. Ze hebben allemaal telefoon, en de politie vraagt natuurlijk direct, waarom ik dan zoo'n eind ben gaan loopen om uit die garage op te bellen. . . . En trouwens, die wagen, die tegen me toeterde, heeft die jongedame zien instappen. Daar heeft iemand in

ROND DE WOESTE HOEVE

Talloos zijn de verhalen, welke er in de lange winteravonden verteld worden door de oude menschen rond de stil-knapperende haarduren in de boerenbehuizingen van de Vale Ouwe, den Achterhoek en de wijde Betuwe. Soms zijn zij van een kleinen eenvoud, simpel en vriendelijk, soms ook vol van den bijgeloorigen eerbied van den landman voor de onbegrepen dingen in de natuur om hem heen. En altijd zijn zij vervuld van de resten van oeroude gebruiken en zeden, die de geslachten uit de eeuwen, ver achter ons, overbrachten naar dezen tijd.

Op deze plaats zullen wij zoo nu en dan zulk een oud verhaal, dat nog steeds leeft onder ons Geldersche volk, hier navertellen. Wij putten daartoe uit allerlei bronnen; veel ook uit wat anderen in eerbied voor het verleden en in stille mijmering daarover vastlegden en bijeenbrachten.

den moeder Geurtse en haar beide zoons. De eene zoon was een vroolijke, sterke en gezonde knaap, de ander, de oudste, was bleek, stil en in zichzelf gekeerd. Diep in hem broeide vaak een wrok jegens zijn sterken, knappen jongsten broer, die hem in alles de baas scheen en die spelenderwijs leerde, wat hij zich moeizaam trachtte bij te brengen. Doch zijn stille wrok groeide uit tot een diepen, bitteren haat, toen de frissche meid, die zijn

De reiziger, die nu van Apeldoorn naar Arnhem moet en daartoe den bus neemt, die hem via de Woeste Hoeve naar de Geldersche hoofdstad brengt, hij zal zich, als hij voortsnel over dien prachtigen breeden betonweg, moeilijk kunnen voorstellen, hoe hier vroeger, in de tijden waarvan wij u vertellen willen, een smalle straatweg was, eenzaam en verlaten. Er liep toen nog geen spoor en de reiziger had geen keus: hij moest de door twee sterke paarden getrokken diligence nemen, welke eenmaal daags het dorpje Apeldoorn met Arnhem verbond.

Dwars door het woeste, eindeloze land der Vale Ouwe ging het dan. Eindeloos en woest vooral, wanneer men Beekbergen gepasseerd was. Dicht en donker stonden dan de geheimzinnige bosschen langs den weg en verderop bij Terlet begon de heidevlakte, die zich golvend uitstreckte tot den verren einder.

Woest en eenzaam land. Waar de wind kreunde in de bosschen en gierend loeide over de barre vlakten...

En vooral in den herfst of des winters bood de Veluwe haar grimmigste gelaat. Kleumend en stil zaten dan de reizigers bijeen in de nauwe koets. Zij luisterden naar de windvlagen, die de ruitjes deden rammelen en zij doken diep weg in hun jassen, als de regen of de fijne sneeuw naar binnen drong...

Bij de Woeste Hoeve, gelegen in het wijde dal tusschen twee heuvelen, eenzaam in de wijde uitgestrektheid van bosschen en heiden, ongeveer halfweg, werd van paarden verwisseld en haastig kwamen dan de reizigers uit de klamme kilte van het binnenste der diligence, om zich wat te warmen bij het knappende houtvuur in de groote kamer der hoeve.

Daar drongen zij zich op de krukjes en hooge stoelen voor het hoog-opvlammende vuur, dat een rooden gloed wierp tegen den balkenzolder en over de rood-steenen vloerplavuizen, waarover het zand was gestrooid. Zij dronken heete koffie uit de ronde,

wijde kommen, gevuld uit den ketel, die pruttelde boven de vlammen, en zij luisterden er naar de woeste windvlagen, die bulderden in den schoorsteen op het breede, lage dak der hoeve...

Op deze hoeve, eenzaam in de barre vlakte, woon-

moeder bij het huishouden hielp, aan Toon de voorkeur gaf, nadat zij zijn onbeholpen aanzoek verlegen had afgewezen.

Vaak zat hij in de dagen, die aan de bruiloft, welke in den herfst zou plaatsvinden, vooraf gingen, mokkend bij het beekje achter de hoeve en er kwam

...om zich wat te warmen aan het knappende houtvuur in de groote kamer der hoeve.

een gekreun tusschen zijn saamgeknepen lippen uit, als hij den vroolijken lach van de beide gelieven hoorde klinken van de deel. . . .

Toen greep een ernstige ongesteldheid de oude vrouw Geurtse aan en zij stierf binnen enkele dagen. Kwade koorts, had de dokter gemompeld. De sombere broeder voelde een grimmige vreugde in zich, want dit sterven betekende uitstel van het huwelijk, zoo hij dacht.

Het kwam echter anders uit, want nu was er geen vrouwenhand meer op de hoeve. Het gaf immers geen pas, dat twee verloofde jonge mensen bijeen bleven onder hetzelfde dak, nadat de oude vrouw gestorven was. Daarom werd besloten, dat het huwelijk toch door zou gaan op den bestemden tijd. Menje Griet zou in afwachting daarvan zoo lang het huishouden komen doen.

En zoo naderde de dag der bruiloft. Er heerschte groote drukte in de ruime, donkere kamer van de hoeve. De vele voorbereidingen eischten veel zorg en tijd van beide vrouwen. En de oudste broer knarste zijn tanden bij het zien van dit alles. Als het werk gedaan was en de avondpap gegeten, smeet hij krakend de zware hoevedeur achter zich dicht en somber broeiend zat hij daarbuiten onder de linde, in de vallende schemering. . . .

Greete, de aanstaande jonge bruid, keek Toon dan vaak met heimelijken angst aan, doch deze lachte zijn luchthartigen, vroolijken lach: „Hij zal wel bijdraaien, heb maar wat geduld met hem,” en dan lachte ook Greete weer, innig en teeder.

De morgen van den trouwdag brak helder en koud aan over de wijde heidevlakten. Uit het bosch kwamen de prikkelende geuren van den laten herfst en de zon tooverde een gouden gloed over de dorre bladeren der boomen.

Menje Griet had alles tot in de puntjes verzorgd: het vuur vlamde in de open schouw, waarin de hammen en de worsten hingen, de verse koffie geurde in de groote donkere ruimte, alles blonk en schitterde en het helderwitte zand op den vloer was in kunstige figuren uitgestrooid. Aan de groote tafel, in het midden, stonden twee stoelen, die met groen en hulst versierd waren: de stoelen voor bruid en bruidegom. En dan kwamen ook reeds de familieleden en de vrienden. Zij kwamen met feestelijke tilbury's, met platte wagentjes en alle zweepen waren met groen en linten versierd. Het erf stond weldra vol en in de stallen dampden de paarden.

De oudste broeder, weggedoken in zijn hoekje bij het vuur, sloeg alles gade en machteloze woede knaagde aan zijn hart. . . .

Uit Loenen was dien morgen een oude man gekomen. Hij stapte stevig door, want ook hij zou ter bruiloft gaan naar de hoeve op de heide. Diep zoog hij de prikkelende geuren der bosschen in, zijn klompen klepperden vroolijk in de heldere lucht.

Dan opeens stond hij stil, gespannen staarden zijn kleine grijze oogen voor zich uit. . . . hoog in de lucht zag hij een vurigen gloed. Zijn bevende, oude hand wreef langs zijn tranende oogen en opnieuw

tuurde hij. Nu zag hij roode vlammen, zij lekten en loeiden tegen het mistige blauw van den morgenhemel. Dan zakte de gloed, lager en lager totdat hij de omgeving boven de hoeve, waar bruiloft gevierd zou worden, ros verlichtte. . . .

Een oogenblik nog stond de oude man. Toen echter keerde hij zich om en langzaam ging hij terug naar Loenen. . . .

Men zei, dat de oude Velderman met den helm op geboren was en dat zijn voorgezichten hem nooit bedrogen hadden.

Op de hoeve wachtte men hem vergeefs en ten slotte ging de stoet ter kerke, zonder hem. Er waren echter enkele ouderen onder de gasten, die elkander in vreemde onrust aanzagen. . . . De oude Velderman

Toen het bruidje de deur achter den laatsten gast wilde sluiten gierde de wind opeens naar binnen. Dwarrelend tolden de bladeren van het erf omhoog. Zij rilde van onbestemde angst en zette zich bevend neer naast haar jongen man, die peinzend tuurde in de doovende vlammen van den haard.

Ook menje Griet was heengegaan en zoo zaten de beide jonge mensen eenzaam bij het flakkerende vuur in de leege, holle kamer, die donkere, angstige schaduwen had gekregen, opeens.

En weer bulderde de booze wind hoog in den schoorsteen. . . .

Tegen het vallen van den avond verscheen ook de oudste broeder. Hij weigerde de koffie en de koek, die Greete hem aanbood, en wilde weggaan, naar zijn bedstee in 't achterhuis.

„Jan,” zei Toon ernstig, „dat kan toch niet langer duren zoo. . . .?”

De oudste broeder stond stil in de deuropening. Men hoorde het gieren van den wind, die aanhulde over de donkere, barre heide, het steunen der boomen, 't zachte kraken in de zware dakbinten. . . .

„Nee, dat kán het niet en dat zál het ook niet,” antwoordde Jan daarop. Hij lachte somber, kort en was verdwenen. . . .

De avond was nu geheel gevallen en de wind brulde om het eenzame, stille huis, als waren alle weerwolven uit de bosschen losgelaten. Wild vlogen de zware wolkgevaarten langs den vreemd-lichten hemel, een enkele ster trilde angstig.

Stil was het in het huis, waarin ieder zich nu ter ruste had begeven. Dan piepte de deur van de kamer, doch het geluid werd overstemd door een nieuwen stormaanval op het huis, dat kreunde en steunde onder het geweld van den wind. Een donkere figuur sloop naar den haard en raketle in het toegedekte vuur.

Een roode gloed vergezelde Jan, toen hij, de vurige kolen in een kleine test meedragend, naar de deel sloop. Daar wierp hij het vuur in het droge hooi en gleed vervolgens den duisternen stormnacht in.

Hoog gierde de booze wind en het was als een krijshend gelach. . . .

Daar wierp hij het vuur in het droge hooi.

was niet gekomen. Wat zou hem ver houden? . . .

Tegen den namiddag bereikte de feestvreugde in de groote kamer der hoeve haar hoogtepunt. Er werd gezongen en gedanst.

Opeens echter, toen de stilte een oogenblik viel na een toespraak van een der gasten tot het blijde bruidspaar, hoorde men een ver kreunen over de heide buiten en er gromde iets in den schoorsteen. Even bleef de stilte nog hangen, toen stond een der ouderen op: „Ik denk, da'k maar es ga. . . . er komt boos weer, stormweer,” sprak hij, en zijn stem klonk vreemd in de stilte.

Nu stonden ook de anderen op, enkelen gingen naar buiten om uit te zien naar den hemel. In het westen was deze vurig rood, zware wolkgevaarten, die vreemde glansen hadden als van oud metaal, kwamen opzetten aan den einder. En de gasten gingen, wat gehaast, want velen moesten ver. Bij het afscheid nemen zocht men naar den oudsten broeder. Hij was er niet en in een beklemmende stilte trok men heen.

Toen den volgende morgen de diligence stopte en de reizigers kleumend naar buiten kwamen, stonden zij voor de rookende puinhoopen van wat eens de groote hoeve, de Woeste Hoeve van dien af geheeten, geweest was. De verkoolde lichamen van de jonggehuwden had men reeds weggedragen. . . .

De oudste broeder was naar de Onzalige Bosschen gevluht. Langen tijd wist hij zich hier schuil te houden, doch nadat gebrek hem genoopt had zich aan te geven, sleet hij de weinige jaren, die hem nog restten, in het gevang.

Er zijn nu nog oude mensen in dit eenzame deel van de Veluwe, die op woeste herfstavonden, als de wind over de heide giert, en de wolken voorbijjagen, een angstig roepen over de heide hooren klinken en als zij dan uitzien, door hun kleine vensters, zien zij wel eens een vurigen gloed trekken door de bosschen: het is de oudste broeder, die daar ronddoelt, gekweld door wroeging en berouw.

Stil gaan zij dan weer terug naar den haard. . . .

LOKAAS IN DE VAL

Vervolg van blz. 11

gezet, die me kende, anders had hij niet getoeterd. En als de politie 't daarover heeft, hoe moet ik me er dan uit praten?

Nee... 't was ellendig, maar er zat niets anders op dan de waarheid te zeggen. Hij had gestopt om een meisje te laten meerijden. Ze had hem verleid om een dijk af te glibberen, en toen had ze zich met zijn auto uit de voeten gemaakt. Een vrouw in 't spel... Hoeveel mannenlevens werden door vrouwen geruïneerd? Zóó was je gezond en ging 't je goed, zóó kwam er een vrouw, en daar lag je...

En neerslachtig stapte hij voort naar de garage, nu en dan met zijn zaklantaarn werkend, als hij meende een plas te zien glimmen. Hij was de bocht voorbij, waar hij de Blauwe Gaai had zien verdwijnen, en net aan het begin van het rechte stuk weg vóór hem zag hij weer een glans, die zijn zaklantaarn in actie riep. Rechts kwam er een laantje op den weg uit; dat liep langs een oude steengroeve naar den zoogenaamden Picknick-vijver. Waar het laantje en de weg elkaar vonden, lag een diepe plas; en een auto, die pas afgezwinkt moest zijn, had het grint bespat met modderwater.

Zou dat mijn wagen geweest zijn? dacht Tony, met een hartklopping van hoop en opwindung. Als die hier ingegaan is, zal hij een toer hebben om er weer uit te komen! Er staat maar één huis, 'n kilometer of drie ver, en bij den vijver houdt de weg op!

Zijn linkerachterband was bijna nieuw — merk Resilient — en toen hij den zachten grond aan den rand van den plas bekeek, ontdekte hij, dat ook de linkerachterband van den pas afgezwinkten wagen een Resilient was geweest.

't Schijnt hem te zijn! dacht hij verheugd. Als er nu rechts achter een Wear-Ever zit, tamelijk afgesleten...

Ja hoor... de rechterachterband was een Wear-Ever, danig afgesleten.

Zijn eerste plan was, te wachten tot er een auto passeerde, en de politie te laten waarschuwen; maar weer dacht hij aan de publiciteit, die hem dan wachtte, en fronsend schudde hij zijn jonge hoofd.

Nee, dacht hij. Zij was handig genoeg om mijn auto te pakken te krijgen zonder hulp van derden — nu moet ik handig genoeg zijn om hem terug te krijgen zonder hulp van de politie! Ze moet hier ergens in dit laantje zijn... waarschijnlijk heeft ze zich verstopt tusschen de dennen bij den vijver. En Jed Thompson woont daar vlak bij. Als ik 't alleen niet af kan, bel ik daar wel op.

Hij liep het laantje in. Hij had maar één angst: wat moest hij beginnen, als ze bij den vijver den wagen gekeerd had en nu hard op hem toe kwam rijden?

Maar zoover was het nog niet. Hij liep met snelle passen het laantje door, en zijn hart was nu warm en klopte rap; het klopte rap, omdat hij zich hoe langer hoe meer opwond in het vooruitzicht op de jacht, en het was warm, omdat hij dacht aan zijn wraak.

De vrouw in 't spel, had hij geklaagd — goed; morgen kon zij klagen: de man in 't spel. Hij stelde zich al voor, hoe hij haar ontmoeten zou. „O, goedenavond. Hebt u uw tasch gevonden? Die is zeker als een haas den weg op gehold, en u hem achterna hier naar toe, is 't niet?”

Waarop hij staan bleef bij een natte plek in de laan — vaag gezien in het sterrenlicht — en zijn zaklantaarn aanknipte, en de sporen van den nieuwen Resilient links ontdekte, benevens het bijna gladgesleten geval rechts.

Iederen avond een wagen, peinsde hij verder. Waarde per exemplaar, laten we zeggen gemiddeld honderd dollar. Dat wordt een zakcentje van zes-entertigduizend vijfhonderd... laten we zeggen dertig mille, als ze de Zondagsrust in acht neemt. En dat zal wel... iemand met zulke onschuldige oogen... Dertig mille per jaar... geen wonder, dat ze zoo'n mooi bontjasje had. Ze zal wel een kame-nier ook hebben. „Vanavond mijn sabelbont, Celeste, en mijn zilveren schoentjes en de diamanten bel-len... ik ga een Rolls Royce gappen...”

„Da's gek!” riep hij opeens, en stilstaande keek hij strak langs den verschuivenden lichtbundel van zijn zaklantaarn. „Er is hier geen auto door geweest na den regen... zelfs geen kar en geen fiets... dus ze moet van den weg af zijn gegaan tusschen dezen

plas en den vorigen... Maar waar is ze dan gebleven?”

Er bestond natuurlijk een eenvoudige manier om het antwoord op die vraag te vinden: Tony keerde op zijn schreden terug, en bestudeerde den weg, overal waar die zacht genoeg was om een indrukje van autobanden in zich op te nemen. Aan het eind van den volgende heuvel werden zijn geduld en zijn logica te zamen beloond. De sporen van haar banden bewezen, dat de Blauwe Gaai naar een oude, reeds lang ongebruikte steengroeve was gereden.

De weg, waarlangs men in die groeve afdaalde, was breder dan hij'n reusachtig. Hij boog af naar het midden van zoo'n reusachtig amfitheater als de steenhakkers in de flanken der heuvels plegen te slaan. En op den bodem van dien halven krater onderscheidde Tony flauw den omtrek van een auto; en nabij dien wagen bewoog zich langzaam een schaduw, die wel heel zeker een witten rok aan had.

Het meisje in de witte japon scheen geheel op te gaan in haar werk, van welken aard dat ook was; want Tony was al op een meter of drie afstand, toen hij zijn lantaarntje richtte en op het knopje drukte. Ja, het was het meisje met het bontcapeje... en andermaal leek het, nu de lichtbundel haar bestraalde, of zij het middelpunt was van heel het menschenleven. Maar van een dramatisch menschenleven dan; want toen het licht haar ontdekte, trachtte zij het levenloze lichaam van een man in Tony's auto te tillen...

Ze was blijkbaar al een poosje aan 't werk. Er stond nog een auto in den kuil, een meter of vijftien van dien wagen Tony af — een fraaie, glimmende, pittige two-seater; zóó uit een troonzaal, zou men zeggen; en de hielen van den doode of bewusteloze hadden een dubbele groef in het steengruis getrokken, dus het meisje had half sleepend, half dragend, het lichaam zoover verplaatst. Maar nu kwam zij voor een moeilijker taak te staan: hem in de Blauwe Gaai te tillen. Op het oogenblik, dat het lantaarnlicht op haar viel, had zij den man opgesjord tot een staande, of liever, leunende houding; zij had haar armen om zijn lichaam, onder zijn armen; en zoo stonden ze daar, als een groote, aarzelande hoofdletter A, en zij keek over een slapen schouder naar de lichtbron, die haar had overvallen in haar werk der duisternis; en al het leed der eeuwen sprak uit de sombere diepten van haar oogen.

Tony was de eerste die sprak.

„Kan ik u... nog eens helpen?” vroeg hij, met fijne, minachtende ironie.

„Nog eens?” zei ze hem twijfelachtig na, starend om de donkerte achter het licht te doordringen.

„Ja, nog eens,” zei dr. Pammister, zijn stem eenigszins verheffend, en nog iets bijtender. „Ik heb voor den auto gezorgd... als u zich zoo'n kleinigheidje herinneren kunt. Misschien kan ik u nu helpen in 't gebruik ook.”

„O,” zei ze, half vragend, half ten antwoord, „u bent die meneer, dien ik tegenkwam... die den auto had.”

„U zegt zeer terecht hād,” zei Tony. Het kostte hem moeite, zijn natuurlijke verontwaardiging te handhaven, met dat raadsel in haar armen vóór hem. „Maar daar doen we direct iets aan. Eerst iets anders. Wat voert u met hém uit? Of liever, wat hebt u uitgevoerd?”

„O, helpt u me alstublieft!” Ze huilde bijna. „Ik... ik kan hem niet meer houden!”

Tony was aanstonds naast haar, minder om haar woorden, dan om de erbarmelijke, hulpeloze manier, waarop zij ze uitsprak. Misschien heeft lijdende schoonheid een kracht, die rechtstreeks werkt, terwijl de rede eerst langzaam en moeizaam tot daden aandrijft. Hoe het zij, het meisje was nauwelijks uitgesproken, of Tony had haar van haar last afgeholpen en liet dien voorzichtig op den grond neerglijden. Toen richtte hij zijn lichtbundel naar het gezicht van den roerlozen man; en al zei hij niets, hij floot om zoo te zeggen inwendig, toen hij zag wie het was: Talbot Shrewsbury, de meestbemaande jongeman uit East Plympton, de hoop der allerdeftigste familie in die deftige wijk; maar een hoop, die zoo romantisch te keer ging in de uitgaande wereld, dat zij minstens éénmaal gevaarlijk nabij de rechtszaal was geraakt.

In ieder geval nog niet dood... nog lang niet,

dacht Tony, met zijn ervaren vinger op den pols van den jongeling. Toen zei hij: „Er ligt achter mijn bank een los leeren kussen; haalt u dat even; zoo, vertelt u nu maar eens, wat er gebeurd is.”

„Moeten we hem niet naar een dokter brengen?” vroeg zij gejaagd.

„Dokter?” vroeg Tony. „Hoeveel dokters wou u dan bij hem hebben? Haalt u die vierkante tasch even uit mijn wagen... hij staat zóó weer overeind.”

De inleiding van haar verhaal bleef gelukkig kort. „We kwamen uit de Country-club, en hij zou me naar huis brengen, maar toen is hij hierheen gereden.”

„Woont u in East Plympton?”

„J... ja.”

„Kon u dan niet vermoeden, dat hij zoo'n streek met u zou uithalen?”

„N... nee, want zijn verloofde is mijn beste vriendin; en trouwens... enfin, ik dacht vast, dat hij zijn fatsoen zou houden.”

„En heeft hij dat niet gedaan?”

„Hij... hij wou me kussen, en toen heb ik hem uit den auto geduwd. Hij viel achterover tegen een grooten steen aan, en ik ben bang dat hij schedelbreuk of zooiets heeft. In ieder geval bleef hij net zoo liggen als hij viel... net als hij nu ligt. Dus toen heb ik hem in den wagen getild en begon ik achteruit te rijden om hem naar huis te brengen. Maar 't is moeilijk achteruit rijden hier, zoo in 't donker. Zijn wagen raakte ten minste vast tusschen twee blokken steen, en ik kon hem niet meer vóór- of achteruit krijgen. Dus toen ben ik den weg op gegaan om een van zijn vrienden op te bellen, of die kwam helpen. En toen...”

„Toen hebt u mij ontmoet,” zei Tony knikkend. „Ik geloof, dat u waarheid spreekt... al hebt u mijn auto gestolen.”

Hij had er zich inmiddels van overtuigd, dat het stille donkere hoofd op het leeren kussen niet ernstig verwond was, al droeg het boven den rechte slaap een buil, waaruit bleek, dat de jonkman met vrij groote kracht uit zijn wagen was verwijderd.

Het bleef nu een paar minuten stil in de oude steengroeve, minuten, die gebruikt werden voor een injectie met adrenaline, waarop de scherpe geur van salmiakgeest volgde. Al was de jeugdige heer Shrewsbury bewusteloos, hij bleek den smaak toch niet prettig te vinden, maar dr. Pammister had er slag van, onwillige patiënten tot innemen te dwingen. De jongeman slikte dus tegen wil en dank een fiksche portie van het goedje, en reageerde daarop met een zijwaartsche lichaamsbeweging en een schop, alsof hij aanstonds op wilde rijden om ergens heen te gaan, waar getapt werd.

„Hij maakt 't best,” zei Tony, terwijl hij met een knorrig gezicht opstond. „Maar u... Waarom hebt u me niet gezegd, dat u hulp moest hebben, toen u me tegenkwam? Waarom hebt u me zoo onhebbelijk voor den gek gehouden?”

„Omdat ik bang was,” antwoordde zij fluisterend. Haar oogen stonden nog verdrietig, maar om haar lippen kwam iets van een lachje.

„Bang? Waarvoor?”

„Voor schandaal.”

„Dacht u dan echt, dat u mijn wagen kon stelen zonder dat er verder iets gebeurde? En valt auto's stelen niét onder de rubriek schandaal?”

„Ik heb hem niet gestolen,” verzekerde zij hem ernstig. „Alleen maar even geleend. Hebt u me niet hooren roepen, dat u hem vannacht nog terugkreeg?”

„Was u dan van plan hem terug te brengen?”

„Nee...” zei ze na een korte aarzeling. „Ik was natuurlijk ontzettend overstuur. Ik... ik had nog nooit zooiets meegemaakt, en ik was bang, dat hij dood zou gaan, als ik hem hier te lang liet liggen. Daarom dacht ik: ik zal hem naar huis rijden, en dan laat ik hem in dezen auto voor zijn huis staan. Dan had ik aan willen bellen en naar huis hollen, voordat iemand me zag. En dan had ik u op willen bellen om u te vertellen, waar uw auto was. Dan was geen mensch er achter gekomen, waar hij geweest was, ziet u, en wie er bij hem was geweest.”

Hun gesprek werd onderbroken door de hoop der familie Shrewsbury, dat wil zeggen: door den jongen man, die op den grond had gelegen. Eerst kreunde hij en toen kwam hij overeind zitten; hij knipperde met zijn oogen en bewoog stuntelig zijn hoofd heen en weer, als wou hij poolshoogte nemen in een wankel wereld, die onder zijn voeten was weggeglip en hem in uiterste duisternis had geworpen. Tony liet zijn licht op hem schijnen, en de jongeman krabbelde overeind.

„Komt de zon... nu al op?" vroeg hij met een dikke tong.

„Zorg gauw dat je nuchter bent, of ik zal je sterretjes laten zien," zei Tony ijsig.

„Stem ken ik niet... Weet niet waar ik ben ook... Ben je een vriend van me?"

„Gelukkig niet. Heb je je hersens nog niet bij elkaar? Je hebt een meisje hierheen gebracht, en ze heeft je uit je auto gegoooid. Je hebt je hoofd tegen een steen gestooten... Jammer, dat je je nek niet hebt gebroken. Wat zeg je er van? Begrijp je me?"

„Waarom doe je zoo nijdig tegen me? Ik heb een meisje meegebracht, zeg je... ach ja, natuurlijk, Margy! Heeft ze me uit den wagen gekieperd? Echt iets voor haar. Waar is ze?"

„Dat doet er niet toe. Maar ik zal je eens wat vertellen. Als ik haar broer was, wachtte ik een paar dagen, tot je weer een beetje normaal was, en dan trok ik een oud paar schoenen aan, en dan kwam ik bij je thuis om je de volgende week in te schoppen. Kun je me volgen?"

„Ja, best. Dank je."

„Hoe is 't met je hoofd?"

„Ellendig. Ik knap van de pijn. Heb ik me gestooten, zeg je?"

„Ja, tegen een blok steen. Waarschijnlijk een steenbreuk... Zou je je auto kunnen besturen, als ik hem loswerk?"

„Dat zal wel. Ik heb koppijn, maar verder ben ik frisch. Als ik achter een stuur zit, loopt de rest vanzelf."

't Karwei viel natuurlijk niet mee. Ze hadden bijvoorbeeld met z'n drieën een uur werk, om den fraaien wagen uit de steenklem te krijgen, waarin hij half afgeglippt en verder vastgereden was. Na dat uur was het hoofd van den heer Shrewsbury, hoewel nog zeer uitgebreid en gevoelig, innerlijk toch wel zoo helder, dat hij achteruit naar de laan kon rijden. En toen was Tony onderwijl te weten gekomen, dat het meisje in avondjapon Margaret Ellison heette.

„'t Is voor elkaar, Margy," zei Shrewsbury, stoppend, zoodra hij zijn auto recht in de laan had staan. „Stap maar in. De oude matador heeft een zeer hoofd. Geen gevechten meer vanavond."

„Schiet maar op," zei Tony zoo koel mogelijk. „Ik breng juffrouw Ellison naar huis."

Maar ze reden verre van snel naar huis — het tweetal. Ten eerste, nu Margaret Ellison een beetje kalmer werd, begreep zij opeens, dat zij dien avond bijna een mensch had gedood, en dat zij bovendien een anders auto had gestolen... en dan nog wel van iemand, dien zij niet kende. Toen zij deze feiten voor 't eerst in hun ware gedaante had gezien, zat ze eerst een poosje doodstil, en probeerde ze vervolgens te spreken; maar dat lukte niet... haar tanden begonnen te klapperen, met een dwaas tikkerig geluidje, dat ze probeerde te verbloemen met lachen — een blijkbaar gedwongen vrolijkheidje, dat verdacht veel op huilen leek.

„Kom kom, toe nu maar," zei Tony kalmeerend, terwijl hij den wagen liet stoppen. „Je hebt een zenuwachtigen avond gehad... straks knap je wel op."

„Let maar... niet op me," wist ze uit te brengen. „Ik... ik weet niet, hoe ik... me zoo aan heb kunnen stellen."

„Aanstellen? Dat heb je niet gedaan, dus begin er nu ook maar niet mee," zei de jonge dokter. „Pak 't bij z'n kraag en zet 't gewoon van je af. Ik

zal hier een paar minuten blijven staan — 't staat te gek, als je huilend thuis komt. Ja ja... toe nou maar... mooi zoo," moedigde hij haar aan, terwijl zij haar snikken probeerde te bedwingen. „'t Is zoo over, zul je zien."

Om het proces te verhaasten, klopte hij eerst op haar hand en toen op haar schouder; en nu moet u weten: hij klopte op den schouder, die 't verste van hem af was; dus hij moest zijn arm om haar capeje heen ronden, om er bij te kunnen.

„Zoo!" riep zij uit. Zij zuchtte diep en ging rechtop zitten. „'t Is over." En zij trachtte blij tegen hem te lachen, om haar bewering te staven.

„Weet je 't zeker?"

„Ja... ik geloof 't wel."

Zij keken elkaar aan in het flauwe schijnsel der verholten lampjes van het dashboard, en hoewel haar glimlach niet lang geduurd had, vond Tony, dat zij er, zoo mogelijk, nog liever had uitgezien dan wanneer ze ernstig keek.

Het was derhalve met een zekeren weerzin, dat dr. Pammister zijn voet op het gaspedaal zette, en vernam, waar zij zijn moest. Eerst rechtsaf, toen linksaf... en toen, in het voorname midden van East Plympton, stoppen voor een groot huis.

„Er brandt nog licht op vaders kamer," zei ze, door het raampje naar boven kijkend. „Hij wacht altijd op me. Daar heb ik óók zoo over in angst gezeten... daar ginds."

„Ik begrijp 't," zei Tony.

„Zult u aan niemand vertellen... wat er vanavond gebeurd is?" vroeg ze ernstig.

„Dat weet u wel."

„Vader en moeder zijn zoo verschrikkelijk precies," ging ze voort, met haar handen aan haar kapsel, om zich te overtuigen, dat het goed zat. „En ik begrijp nu pas, dat ze gelijk hebben."

Hij knikte en zei: „Natuurlijk hebben ze gelijk. Wacht maar eens, tot u zelf kinderen hebt."

Een oogenblik, terwijl zij elkaar nog aankijken, keken zij beiden, zonder het te willen of helder te weten, de toekomst in, naar den kant, waarheen Tony had gewezen. Toen, ietwat gehaast, sprak zij verder, maar met zachter stem dan eerst. „U bent ontzaglijk vriendelijk voor me geweest... Wilt u morgenmiddag niet een kopje thee bij ons komen drinken? We zullen maar zeggen, dat u... een goede vriend van me bent."

„Dolgraag!" zei Tony, nauwelijks wachtend, tot ze was uitgesproken.

„Ik wou, dat ik een manier wist om... om 't je te vergelden, wat je voor me gedaan hebt allemaal."

„O ja! Dat kun je heel makkelijk..."

„Hoe dan?" vroeg ze, en met haar lippen iets van elkaar wachtte ze op zijn antwoord. Met een levendigen, wat droef getinten blik nam ze zijn gezicht in zich op.

Ten antwoord sloeg hij eerst zijn arm om haar heen, en toen kuste hij haar. En zij bood geen weerstand. Ze probeerde bijvoorbeeld niet, hem uit den auto te duwen en hem met zijn hoofd tegen een kei te gooien.

Toen Tony alleen naar huis reed, kwam er opeens een dier gedachten in hem op, die het menschelijk geslacht zoo belangwekkend maken.

„Wat ben ik een gek geweest," dacht hij heftig. „Toen ik haar pas aan den kant van den weg zag staan vanavond... dacht ik zoowaar, dat zij 't lokaas in de een of andere val was!"

Vroeger en nu

„Verbazend ongezond" is 't oordeel van den medicus over het ouderwetsche rijgcorset. Moderne kleding en hygiëne stellen andere eischen. Een van de eischen van moderne hygiëne is: gebruik Nefa, het uiterst zachte, sterk absorbeerende celstofverband. Nefa is bovendien gemakkelijker, omdat het ouderwetsche wasschen thans heeft afgedaan.

Nefa

Aan den voorkant wit, aan den achterkant AANGESTAST DOOR TANDSTEEN (Wat de tandspiegel te zien gaf)

Hij lacht onbezorgd

Hij weet niet, dat zijn tanden aan de achterzijde door tandsteen zijn aangetast. Bij vele menschen zijn de tanden aan de voorzijde schitterend wit, terwijl de achterzijde in ernstige mate tandsteenvorming vertoont. Tandsteen is veel gevaarlijker dan men gewoonlijk denkt. Langzaam maar zeker wordt een harde laag tandsteen op den tandhals gevormd, wat ten slotte kan leiden tot het verlies van de tanden. Verzorg daarom Uw tanden met Solidox, het nieuwe Nederlandsche tandpasta, dat het heilzame preparaat Sulfuricinoleaat bevat en hierdoor de vorming van tandsteen tegengaat. Talloze wetenschappelijke proeven in de Solidox-laboratoria hebben aangetoond, dat Solidox inderdaad tandsteen voorkomt en verwijdt. Vele tandheelkundigen van naam hebben hierover interessante studies geschreven.

Begin nog heden Uw tanden te verzorgen met Solidox. Gebruik Solidox-tandpasta 'smorgens en 's avonds en ga tweemaal per jaar naar Uw tandarts; dan is Uw tandverzorging volmaakt.

35

CENT PER TUBE VOLDOENDE VOOR 60 X POETSEN

Alleen Solidox heeft de eigenschap, Uw tanden wit te houden en ze tevens te beschermen tegen tandsteen door het bijzondere preparaat Sulfuricinoleaat (Nederlandsch Octrooi No 19178).

SOLIDOX

tegen tandsteen

ANNONCES
BETREFFENDE

GENEESMIDDELEN EN GENEESWIJZEN

worden in dit blad slechts opgenomen, indien zij vooraf voorzien zijn van het stempel „Geen bezwaar" tegen de plaatsing, afgegeven door de Commissie van Contrôle op de Aanprijzing van Geneesmiddelen en Geneeswijzen, waarvan het Secretariaat is gevestigd:

SEGBROEKLAAN 33 - 's-GRAVENHAGE

Magische

Geniaal als de k

Zooals een mensch soms zijn gansche leven kan spreken, zonder er zich ooit van bewust te worden, dat hij zich in proza uitdrukt, zoo ondervinden wij allen dagelijks de onontbeerlijke hulp van een geheimzinnige macht — van onzichtbare krachten, die zich in ieder moment van ons leven inschakelen en van wier grillig bestaan wij weinig of niets weten.

Zulk een kracht sluimert in de electronen, de kleinste dragers van de electriciteit. Normaal zijn zij gebonden aan de materie, maken zij deel uit van het atoom, om welk kern zij met reusachtige snelheden rondwentelen. Door geweldig ingrijpen kan de mensch echter de electronen uit het atoomverband losrukken, zoodat zij in de wijde ruimte een zelfstandig bestaan gaan leiden. Een van de middelen daartoe is het op gloeihitte brengen van bepaalde metaalverbindingen en dit middel wordt in de electronenbuizen, zooals b.v. de radiolamp, een buis is een gloeiend licht — de bron, waaruit in een lucht massa's electronen te voorschijn komen. Het vrije electronen handelt de te en volbrengt hij zijn moderne

ALS ZONNEN IN DE WERELDRUIMTE

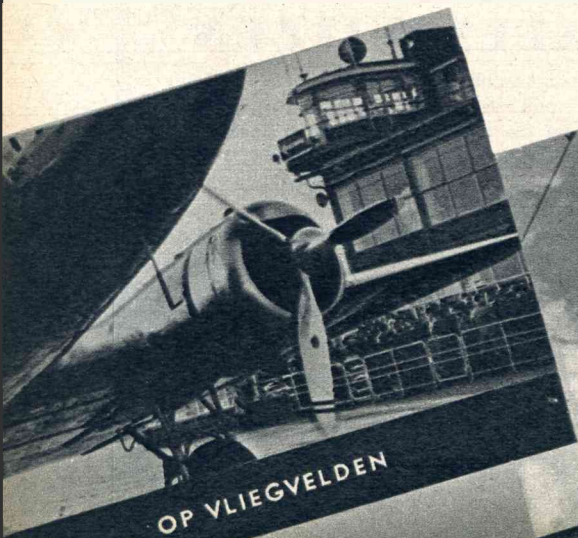
Als zonnen in de wereldruimte doorschieten de electronen in een radiolamp hun eigen, luchtledig gebied.... afgeworpen door 'n gloeienden draad.... in vaste banen gedrongen door krachten, die dezen miniatuur-kosmos onfeilbaar beheerschen. Zooals in een wriemelend mierennest iedere mier op haar vastgesteld doel afstreeft, zoo heeft ieder der electronen in de electronenbuis zijn onveranderlijke bestemming.

Een hoogte

In haar huidige perfectie kunstwerk; zooals de Griekse cultuur haar hoogste triomfen gawe, de inspiratie en het genot naars, zoo is voor den modern het werk van een reeks geïnspireerde hoogtepunt. Weer andere geleerden vonden de toepassingsmogel uitvinding in dienst stelden medische wetenschap, de lucht van de geheele menscheid. In de afstanden en schiep veilig samen schonk zij geluk — pi bracht zij het contact met het zeevaarder gaf zij de juiste koers hem voor dreigende gevaren. De in den mist gaf zij aanwijzing afstand — op eenmaal schied wolkendek en landt veilig op de baren bodem, geleid door een — een signaal, dat niet bestaat electronen in de lamp hun wer

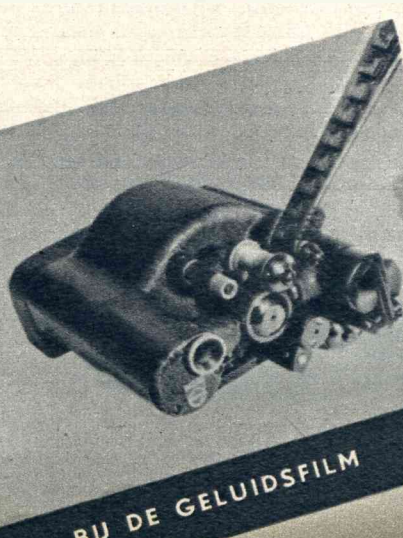
Een kijkje in het elektrische mierennest

OP VLEGVELDEN

IN VUURTORENS

BIJ DE GELUIDSFILM

IN HET VERKEER

che ELECTRONEN

Geniaal als de kunstwerken der klassieke cultuur

een mensch soms zijn gansche
in spreken, zonder er zich ooit
rust te worden, dat hij zich
uitdrukt, zoo ondervinden
dagelijks de onontbeerlijke
een geheimzinnige macht
onzichtbare krachten, die
ieder moment van ons leven
elen en van wier grillig be-
wij weinig of niets weten.

EN
MTE

en kracht sluimert in de electronen, de
te dragers van de electriciteit. Normaal
ij gebonden aan de materie, maken zij
an het atoom, om welks kern zij met
snelheden rondwentelen. Door geweld-
ipen kan de mensch echter de electronen
uit het atoomverband
losrukken, zoodat zij
in de vrije ruimte een
zelfstandig bestaan
gaan leiden. Een van
de middelen daartoe is
het op gloeihitte bren-
gen van bepaalde
metaalverbindingen en
dit middel wordt in
de electronenbuizen,
zooals b.v. de radiolamp, toegepast; in zulk
een buis is een gloeiend lichaam — de kathode
— de bron, waaruit in een luchtledige ruimte enorme
massa's electronen te voorschijn treden. Met deze
vrije electronen handelt de technicus naar willekeur
en volbrengt hij zijn moderne wonderen.

Een hoogtepunt

In haar huidige perfectie is de radiolamp een
kunstwerk; zooals de Grieksche en Romeinsche
cultuur haar hoogste triomfen vierde door de over-
gave, de inspiratie en het genie van tallooze kunst-
naars, zoo is voor den modernen tijd de radiolamp,
het werk van een reeks geïnspireerde geleerden, een
hoogtepunt. Weer andere geleerden en kunstenaars
vonden de toepassingsmogelijkheden, welke deze
uitvinding in dienst stelden van de kunst, de
medische wetenschap, de luchtvaart en zeevaart, ja,
van de geheele menschheid. Deze lamp vernietigde
de afstanden en schiep veiligheid — zieken en een-
zamen schonk zij geluk — pioniers in de wildernis
bracht zij het contact met het moederland. Aan den
zeevaarder gaf zij de juiste koersen en zij waarschuwde
hem voor dreigende gevaren. Den vliegtuigbestuurder
in den mist gaf zij aanwijzingen omtrent hoogte en
afstand — op eenmaal schiet hij door nevel en
wolkendek en landt veilig op een voor hem onzicht-
baar bodem, geleid door een geheimzinnig signaal
— een signaal, dat niet bestaan zou, wanneer niet de
electronen in de lamp hun werk deden.

Geen grenzen meer aan het bereik van de menschelijke stem

Wie herinnert zich niet de omwenteling, die de sprekende film teweeg bracht en die
de wereld vertrouwd maakte met de stemmen van filmliedelingen, die tot dusverre
slechts schimmen waren, stom en zonder geluid? De radiolamp leidde de groote
componisten in de huiskamers van menschen, die niet voldoende geld bezaten om con-
certen bij te wonen.

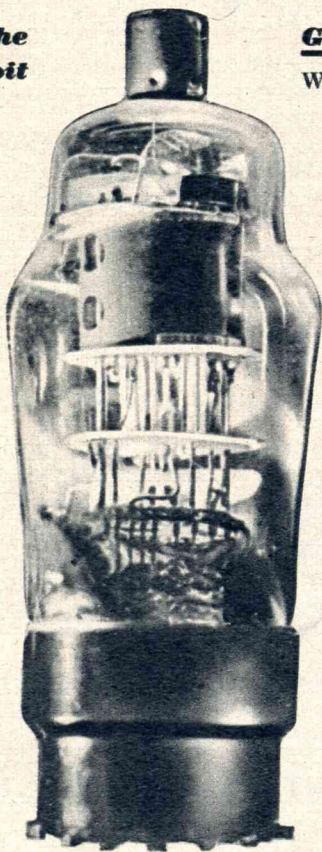
Bij rampen als watersnood en brand kwamen de bevelen en berichten via de radio
in den kortst mogelijken tijd over. Bij groote verkeersmoeilijkheden, bij wedstrijden
en openluchtbijeenkomsten zou het onmogelijk zijn het verkeer in goede banen te
leiden, wanneer de radio niet bestond. Zelfs is zij thans in staat het beeld van belang-
rijke gebeurtenissen op het kleine projectiescherm in onze huiskamers te tooveren,
dank zij de televisie! Met recht de wereld in uw woning....

De electronen, in dienst der techniek, verhoogden uw huiselijke genoegens en uw
geluk. Het nieuws van de geheele wereld bereikt u — onzichtbaren hoort ge spreken:
zij zeggen u wat er omgaat in de hoofden
en harten van anderen — helpen en
steunen u in uw moeilijkheden, vooral
in donkere tijden. Gij behoeft geen talen
te leeren om de wereld in te gaan, want
de wereld zelf komt u tegemoet.

Dát is het groote wonder van een
kleine lamp!

Geniaal als de kunstwerken der klassieke
oudheid is thans de moderne radiolamp,
een technische topprestatie, waaraan tal
van geleerden hun beste krachten wijdden.

(Foto's v. d. Poll * Archief * Phillips)

FELIX HAMMER:

ONZE VERVOLGROMAN

Redder in den nood

DOOR LAURENCE KIRK

KORTE INHOUD. Sir Humphrey Seymour ontvangt in Afrika van z'n vrouw Carlotta te Londen een telegram, waarin hem verzocht wordt onmiddellijk over te komen, daar z'n dochters Lisa en Ruth onhandelbaar geworden zijn en zich met een paar onmogelijke jongelieden verloofd hebben. Per vliegtuig vertrekt hij naar Croydon, waar hij door Lisa wordt afgehaald. Opgevoonden stelt z'n vrouw hem van den toestand op de hoogte: Ruth is verloofd met Stevan Voroski, een Russischen prins, die als kellner in z'n levensonderhoud voorziet, en Lisa met een zekeren Albert Blain, een beroepsvoetballer. Hoewel z'n vrouw erg met den Russischen prins ingenomen schijnt te zijn, is sir Humphrey op deze verlovingsaltesbehalve gesteld. Op aanraden van z'n vriend, lord Ayloner, stelt hij zich in verbinding met Felix Hammer, een „huwelijksmakelaar“. Albert heeft 'n onderhoud met sir Humphrey. Hij vertelt hem, dat hij 's zomers voor ingenieur studeert en binnenkort z'n examen hoopt te doen. Sir Humphrey verbiedt hem met Lisa te trouwen. In een Russisch restaurant wordt sir Humphrey door Stevan bediend. Hij vindt den man onuitstaanbaar en besluit Felix Hammer te raadplegen. Hammer zal den volgende dag op een cocktail-partij, welke door Carlotta gegeven wordt, aanwezig zijn, om Humphrey's dochters nader te leeren kennen. Na afloop hiervan dringt sir Humphrey er bij mr. Hammer op aan, vooral den omgang tusschen Ruth en Stevan spoedig te beëindigen. In een restaurant, waar mr. Hammer dagelijks pleegt te dineeren, treft hij iemand, die hem de geschikte persoon lijkt voor z'n plannen. Robert Lake, een zoöloog, die te Londen zijn vacantie doorbrengt, gaat op z'n voorstellen in. Hij verblijft bij de familie Seymour en maakt kennis met Albert en Stevan; de laatste maakt op hem een zeer onsympathieke indruk. Beide meisjes toonen aanvankelijk heel weinig belangstelling voor den gast, doch na eenige weken zoekt Lisa opmerkelijk veel zijn gezelschap. Zij tracht hem te bewegen omniën een expeditie uit te rusten om met haar in China panda's (een soort beer) levend te vangen. Het gevolg hiervan is, dat er een twist tusschen Lisa en Albert ontstaat. Mr. Hammer heeft Robert inmiddels ontslagen, doch deze blijft bij de Seymours, daar hij op Ruth verliefd is. Hij gaat met haar naar een bal, waar hij door Stevan en een anderen minnaar van Ruth verdrongen wordt. Robert maakte op dit bal kennis met Sonia Cornfeld, die hij zeer sympathiek vindt.

De beste methode om nu normaal te blijven was, dat hij bij de Seymours vandaan ging om ten minste Lisa en Ruth geheel kwijt te raken. Of zou hij dan juist des te erger op Sonia verliefd worden? Hij scheen al aardig op weg te zijn. Maar hij vond, dat hij toch geen recht meer had in het gastvrije huis van sir Humphrey te blijven en toen hij bij zijn terugkomst Carlotta trof, zei hij haar meteen, dat hij erg dankbaar was voor haar vriendelijkheid, maar dat hij niet langer van haar gastvrijheid misbruik wilde maken. Hij zei het erg aardig en erg ernstig, maar Carlotta wilde er niet van hooren. „Nu kun je niet weggaan,” zei ze. „Je kunt het niet doen! We vinden het zoo leuk, je hier te hebben. Je helpt ons met allerlei dingen. Bovendien komt sir Humphrey de volgende week thuis. Hij wilde je zoo graag zien. Hij zal zich gekwetst voelen als je er niet meer bent. En ik wil hem laten zien hoe prachtig je hersteld bent.”

Robert kreunde zachtjes. Dat moest er nog bijkomen, dat hij sir Humphrey zou ontmoeten. Maar er was blijkbaar geen kans om te ontsnappen. Vroeg of laat moest het trouwens toch gebeuren en misschien zou het wel prettig zijn als Carlotta er bij was om alles uit te leggen. Carlotta kon dingen uitleggen, die niemand anders kon verklaren.

Intusschen verstreken de dagen. Naar de bioscoop met Sonia. Lunch met Sonia. Naar een dancing met Sonia. Hij kon niet meer ophouden: hij scheen door de ruimte te vallen, te vergeefs aan een touwtje van 'n parachute trekkend, die niet open wilde gaan. En Ruth keek hem aldoor zoo eigenaardig aan, wanneer hij haar tegenkwam. Zij had nu Wilfred II ook ingepikt. De salon was dikwijls heelemaal vol, er was er nu niet één, maar het waren er drie: Stevan donker en dreigend, de beide Wilfreds in stomme aanbidding en Carlotta liep soms klagend tusschen hen door, mompelend: „Ik zou willen, dat Ruth niet zoo slordig was. Lippenstiften, poederdonzen en mannen laat ze overal in huis rondslingeren.”

Maar Ruth hield Robert nog steeds vast, of wilde dat ten minste graag. De eerste twee dagen was ze uit de hoogte en op een afstand geweest, met de bedoeling hem het gevoel te geven, dat hij ongelijk had. Toen dat niet hielp, zag ze er plotseling berouwvol uit en keek hem soms vol verwachting aan als een hondje, dat wilde zeggen: „Jij bent mijn meester, mijn eenige meester, en ik was heusch niet van plan

je pantoffels op te eten.” Robert vermeerde haar zoveel hij kon. Hij vertrouwde zichzelf nog niet en hij vertrouwde haar zeker niet. Maar drie dagen na den bewusten avond had ze hem alleen in den salon te pakken en aarzelend en jammerlijk trad ze hem tegemoet.

„Robert, de laatste paar dagen heb je nauwelijks tegen me gesproken. Het maakt me zoo ongelukkig.”

„Je moet niet ongelukkig zijn,” zei Robert voorzichtig. „Er is niets waar je ongelukkig door kunt zijn.”

Ruth kwam verlegen dichterbij en begon aan den bovensten knoop van zijn jasje te draaien.

„Je bent toch niet ergens kwaad om, is het wel, Robert?” Zij keek hem aan met een smeltenden blik en wendde daarop haar oogen af.

Prachtig gedaan, dacht Robert. Je reinste komedie. En hoe uitstekend, dat langzaam neerslaan van haar wimpers! Maar hij bewonderde alleen haar techniek en haar schoonheid, niets anders. Hij voelde zich nu veilig en sloeg zijn armen om haar heen, zelfs iets teederder dan noodzakelijk was.

Ruth nestelde zich tegen zijn borst, haar hoofd tegen zijn hart, en zuchtte diep.

„Ik ben zoo blij, dat je niet kwaad op me bent, Robert. Ik kon het denkbeeld, dat er een misverstand tusschen ons beiden bestond, niet verdragen.”

„Er is geen sprake meer van een misverstand,” fluisterde Robert vol liefde. „Er zal nooit meer een misverstand tusschen ons zijn.” Ruth zuchtte nog dieper en Robert ging voort: „Zie je, alles is me nu duidelijk. Ik begrijp alles. Je was een beetje afgunstig, nietwaar, toen je zag, dat Albert mans genoeg was om me neer te slaan! En je dacht, dat het zoo aardig zou zijn als je Stevan hetzelfde zou kunnen laten doen. Dat was werkelijk een heel aardig idee van je, Ruth. Zoo vriendelijk!”

Ruth bewoog zich even onrustig aan zijn borst, maar ze bleef daar, hem stevig vasthoudend.

„O, Robert, hoe kun je zoo leelijk over me denken?” fluisterde ze.

„Eenvoudig, omdat het waar is, liefje,” zei hij opgewekt. „Nee, beweeg je niet. Ik wil, dat je mijn hart hoort kloppen, terwijl ik je vertel hoeveel ik van je houd. Want ik hield van je, Ruth. Ik vond je het liefste meisje op de geheele wereld en ik ben er niet zoo zeker van, dat ik er niet nog zoo over denk. Maar zie je, ofschoon ik erg veel van het tooneel houd, wil ik toch zelf niet aan het tooneel gaan. Ik geef er de voorkeur aan, het orkest tusschen mij en de spelers te houden.”

„Maar zoo ben ik ook niet,” fluisterde Ruth met gebroken stem. „Ik ben altijd te eerlijk en te eenvoudig geweest.”

„Natuurlijk begrijp ik jouw standpunt ook,” vervolgde Robert met een effen gezicht. „Nee, tracht je niet los te maken, lieveling, dat helpt je toch niet. De werkelijke reden, waarom je op Stevan verliefd werd, was niet, omdat hij ongelukkig was of een prins of iets dergelijks, maar je hoopte, dat hij je zou slaan als je vervelend werd, wat je nogal vaak bent. Maar hij doet het niet en zal het nooit doen. Hij zal je toestaan, met spijkerschoenen aan over hem heen te loopen. Ik geef toe, dat dat een misselijk idee voor je moet zijn.”

Ruth deed een laatste woedende poging om zich vrij te maken, maar Robert was sterk en hield haar stevig vast.

„Begrijp me goed,” vervolgde hij. „Ik zeg niet, dat je niet een bijzonder aardig meisje bent. Je bent een heel aardig meisje en als je wat ouder bent geworden en genoeg hebt van dit komedie-spelen, dan word je nog aardiger. Je wordt dan misschien net zoo'n menselijk voelende, veel begripvende vrouw als je moeder en een beter compliment kan ik je niet maken.”

Met die woorden liet hij haar gaan. Ruth strompelde naar de sofa en hield zich op haar eenen arm leunend overeind.

„Maar ik denk, dat ik daar niets aan heb,” eindigde

Robert. „Tegen dien tijd ben ik misschien een oude man en ik zou liever nu meteen een vrouw hebben, die geschikt voor me is.”

Ruth staarde hem aan. Als men niet meegemaakt had wat Robert had meegemaakt, dan zou men gezegd hebben, dat ze hevig leed en dat leed met enorme geestkracht droeg.

„Robert,” zei ze met diepe stem, „is het waar? Ben je van plan met Sonia te trouwen?”

„Ja, als ze me wil hebben, doe ik dat,” zei Robert kalm.

Ruth zwaaide een oogenblik heen en weer van den schok en stak daarna haar hand uit.

„Ik hoop,” fluisterde zij, „ik hoop, dat je gelukkig zult worden.”

Zij bleef nog een paar seconden dralen. Misschien was het om Robert nog een kans te geven van plan te veranderen. Maar Robert bedankte haar en veranderde niet en ten slotte liep ze in een tragische houding naar de deur. Robert wachtte onwillekeurig op het applaus, dat ze wel verdiend had voor deze scène, toen zij plotseling haar hoofd om den hoek stak en haar tong tegen hem uitstak als de eerste de beste straatmeid.

Het was de eerste maal, dat hij haar werkelijk eerlijk en oprecht zag handelen en hij was blij. Er bleef ten slotte toch nog hoop voor haar.

DRIËNTWINTIGSTE HOOFDSTUK

Den volgende morgen, terwijl zij om half twaalf in den salon afgesproken had met Stevan, Wilfred I en Wilfred II, pakte Ruth op haar gemak een koffer en sloop de deur uit voor één van hen was aangekomen. Zelfs Carlotta wist voor 's avonds laat niet waar ze naar toe was gegaan, maar toen belde Ruth op en zei, dat zij genoeg van de mannen had en haar leven nu wilde besteden aan goede werken. Carlotta zei, dat dit voornemen heel aardig en prijszwaardig was, maar of ze misschien mocht weten waar Ruth was en hoe goed die werken wel waren waar ze haar leven aan ging wijden. Ruth antwoordde, dat zij zich in het Quansstock Hospitaal bevond en of Carlotta haar brieven aan dat adres wilde doorsturen.

Carlotta argumenteerde in het geheel niet met haar. Den laatsten keer, dat Ruth haar leven was gaan wijden aan goede werken, was zij binnen tien dagen al met hangende pootjes teruggekomen en ongetwijfeld zou dit ook nu weer gebeuren. En hoe dit ook zij, het beviel Carlotta best, een tijdje van Ruth af te zijn. Het zou haar nog beter bevalen zijn als zij meteen ook Stevan en de beide Wilfreds was kwijtgeraakt. Maar die schenen Ruth's besluit niet geheel au sérieux te nemen en bleven in den salon rondspoken als een stelletje ontevreden schuldeischers. Carlotta vreesde, dat zij niet van hen af zou komen, tenzij ze de kamer opnieuw liet behangen en verven.

Robert had het gevoel, dat hij eindelijk een paar rekeningen vereffend had. Stevan was uitgeschakeld — door zijn toedoen, al was het dan ook niet gebeurd, zooals hij het gewenscht had. Hij kon sir Humphrey nu met een zuiverder geweten tegemoet treden. Overigens maakte hij zich niet erg bezorgd om sir Humphrey. Sonia vulde al zijn gedachten, onverschillig of hij waakte of droomde. Hij leed onder de obsessie, dat hij haar nu meteen moest veroveren, want dat zij anders voor altijd voor hem verloren zou zijn. In nauwelijks veertien dagen moest hij naar Afrika en hij wilde haar, het kostte wat het mocht, met zich meenemen. Ten aanzien van zijn vooruitzichten was hij heel eerlijk geweest, hoewel hij misschien het huis, dat hij in Kulongo zou bewonen, iets te mooi had voorgesteld, evenals zijn kansen om directeur van een diertuin te worden of gouverneur van een groot district. Maar hij had haar nog niet durven vertellen op welke rare voorwaarden en onder welke ongewone omstandigheden hij zijn intrede bij de Seymours gedaan had. Zijn tong weigerde hem in dit opzicht den dienst.

Gedurende de volgende dagen begon het temoo

angstwekkend te worden. Lunches, theaters, bals. Hij was altijd uit met Sonia, maar nog steeds was hij er niet toe gekomen, haar ten huwelijk te vragen. Op de stoep hadden zij elkaar soms haastig een zoen gegeven, maar hij wachtte wanhopig op de juiste gelegenheid voor een aanzoek, waarbij hij de volledige waarheid omtrent zichzelf kon opbiechten, zonder dat deze al te gek klonk. Maar hoe kreeg hij die gelegenheid in een groote stad? In den zomer was het gemakkelijk genoeg geweest. Hij kon haar meegenomen hebben op het land en ergens in het groen had hij haar dan alles verteld. Maar in een groote stad in den winter scheen dat onmogelijk. Hij stelde zich alle mogelijkheden voor: in een bioscoop, waar iedereen om hem heen „sst” zou roepen; in een restaurant, waar de kellner elk oogenblik zou komen aandragen met schotels, die hij niet besteld had; in de hal van een hotel, waar een portier hem zou komen vragen of hij misschien mijnheer Jansen uit Grijskerk was; of samen hangend over een brugleuning in een ijsigen wind, terwijl Sonia's neus blauw werd van de koude. Neen, dat ging allemaal niet. Tenzij je een eigen thuis had, was het eenige waar je nog eenigszins alleen met zijn tweeën kon zijn en dan leidde de nek van den chauffeur je elk oogenblik van je onderwerp af. Alle taxi-chauffeurs schenen denzelfden nek te hebben en mooi zag die er nu niet bepaald uit.

Het was ten slotte Carlotta, die redding bracht. Zij had opgemerkt hoe ontgaan hij er uitzag en zij wist, dat 'n dergelijk uiterlijk bij mannen dikwijls het teken was van verliefdheid. Was hij ziek? vroeg ze. Neen! Dan moest hij verliefd zijn. Wat! Was hij dat werkelijk? Waarom had niemand haar dat verteld? Het was toch niet Ruth? Neen. Nu, dat was maar goed ook. Zij hadden nu langzamerhand wel wat rust nodig van Ruth's verliefdheden. Maar wie was het dan? Sonia! Wie was Sonia en waarom had zij haar nooit gezien? Maar zij wilde met haar kennis maken! Dienzelfde avond moest ze komen dineeren. Alleen zij met zijn drieën. En als Carlotta het met zijn keuze eens was, dan zou ze hen later heelemaal alleen laten en naar haar bridge-club gaan. En was ze het niet met zijn keuze eens, dan zou ze blijven en aan één stuk door blijven praten, tot hun hooren en zien verging en ze geen kans kregen elkaars leven te bederven.

Sonia kwam dus dineeren. Toen ze er was, wist hij voor eens en voor altijd, dat zij de eenige vrouw voor hem was. Afscheiden van haar lieflijkheid, had zij een geest, dien hij altijd kon begrijpen en volgen. Ruth en Lisa waren beiden te jong voor hem geweest. Hun gedachten schoten heen en weer als goudvisschen in een kom en maakten hem duizelig. Sonia was levendig en mooi tegelijk en mooi en rustig tegelijk.

Carlotta gaf geen enkele aanwijzing omtrent haar oordeel tijdens het diner. Zij was charmant, dwaas en op het onverwachtst buitengewoon verstandig, eigenlijk zooals altijd. Maar zij bood haar verontschuldigen aan, dat zij onmiddellijk na het diner weg moest en toen Robert met haar meeging om haar naar de deur te brengen, fluisterde zij hem toe: „Maar zij is schattig, beste jongen. En zoo charmant. Nog nooit heb ik zulk mooi haar gezien. En dat is de natuurlijke kleur. Je kunt het zoo niet laten verven. Ik weet het, ik heb het geprobeerd. O, jongenlief, ik ben zoo blij. Ik ga vast te hoog bieden, alleen uit blijdschap.”

Robert ging weer naar den salon terug.

Hij was van plan geweest, langen tijd met Sonia te praten, langzaam, met een diepe stem als die van Ruth, zoodat ze zou begrijpen hoeveel hij van haar hield en dat hij altijd van haar zou blijven houden. Maar toen hij haar daar naast den schoorsteen zag staan, slank en lang en afwachting en lief, kwam hij gewoon op haar toe en nam haar in zijn armen en kuste haar. Het was een lange kus, niet een zooals hij haar op de stoep gegeven had, en ofschoon ze hem niet gauw beantwoordde, merkte hij ten slotte, dat ze niet ongevoelig bleef.

„Mijn lieveling,” mompelde hij. „Ik houd van je. Ik kan je niet zeggen hoeveel ik van je houd. . . . En jij houdt ook van mij! Dat heb je nu getoond. Ik ben nog nooit zoo gelukkig geweest.”

„Ja,” knikte zij peinzend. „Ik heb erg mijn best gedaan, het niet zoo ver te laten komen, maar ik houd ook van jou, Robert. Ik kan het niet helpen. Het spijt me.”

Hij nam haar bij haar hand en liet haar op de sofa naast hem zitten.

„Waarom heb je je best gedaan, het niet zoo ver te laten komen?” vroeg hij. „Waarom spijt het je? Vertrouw je me dan niet?”

„O, ja, ik vertrouw je,” zei ze hem. „Ik was er alleen niet zeker van, dat ik mijzelf vertrouwdde. Ten slotte is alles nogal plotseling gegaan, vind je ook niet?”

„Zoo moet het juist gaan.”

„Kom, kom. Dit alles in één week!” Zij glimlachte even.

„Ja, als je maar zeker van je liefde bent. Ik ben er heel zeker van. In een week kun je net zoo goed van elkaar gaan houden als in jaren. Zeg me, dat je er ook zeker van bent, Sonia, dat je van me houdt.”

Zij keek hem ernstig aan, alsof zij het nu eerst definitief voor zichzelf wilde uitmaken.

„Ik ben er heel zeker van,” zei ze zachtjes, „dat ik van je houd.”

Hij leunde voorover en pakte haar beide handen.

„Sonia,” vroeg hij snel. „Wil je met me trouwen? Morgen?”

„Morgen?” Sonia sperde haar oogen wijd open. „Natuurlijk wil ik dat niet. Ik kan het niet. Ik heb geen kleeven.”

„Die. . . die. . .” stotterde Robert. „ik bedoelde niet, dat we morgen meteen op de huwelijksreis moesten gaan. Maar we hebben zoo weinig tijd. Ik voel me niet veilig, voor we goed en wel getrouwd zijn. Ik verlang er naar dat het over is, ik bedoel, ik wil weten, dat je met me getrouwd bent. Trouw morgen met me, Sonia. Dan kunnen we later uitgaan en kleeven kopen, massa's kleeven, kisten en kasten vol kleeven. Het is veel aardiger den menschen te vertellen, dat we al getrouwd zijn, dan te moeten zeggen, dat we van plan zijn het te doen.”

Sonia glimlachte.

„Ja, Robert. Ik weet het. Ik ben het met je eens. Maar zoo gauw kun je niet trouwen. Je moet een aantal dagen ondertrouwd zijn.”

„Maar we kunnen heusch morgen getrouwd zijn, lieveling. We kunnen het.”

„Hoe dan? Je bedoelt toch niet. . . .”

„Ik heb een speciale vergunning gekregen. Ik ben naar den ambtenaar van den burgerlijken stand gegaan. We kunnen morgen om kwart over twaalf trouwen.”

„Hoe is het mogelijk?” lachte Sonia. „Daar heb je voor gezorgd zonder te weten of ik wel wilde? Het ziet er uit als een soort aanslag: trouwen of je leven, of zooiets dergelijks.”

Kou, Koorts, Griep

Zoo rillerig en hangerig? Laat dan geen kostbaren tijd verloren gaan, maar grijp krachtig in, neem 'n „AKKERTJE”, het middel dat de natuur te hulp komt.

Tien tegen een, dat dan de infectie niet doorgaat en Ge U morgen weer fit voelt.

Per 2 stuks . . . 2 stuivers
Per 13 stuks . . . 12 stuivers

Neem 'n „AKKERTJE”

De Nederlandsche Pijnstiller

Laat Uw stof niet ongebruikt liggen, maar maak deze

Flatteuze Blouse

No. 1705

Knippatronen verkrijgbaar in de maten 40-42-44-46 en 48. Prijs 20 ct. plus 5 cent porto.

Het is zóó klaar en U hebt met weinig moeite er een kledingstuk bij. Dat zal U nog best van pas komen in de nog komende koude dagen. Het knippatroon ligt al voor U gereed.

Bestellingen kunnen geschieden bij Uw agent of bezorger; door girostorting op no. 293631; door toezending van het bedrag per postwissel of in postzegels aan onderstaand adres

PATRONENKANTOOR

PANORA

NASSAUPEL 1 - HAARLEM

Op de juiste leiding komt het aan!

Zoals de scheepsofficier de koers van zijn schip vooraf nauwkeurig berekent, gaat het in elk technisch beroep: . . . theoretische leiding is onmisbaar. Om theoretisch technische kennis te verkrijgen, hebt U studie-leiding nodig . . . leiding die er U langs de kortste weg brengt. Studeer met de degelijke schriftelijke lessen van:

Studeer
techniek
thuis

PBNA ARNHEM

200 leervakken, 120 leraren, 5000 cursisten

Opleiding voor alle examens in:

Bouwkunde - Waterbouwkunde
Werktuigbouwkunde - Electro-
techniek - Chemische techniek

Speciale cursussen:

Middenstandsdiplooma - Boek-
houden - Zuiveltechniek - Textiel-
technicus - Reclame-assistent enz.

COUPON voor kosteloos
prospectus P

Naam

Adres

Aanvragen kunnen ook per brief of briefkaart geschieden.

Vervolg op blz. 22

In het opleidingskamp van den arbeidsdienst te Nunspeet werden onlangs verschillende onderlinge wedstrijden gehouden. Vooral het nummer touwtrekken genoot de levendige belangstelling der kampbewoners. De winnende ploeg, met als eersten trekker den oud-vrijkampster mr. C. de Jong, in actie.

De wedstrijden in het burger-opleidingskamp van den arbeidsdienst te Nunspeet werden opgeluisterd door „ketelmuziek”. Teilen, waschbakjes en etensblikjes kwamen er bij te pas.

Ondanks de koude zetten de fuikvisschers hun werk voort. In het kille water van wakken en open stukken bij een grondduiker worden de fuiken uitgezet.

Het prachtige stadhuis van Culemborg, dat in 1534 in Midden-Nederlandschen bouwstijl werd opgetrokken, zal grondig hersteld worden. Na beëindiging der werkzaamheden, die door den aannemer D. van Mameren te Geldermalsen worden uitgevoerd, zal de oude stad aan de Lek weer met trots de aandacht van elkeen op dit fraaie monument van Hollandsche bouwkunst kunnen vestigen.

Geldersch Fotonieuws

De Ned. Hervormde pastorie te Deil (Betuwe) is onlangs gerestaureerd en opnieuw in gebruik genomen.

Niet minder dan 338 te Arnhem wonende kinderen, waaronder 36 Duitsche, werden op Zondag 12 Januari j.l. door het korps Grüne Polizei onthaald op een warmen maaltijd. Een gedeeltelijk overzicht van de kinderschaar in een der zalen van de kazerne tijdens het feestmaal, dat met muziek en zang werd opgeluisterd.

Op een ijschots nabij Tiel trof een onzer fotografen een bijzonder tragisch tafereel aan. Twee reigers en een waterhoentje waren door de vorst overvallen en doodgevroren. De reiger links op de foto had een pool van het waterhoentje in zijn bek; mogelijk heeft het arme dier zijn honger willen stillen met het lijk van het waterhoentje en is de vogel daarbij gestikt.

In de Betuwe zijn groote hoeveelheden voederbieten ingekuuld en nu de grond, waarmee de bieten bedekt zijn, hard bevroren is, moeten de landbouwers eerst met bijlen een gat in den wand hakken om bieten voor het op stal staande vee uit den kuil te halen. — Winterwerk op het land.

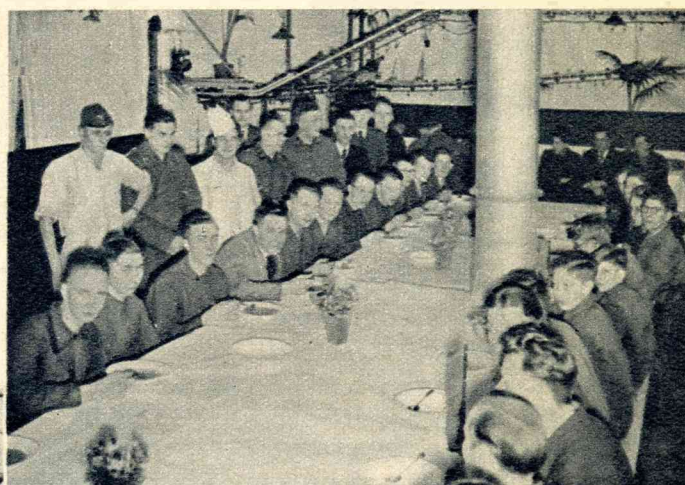
Eenige weken terug brachten wij 'n reportage van 'n zilvervossenfarm op de Veluwe. Hier ziet u de huiden van een tweetal zilvervossen, die 'n waarde van f 200.— per stuk vertegenwoordigen.

Op een boerderij te Genderen (Betuwe) werd dezer dagen een kalf met drie pooten geboren. — Een foto van deze merkwaardige speling der natuur.

Als een mijnwerker kruipt de boer in dezen tijd onder den grond om het voeder voor zijn beesten te delven.

In de hal van de N.V. Eepper's fabrieken te Dieren werd het eerste „schoftijd-concert” in Gelderland gegeven. Dit concert, dat het tweede van dezen aard in Nederland was, werd door de directie aangeboden aan het gehele personeel. Aan lange tafels schaarde zich een gezelschap van 240 personen voor het nuttigen van een bord erwtensoep.

(6 foto's van Mourik; 3 foto's Polygoon; 1 foto de Ketijver; 2 foto's Folkers; 2 foto's Gazendam.)

Koning Winter heeft het schoone landschap van den Achterhoek met zijn tooverstaf aangeraakt en beemd en veld in een sprookjes-tafereel herschape. — Een landweg in winter-tooi.

Minder boter, minder kaas, eieren, enz.

Dus minder calcium! Maar Uw lichaam blijft dezelfde eischen stellen. En eisch nummer één is voldoende calcium. Daarom is het juist nu zoo noodig, dat U Kalzan gebruikt. Kalzan is het calcium-natrium-voedsel, dat geheel door het lichaam wordt opgenomen. Kalzan heft dus het dreigende calcium tekort op.

Begin nog heden Kalzan te nemen, Uw apotheker of drogist verkoopt het.

KALZAN

het kalkhoudende versterkingspreparaat.

Weg is de Hoofdpijn!

en dat met een enkele Spalttablet

Waarom meerdere tabletten innemen, wanneer dikwijls één enkele tablet voldoende is? Indien men niet te lang wacht, doch dadelijk bij het eerste teken van hoofdpijn een Spalttablet neemt, wordt de pijn niet alleen niet erger, maar verdwijnt meestal volkomen. Spalttabletten helpen tegen hoofdpijn, kiespijn, migraine, neuralgische en rheumatische pijnen. Hun goede werking berust o.a. daarop, dat zij ook de spastische oorzaken der pijn bestrijden. Spalttabletten zijn bij alle apothekers en drogisten verkrijgbaar.

Prijs:

10 stuks f 0.50, 20 stuks f 0.90

Dr. H. Nanning,
Den Haag, Korte Poten 7a

FELIX HAMMER: Redder in den nood

Vervolg van blz. 19

„Je moet niet kwaad op me zijn,” pleitte Robert. „Het was alleen maar omdat ik zoo bang was je te verliezen. En ten slotte ben je half Amerikaansche. De helft van je moet er aan gewend zijn, dingen vlugger te doen dan wij. In Amerika zouden we meteen kunnen trouwen. Ik wilde wel, dat we in Amerika zaten.”

„Maar, Robert, lieveling, waarom zoo'n ontzettende haast? Ik ben heusch niet van plan weg te loopen. Ik ben juist erg afhankelijk van natuur, laat ik je dat vooruit zeggen. Het is wel noodig, dat ik van te voren waarschuw.”

„Ik weet het. Ik weet het. Maar ik ben niet tevreden, ik kom niet tot rust, voor we getrouwd zijn. Sonia, je zou den ambtenaar van den burgerlijken stand niet willen teleurstellen, is het wel? Hij zit daar om kwart over twaalf te wachten in officieel costuum en dat wil je hem toch niet vergeefs laten doen?”

„Ik zou den ambtenaar van den burgerlijken stand niet willen teleurstellen,” lachte Sonia. „Maar ik vind die haast toch wel verdacht. Je wordt toch niet door de justitie vervolgd, Robert?”

„Neen, natuurlijk niet.”

„Heb je iets op je hart?”

Robert aarzelde een onderdeel van een seconde. Nu had hij de gelegenheid, de kans om dat onverteerbare brokje leugen kwijt te raken. Maar hij kon het niet doen. Hij durfde het niet riskeeren, haar vertrouwen in hem beschaamd te maken. En hij had eigenlijk niets ont-eerends gedaan, maar hij was alleen bang, dat zij dien indruk mocht krijgen.

„Ik heb niets op mijn hart,” zei hij haastig. „behalve, dat ik er zoo gauw mogelijk zeker van wil zijn, dat je mijn vrouw bent. Ik wil dat steeds weer opnieuw bij mezelf kunnen herhalen.”

Sonia leunde achterover en keek hem aan.

„Het leven is moeilijk,” zei ze ten slotte bijna droomerig. „voor twee eenzame weezens als wij. Het schijnt, dat we elkaar maar op goed vertrouwen moeten nemen. We kunnen niet anders, is het wel? We zijn verliefd op elkaar en dat moet ons voldoende zijn. Dus als je het werkelijk wilt, dan trouw ik morgen kwart over twaalf of zelfs kwart vóór twaalf met je.”

VIERENTWINTIGSTE HOOFDSTUK

Sir Humphrey arriveerde den volgende morgen, bijna twaalf uur eerder dan hij zelf verwacht had. Sedert hij voor het laatst de reis gemaakt had, was de dienst sneller geworden en daar hij dit van te voren niet wist en dus ook niet gemeld had, verwachtte niemand hem voor 's avonds laat. Hij was al even over half elf bij zijn huis en stond juist op het punt aan te bellen, toen de deur geopend werd en Albert hem bijna van de sokken liep in zijn haast om weg te komen.

„Hé! Wat is er nu aan de hand?” bromde sir Humphrey.

Albert bood uitbundig zijn verontschuldiging aan.

„Neemt u mij niet kwalijk,” begon hij. Toen herkende hij hem. „O, bent u het, mijnheer? Het spijt me werkelijk. Ik dacht dat u pas vanavond zou komen.”

„Dat dacht ik zelf ook.” Sir Humphrey stond hem aan te staren. „Waarom zoo'n haast? Niets aan de hand, hoop ik?”

„O, neen, alles is in orde!” zei Albert stralend. Maar zijn gezicht betrok een beetje, toen hij zag, dat sir Humphrey's oogen op zijn das gevestigd waren en hij nam gauw afscheid. „Ik kan heusch niet langer blijven. Vreeselijke haast. Iets voor Lisa.”

Sir Humphrey stapte het huis binnen, mopperend: „Die verdraaide jongen! Ik geloof, dat hij mijn das aan had. Eerst mijn dochter! Daarna mijn das! Die jongeman zal het nog eens ver in de wereld brengen.”

Nog steeds mopperend, liep sir Humphrey naar den salon en bleef plotseling op den drempel staan. De kamer scheen vol te zijn met mannen, die in wanhopige houdingen op de stoelen rond hingen. Ook dat nog, dacht hij. De deurwaarder met zijn helpers! Carlotta heeft zich zeker weer in haar rekeningen vergist en haar meubels niet betaald.

Hij sloot de deur snel en haastte zich naar boven, naar Carlotta's kamer, klopte en trad binnen. Carlotta zat aan haar toilettafel, haar gezicht bedekt met crème.

„Heb je ooit!” riep zij uit, toen zij hem in den spiegel ontdekte. „Humphrey! Hoe ben je hier zoo vroeg gekomen? Je had me in elk geval den tijd kunnen laten om het vet van mijn gezicht te wrijven.”

„Het spijt me, liefste,” sir Humphrey kwam op haar toe en pakte haar pols — het eenige zichtbare deel van haar lichaam, dat niet onder het vet zat. „Maar de dienst is weer vlugger geworden. Daarom ben ik hier eerder dan ik dacht. Maar je ziet er ook aardig uit als je vet op je gezicht hebt.”

„Humphrey, wat lief van je om dat te zeggen.”

„Heelemaal niet, het is waar. En nu...” Hij ging op zijn gemak naast haar zitten. „Wat is er eigenlijk aan de hand? Heb je veel kwaad uitgevoerd sedert ik wegging?”

„Neen, natuurlijk niet, Humphrey.”

„Nu, laten we maar met het begin beginnen. Ik liep aan de deur juist Albert tegen het lijf. Hij scheen een van mijn dassen te dragen.”

Carlotta begon de crème van haar gezicht te vegen.

„Albert is een schat van een jongen,” zei ze zonder veel logica. „Ik heb altijd geweten, dat hij geweldige kwaliteiten had en die das heeft zijn uiterlijk heelemaal veranderd.”

„Maar het was de das waar ik het meest van hield,” bromde sir Humphrey.

„Onzin, lieveling, je droeg ze bijna nooit. Je moet niet zoo bekrompen omtrent bezit zijn. Dat is altijd één van je fouten geweest. Albert is een lieve jongen en hij is best een goede das waard. Het zou me heelemaal niet verwonderen als hij later nog eens minister-president werd.”

Sir Humphrey grinnikte.

„Nu, dat is geen kwaad vooruitzicht,” zei hij, „ofschoon ik moet zeggen, dat Lisa niet bepaald het voorbeeld voor alle vrouwen van minister-presidenten, die elkaar in den loop der

Vervolg op blz. 24

Pas op Uw stem!

Zonder het van elkaar te weten, hebben twee vriendinnen op dezelfde betrekking gesolliciteerd...

Annie was erg schor, toen ze zich kwam aanmelden. Ze dorst bijna niets te zeggen. De personeelchef maakte het kort...

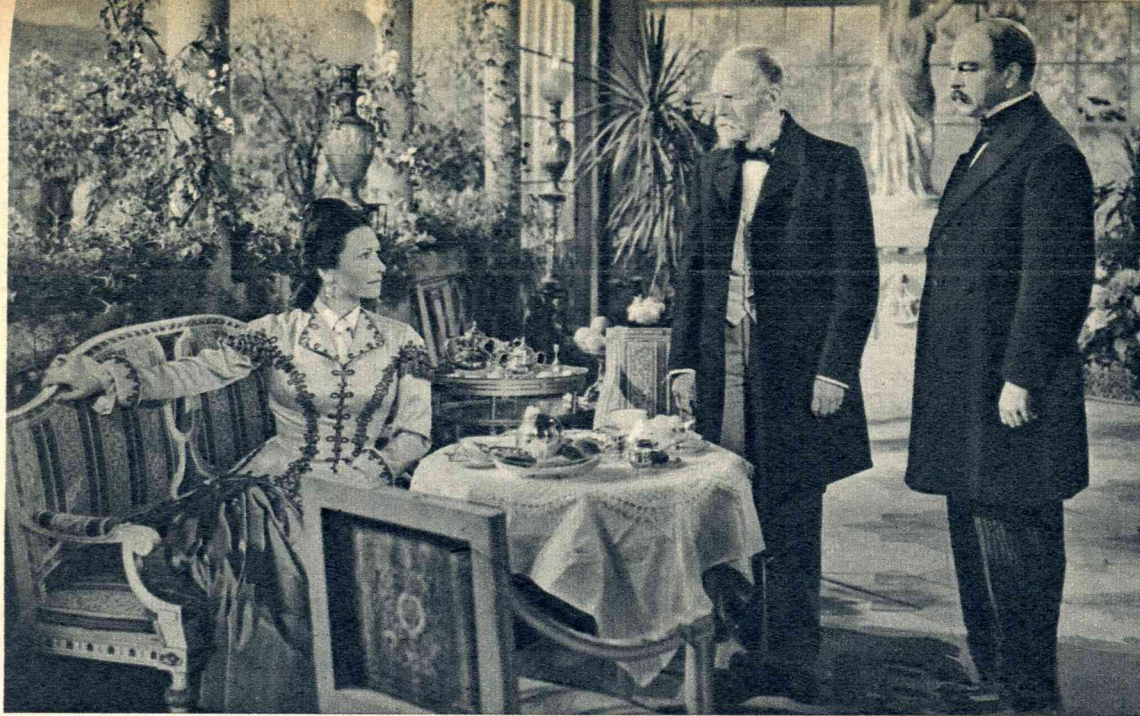
Kitty kreeg het baantje. Ze maakte 'n uitstekenden indruk. „U hebt 'n goede heldere stem en op die dingen wordt gelet!”

„Ans, je moet heusch wat aan je stem doen. Je zult zien, dat heeft 'n groote invloed. Doe net als ik en neem elken dag Wybert-tabletten tegen hoest en heescheid.”

Alleen verkrijgbaar in origineele blauwe doozen.

Koningin Augusta, koning Wilhelm I en Bismarck te Baden, alwaar Bismarck plotseling verscheen om den koning van een ondoordachten stap, waartoe hij door zijn huisgenooten werd aangezet terug te houden. (Maria Koppenhöfer, Friedrich Kayssler en Paul Hartmann.)

Een prachtmoment uit deze film, waarin Bismarck, die zich gekleed en wel even te bed gelegd heeft om een weinig rust te nemen, plotseling wordt opgeschrikt door de komst van een gezant, die onaangediend in zijn kamer verschijnt en hem wil overhalen een behaald standpunt te laten varen.

BISMARCK

De wijze waarop deze historische figuur in deze Tobis-film werd behandeld, maakt haar zeer zeker interessant voor ieder die een serieuze film weet te waardeeren.

Dat deze film met groote toewijding en bijzondere zorg is gemaakt, kan de toeschouwer zich volkomen indenken. Bismarck immers behoort tot de grootste figuren van het Deutsche rijk. Hij is de man, die in de vorige eeuw het vertrouwen van den Pruisischen koning Wilhelm I dermate wist te winnen, dat deze hem, ondanks enorme tegenwerking van alle kanten, alle vol-machten gaf welke noodig waren om niet alleen het prestige en het aanzien van Duitschland te verhoogen, maar tevens om alle vorstendommen van Duitschland met ijzeren hand aaneen te smeden. Dit alles was een bijna bovenmenselijke taak, gezien de tegenstrijdige belan-getjes van andere staten en de minder vergaande blikken der Deutsche politieke machthebbers.

Bismarck, die den moed had hem erop te wijzen, dat hij zich in een „overwinningsrausch” bevond en dat hij zich daardoor niet mocht laten verleiden, 't heil van Duitschland op het spel te zetten. En daarmede won de ijzeren kanselier tevens het hart van den kroonprins, die aanvankelijk fel tegen Bismarck gekant was. Dit alles toont deze film met scherpe en vaak dramatische accen-ten. In Paul Hartmann vond Bismarck een prachtigen vertolker. Beheerscht en zuiver, zonder naar goedkoope effecten te streven, sterk van wil en met kennelijke toewijding speelde hij zijn rol en toonde ons Bismarck zooals hij geweest kon zijn, terwijl Friedrich Kayssler ons koning Wilhelm I als een goe-digen, eerlijken vorst voor oogen stelde, die,

Napoleon III (Walter Franck), keizerin Eugenie (Lil Dagover) en vorst van Metternich (Franz Schafheitlin) tijdens een politieke causerie, waaraan keizerin Eugenie al schertsend deelnam.

ondanks zijn twijfels, toch het welbegrepen belang van Duitschland voor oogen heeft. Een reeks uit-stekende artisten, w.o. Lil Dagover als keizerin Eugenie, Walter Franck als Napoleon III, Günther Hadank als Moltke en Karl Schönböck als keizer Franz Joseph, assisteeren om deze geheele film, die, zooals gezegd, met groote nauwkeu-righeid werd samengesteld, tot een politiek drama van de eerste orde te maken.

De regie was in handen van Wolfgang Liebeneiner, die met Rolf Lauckner tevens ook het draaiboek samenstelde.

Bismarck en von Moltke op het slagveld, waar de beslissende strijd werd geleverd, die ten gunste van Pruisen uitviel. (Paul Hartmann en Günther Hadank.)

(Foto's Tobis)

De nieuwste roman IN DE KENNER SERIE

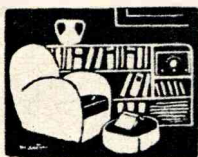
Moelijk had de Kennemer Serie een beter boek als eerste premie-uitgave van dit nieuwe jaar kunnen brengen dan dezen boeienden en indrukwekkenden roman met zijn uitmuntende kwaliteiten:

BARBARA VAN HET KONINGSDAL

Een prachtwerk van den beroemden auteur HAROLD BELL WRIGHT

Reeds aanstonds worden wij bij de lezing geboeid door de uiterst suggestieve wijze, waarop de schrijver de gebeurtenissen in dit romantisch drama en de daarin optredende figuren weet te schilderen. Met recht kan men hier spreken van een boek, waarin strijd en overwinning telkens opnieuw den inzet vormen. Strijd tegen de woeste, onherbergzame natuur, die ten slotte na uiterst moeizame, schier bovenmenselijke inspanning wordt bedwongen; strijd tegen de ontembare kracht van het water als de rivier het geheele Koningsdal dreigt te doen verzinken; strijd tegen de verzengende hitte, waarin mensch en dier versmachten; strijd tegen verstikkende zandstormen, waarin alles wat leeft dreigt om te komen. Maar het is niet de strijd tegen de elementen alleen waardoor de uiterste kracht gevegd wordt van den nietigen mensch, die hier als pionier zijn leven in de waagschaal stelt; het zijn ook menselijke belagers die uit zakelijke en niets-ontziende motieven trachten de dappere, niet-versagende ontginners te berooven van de resultaten, welke dezen met noeste vlijt en inzet van al hun kunnen hebben weten te bereiken. Wat ons echter bovenal boeit, dat is de strijd dien nobele menschen, ondanks den schijn van onverschilligheid en hardheid, hier voeren tegen zichzelf; een strijd die ten slotte bekroond wordt met een uiteindelijke overwinning, een moeizaam behaalde zelfoverwinning. Degene in-tusschen, die in al deze worstelingen een groot, zeer groot aandeel heeft, aan wie onvoorwaardelijk de zegepalm toekomt, is buiten twijfel de hoofdfiguur in dit zeldzame boek, de vondelinge Barbara, het charmante meisje, de onverschrokken amazone, de fiere vrouw, die steeds het ware woord weet te vinden en door haar aanwezigheid alleen de betere eigenschappen der menschen om haar heen weet te doen triomfeeren over hun kwade instincten!

Wij zeggen waarlijk niet te veel, als wij beweren dat dit boek ons van de eerste tot de laatste bladzijde gevangen houdt en dat wij de lezing ervan besluiten met een oprecht: jammer dat het uit is!

Ook deze roman, 320 bladzijden groot, wordt onzen lezers bij wijze van premie aangeboden tegen de gewone vergoeding van slechts 30 cent voor een ingenaaid exemplaar of f 1.— voor een gebonden exemplaar in linnen stempelband. U kunt het boek ook franco per post ontvangen na toezending van f 1.15 of 40 cent voor respectievelijk een ingebonden of ingenaaid exemplaar; dit bedrag kunt u zenden per postwissel aan ons hoofdkantoor te Haarlem of overschrijven op postrekening nr. 142700 van weekblad Panorama te Haarlem. Bestellingen kunt u voorts opgeven bij onze boekhandels- en bezorgers, terwijl ook de boekhandel bestellingen aanneemt.

FELIX HAMMER: Redder in den nood

Vervolg van blz. 22

tijden afgewisseld hebben. Maar laten we daar niet verder over praten. Maar het volgende wat ik wil weten is: hoe komt het, dat de salon vol met deurwaarders zit?"

„Deurwaarders, lieveling?"

„Ja, ik keek even naar binnen en de kamer is er vol van."

„O, dat waren alleen maar Stevan en Ruth's andere aanbidders. Die Ruth is zoo vreeselijk slordig en ze laat alles slingeren."

„Heeft zij er dan nu drie aan het lijntje?"

„Neen, lieveling, zij heeft het heele zaakje in den salon geparkeerd en is zelf weggegaan om goede werken te verrichten. En dat is maar het beste. Ik heb nooit veel plezier in Stevan gehad. Geen ruggespraak, lieveling, geen ruggespraak. Merkwaardigerwijze speelde ik gisteren toevallig met een dame, die mrs. B. Werks heette en je mag het geloven of niet, maar zij is Stevan's tante. Ja, lieveling, voor zij trouwde was zij prinses Vilia Anastasia en zij gaf haar titel er aan en werd mrs. B. Werks. Moedig, nietwaar? Maar wat wilde ik je ook weer vertellen? O ja, ze zei, dat Stevan heelemaal niet deugde, zij vond, dat geen van de mannen van haar familie deugde en daarom was zij met een Amerikaan getrouwd. Zij was een heel aantrekkelijke en charmante vrouw, met grijs haar. Je zou haar aardig gevonden hebben, daar ben ik zeker van."

„O, ja, dat geloof ik ook," zei sir Humphrey beleefd. „Maar ik begrijp het nog niet heelemaal. Als Ruth het uitgemakt heeft met Stevan en die twee anderen — en daar ben ik blij om — waarom hangen ze hier dan nog steeds rond?"

„Wel, lieveling, het schijnt, dat ze nergens anders heen kunnen gaan. En zij zien er zoo ongelukkig uit. Ik vond het niet aardig, ze de deur uit te zetten."

„O!" Sir Humphrey stond langzaam en niet zonder bedoeling op. „Ik denk, dat ik dit zaakje wel kan opknappen."

„Je moet niet onvriendelijk tegen hen zijn, Humphrey. Denk er aan, dat ze er onder lijden."

„Ik zal ze vriendelijk toespreken, lieveling," verzekerde sir Humphrey haar. Toen vervolgde hij: „Tusschen haakjes, is Robert Lake hier nog steeds?"

„Ja, die is er nog altijd. Hij is een vreeselijk aardige gast."

„En hoe gaat het met hem?"

„Je hebt nog nooit iemand zoo zien veranderen. We hebben gewoon een ander mensch van hem gemaakt."

Sir Humphrey glimlachte, kuste haar op de nu schoongemaakte wangen en ging de trap af om de aanbidders van Ruth onder handen te nemen. Hij deed het buitengewoon tactvol. Hij vertelde hun eenvoudig, dat Ruth zich terug-

getrokken had in een ziekenhuis ergens in het noorden van het land en dat zij zich, wilden ze zich met haar in verbinding stellen, moesten directeur van dat ziekenhuis toetsen wendten en niet tot hem of lady Seymour. Daarna deed hij de deur open en boog plechtstatig, toen zij één voor één afdropen.

Toen zij verdwenen waren, ging hij met zijn handen in zijn zakken voor het vuur staan. Nu, tot zoover is alles op rolletjes gegaan, dacht hij opgewekt. Het schijnt dus toch goed afgelopen te zijn. Ik moet nu toch eens met Robert Lake en mr. Hammer praten om te weten, hoe ze dat hebben klaargespeeld.

Op dat oogenblik, het was kwart voor twaalf, kwam Robert Lake de kamer binnen. Hij verwachtte sir Humphrey niet voor den avond en herkende hem niet van zijn portretten.

„Hallo," begon hij. „Wacht u op Ruth? Want als u dat doet..."

„Neen, ik wacht niet op Ruth," zei sir Humphrey opgewekt. „Ik ben sir Humphrey Seymour en ik geloof, dat ik juist op u wacht."

„O!" Robert had het gevoel dat hij door het zachte, groene tapijt zonk.

„U bent toch Robert Lake, is het niet?" vervolgde sir Humphrey.

„Ja, ik heet Lake."

„Goed zoo. Laten we dan gaan zitten. Ik heb u het een en ander te zeggen."

Robert keek in wanhoop naar de klok en ging met een ongelukkig gezicht naast hem zitten.

„Ik geloof, dat ik u in vele opzichten dankbaar behoor te zijn," begon sir Humphrey kalm. „Maar er is één ding, waar ik niet uit kan komen. Er is juist in mijn district een man, die ook Robert Lake heet, benoemd tot hoofdinspecteur van het wild. Dat bent u toch niet, mr. Lake?"

„Ja, sir Humphrey, ik ben bang, dat ik dat wel ben."

„U bent dus in staatsdienst?"

„Ja, mijnheer."

„In naam van alle redelijkheid, hoe komt u dan met de zaakjes van mr. Hammer in aanraking?"

„Ja, mijnheer," Robert keek opnieuw naar de klok. „Ik — om u de waarheid te zeggen — welnu, hij pikte me op."

„Pikte u op?"

„Ja, mijnheer. Ziet u, de menschen, die hij geregeld in dienst had, hadden óf griep óf ze waren ergens anders mee bezig en hij kon dus niemand naar uw huis sturen. Toen zag hij me toevallig in een restaurant en, nu, hij dacht, dat ik wel geschikt was."

„Zoo, dat maakt de zaak iets duidelijker. Het was jammer, dat mr. Hammer niet wat openhartiger tegen mij was."

„Ja, zeker. En tegen mij ook."

Wordt vervolgd

PANORAMA. Geïllustreerd weekblad. Verschijnt Donderdags. f 1.62½ per kwartaal of f 0.12½ per week. Franco per post f 1.75 per kwartaal bij vooruitbetaling. Voor postabonnementen en adreswijzigingen van postabonnementen gelieve men zich uitsluitend te wenden tot het bureau te Haarlem. Bureau's: HAARLEM, Nassaulaan 51, Telef. Int. 13866. Giro nr. 142700. AMSTERDAM, Singel 263, Telef. Int. 33170, Giro nr. 97946. ROTTERDAM, Statensingel 179b, Telef. Int. 47133, Giro nr. 101981. 's-GRAVENHAGE, Stationsweg 95, Telef. Int. 111666. Giro nr. 43141. UTRECHT, Biltstraat 142, Telef. Int. 13473, Giro nr. 149597. ENSCHEDE, Oldenzaalschestraat 56, Telef. Int. 2188, Giro nr. 383773. ARNHEM, Nieuwe Plein 42, Telef. Int. 24825, Giro nr. 383772. 's-HERTOGENBOSCH, Stationsweg 27, Telef. Int. 4286. Giro nr. 129750. MAASTRICHT, Stationsstraat 20, Telef. Int. 5851, Giro nr. 124690. VLISSINGEN, Badhuisstraat 5, Telef. 81.

DORPSKERMIS

De zeer geslaagde inzending, waarmede de zestien-jarige A. A. J. Troost, leerling van 't St.-Joriscollege, afd. H.B.S., te Eindhoven, in den door de Ned. Vereeniging voor Teekenonderwijs uitgeschreven nationalen teekenwedstrijd den eersten prijs van zijn afdeeling behaalde.

SCHOONHEID IN PORSELEIN

Oude en nieuwe vormen

*H*et is nog slechts luttel jaren geleden, dat men het eeuwfeest vierde van de uitvinding der porseleinfabricage. Want meer dan een goede tweehonderd jaar geleden kende men het porselein, anders dan in de Chineesche producten, in Europa nog

niet. Het was een Duitscher, een zekere Johann Friedrich Böttger, geboortig uit Schleiz, die, in samenwerking met een vakgenoot, er in het jaar 1708 in slaagde, het toenmaals zeer zeldzame Chineesche witte porselein, door het gebruik van een klei-aarde van bijzonder fijne samenstelling, na te maken. Eigenlijk zocht de man om goud uit bepaalde grondstoffen te destilleeren. En zooals het meer gaat: naar het eene zoekend vond hij 't andere. Onder de regeering van August den Sterken werd omstreeks 1713 te Meissen de later wereldberoemd geworden porseleinfabriek gevestigd.

Vos met kip — een porseleinproduct uit 1732.

Madonna in middeleeuwschen trant door prof. Rich. Langer.

Er is een tijd geweest, waarin het verzamelen van fraaie porseleinen voorwerpen, zoowel voor luxedoeleinden als voor dagelijksch gebruik, een hartstocht was, evenals het verzamelen van zeldzame tulpensoorten of schilderijen. Vorsten en adellijke personen en geldmagnaten besteedden groote bedragen aan het bijeenbrengen van allerlei — maar vooral van Chineesch porselein. Ook in onze dagen geldt het bezit van fraai porselein nog als een uiterlijk teeken van welstand voor de bezitters, al is hun klasse door een krachtig toegenomen industrialiseering sterk uitgebreid, en al kan men reeds aardige kunstvoorwerpen van het teere maar aantrekkelijk glanzende materiaal voor niet al te hoogen prijs bekomen.

Als bij weinig andere kunstproducten treden bij de porseleinfabricage de persoonlijke bekwaamheid en het kunstgevoel van den maker aan den dag, triomfeerend over den regelmatigten, maar in den grond toch zielloozen arbeid der machine en van den loopenden band. Onder de handen van den pottenbakker, die nu, evenals eeuwen geleden, nog aan zijn draaischijf zit, groeit zienderogen uit den onaanzienlijken deegklomp het sierlijkste vaatwerk of beeld, en neemt rhythmische vormen en zachte, soepele contouren aan.

Zooals iedere periode haar bepaalden stijl heeft in de verschillende takken van kunstnijverheid, zoo heeft ook de porselein-industrie haar stijlperiodes gekend. Men bootst vandaag aan den dag nog deze stijlen na, en vervaardigt ook nu nog Barok-, Rococo-, Empire- en Biedermeier-producten. Maar het wezenlijkste en voor ons het meest sprekend zijn toch die voorwerpen, welke zich bij den huidige stijlmaak aanpassen. Ze zijn eenvoudig en ongekunsteld van lijn, naar het primitieve toe, maar ze spreken juist daarom

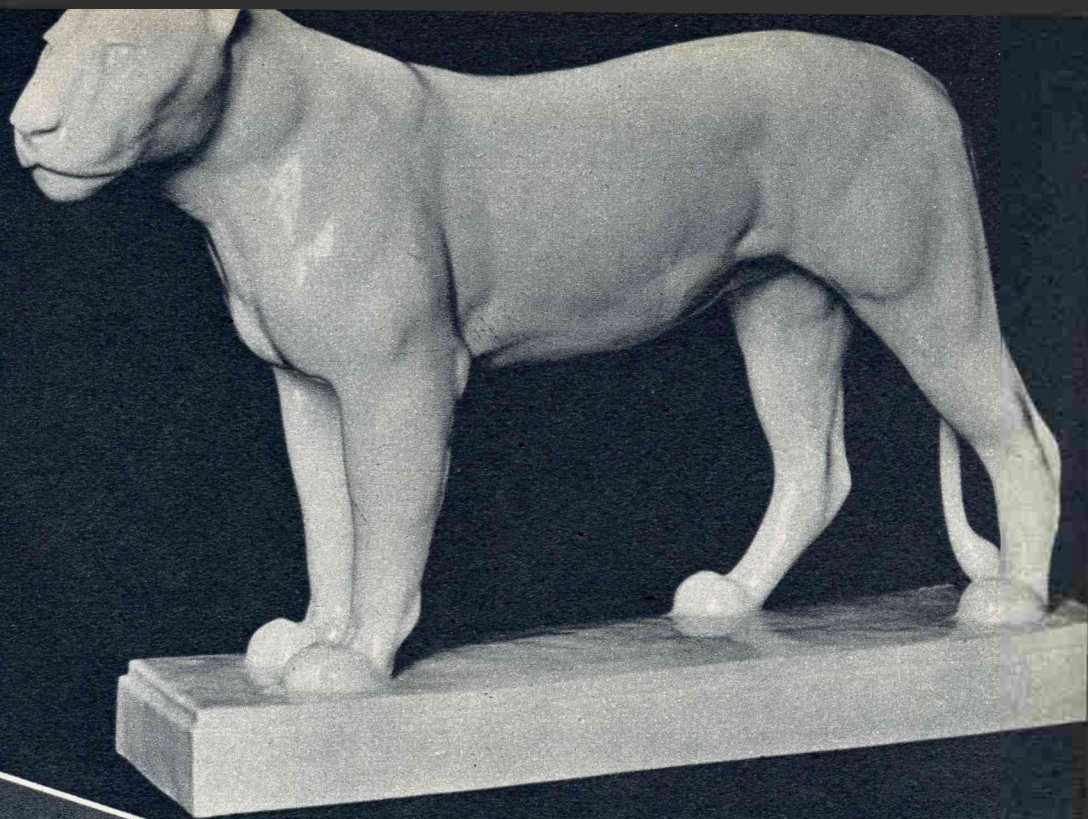
Vazen door prof. Paul Börner.

Een rustende ram door prof. Max Esser.

Berenfiguur door prof. Aug. Gaul.

Leeuwijn, een werk van prof. L. Aug. Gaul.

sterk aan. Rustige lijnen beheerschen den grondvorm, details zijn zonder overdrijving in de totaalcompositie opgenomen. Doelmatigheid is vooral voor de gebruiksvormen hoofdzaak, en toch is alles met liefde en kennis van het materiaal ontworpen.

Een vergelijking tusschen oudere en nieuwe plastiek doet het verschil onmiddellijk naar voren springen. De scherpe afbakening van het gelouterd vormgevoel van onzen tijd geeft aan het materiaal slechts die gestalte, die het bij het vervaardigingsproces kan aannemen zonder moeite en zonder gecompliceerdheid van bewerking. Alles is ingesteld op de zacht transparante oppervlakte van het porseleinglazuur en tracht voor alles het spel der glimlichten op deze spiegelende, gladde oppervlakte, artistiek verantwoord en optisch juist, te bereiken.

Wat geldt voor de luxe-voorwerpen, die uitsluitend als sieraad bedoeld zijn, geldt ook voor het gebruiksporselein. Reeds tal van onze dagelijksche gebruiksvoorwerpen bezitten in hooge mate zoowel

stijl als doelmatigheid. We kunnen wel niet beter wenschen dan dat zulks ook in de toekomst het ernstige en doelbewuste streven der porseleinfabrikanten moge blijven. Onze zoo vermaterialiseerde tijd heeft aan waarlijk schoone dingen meer dan ooit behoefte.

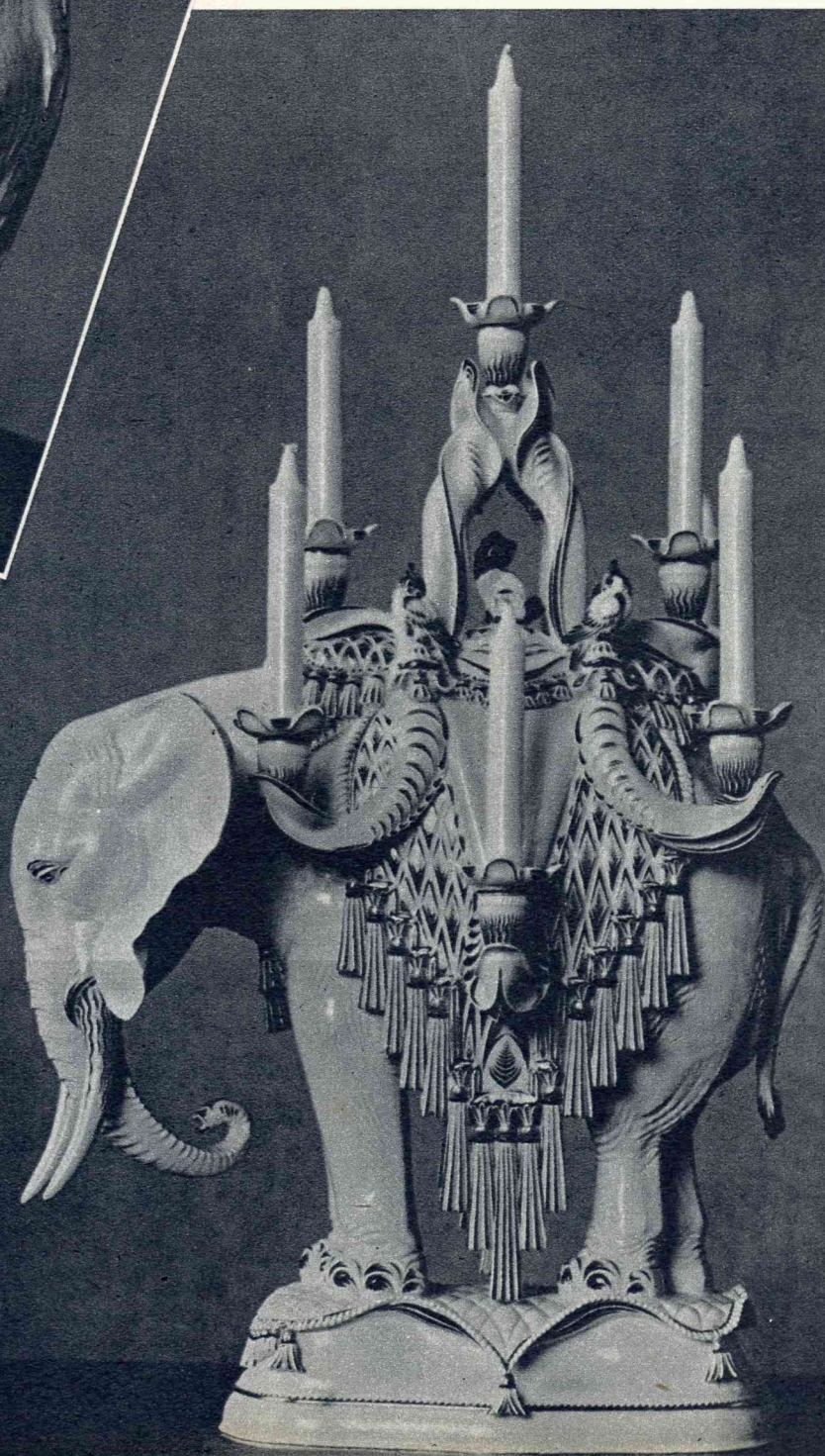
(Archiefphoto's)

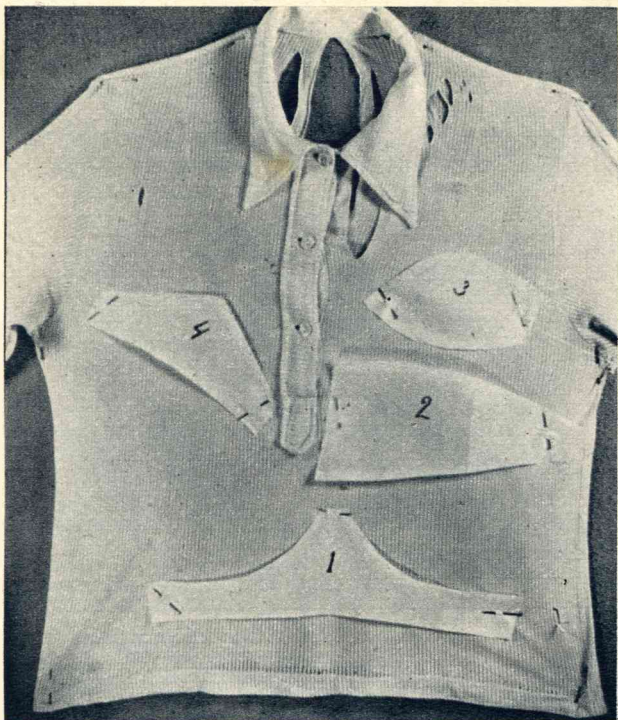
Mantelbaviaan door prof. Max Esser (1926).

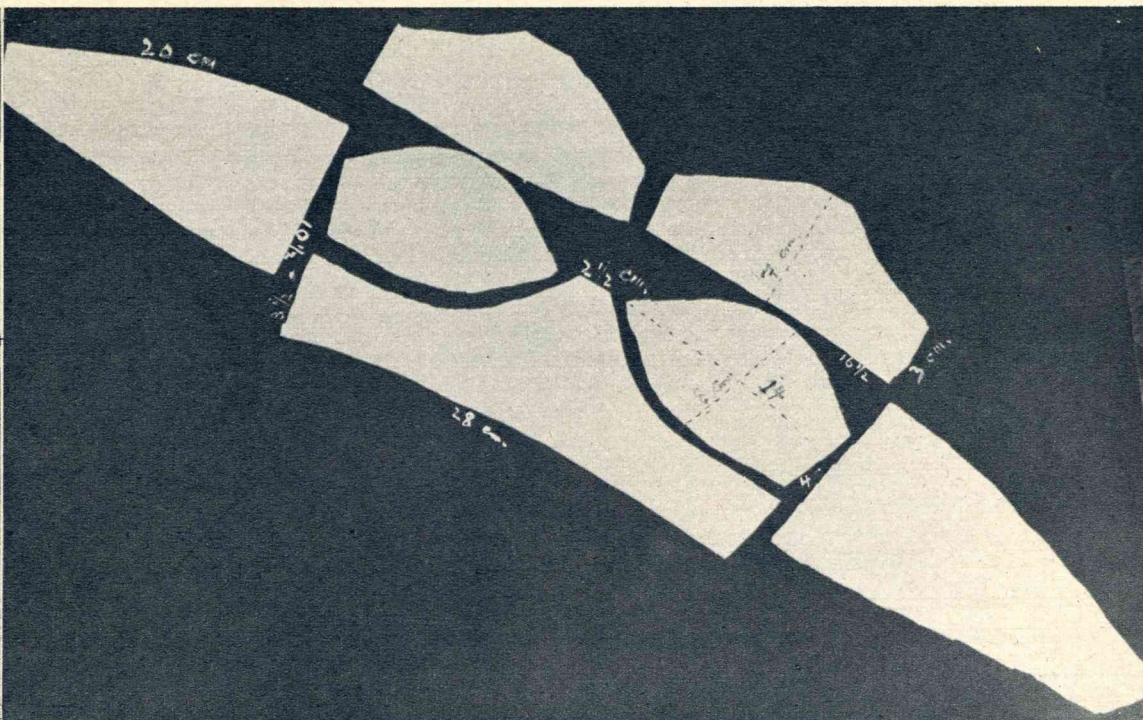
Veulen door Willi Müncke-Klie.

Kaarsenluchter in den vorm van een olifant, door prof. Max Esser.

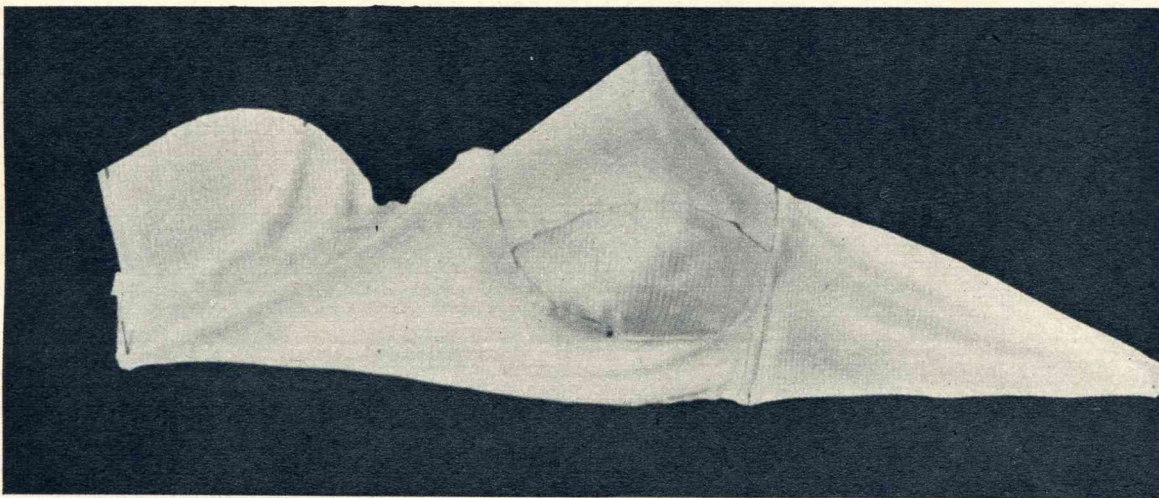

Deel 1, 2 en 3 worden recht geknipt, doch deel 4 schuin.

De geknipte delen met hun afmetingen.

WE KUNNEN HET ZELF MAKEN

De bustenhouder wordt in elkaar geregen voor het passen.

Voor degenen, die handig met de naald zijn, kan een oud tricot-bloesje nog goede diensten bewijzen. Op onze foto zien we uit zoo'n oud bloesje een keurigen bustenhouder gemaakt voor een niet te groote bovenwijdte.

We beginnen met het patroon op ware grootte te tekenen. Dit doen we met behulp van de afmetingen, die op een der foto's staan aangegeven. Voor degenen, die den bustenhouder iets hooger of grooter willen hebben, kunnen deze maten natuurlijk eenigszins gewijzigd worden.

Wanneer de patronen op ware grootte uitgeknipt zijn, leggen we ze op het oude bloesje. Het kan natuurlijk best zijn, dat u een ander kledingstuk hebt om te verknippen, of dat de slijtage van de sportblouse op andere plaatsen voorkomt, maar er zal altijd wel zooveel overblijven, dat de verschillende deelen dubbel geknipt kunnen worden. Hoe dat knippen bij ons model gebeurde, wordt op een der foto's duidelijk gedemonstreerd.

Alle patroondeelen worden met één cm naad uitgeknipt en daarna in elkaar geregen. Na het rijgen moet de bustenhouder zorgvuldig gepast worden, omdat ieder figuur weer verschillend is. Door het iets verder innemen van een naad, een extra-plooijsje om meer ruimte te geven aan weerskanten van het schouderbandje, of iets dergelijks, kunnen we zelf het geheel goed passend maken.

Na het passen stikken we de verschillende naden in elkaar. Bij het afwerken van de rafels kunnen we deze 't beste platstikken, daar we er dan den minsten last van zullen hebben. Zoo'n dubbel gestikte naad geeft tevens iets meer stevigheid.

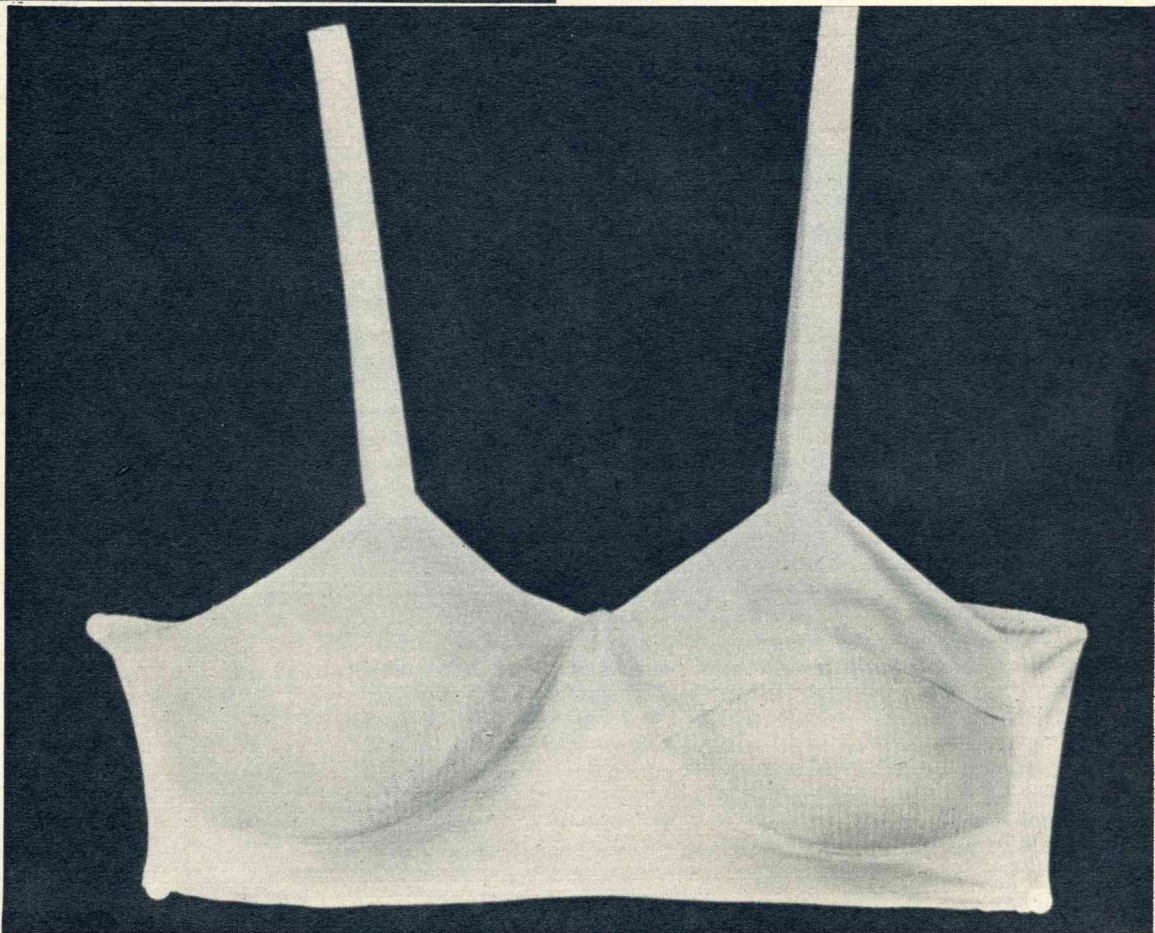
De boven- en onderkant van den bustenhouder worden, wanneer hij geheel klaar is, nog eens door-gestikt, om mogelijke rek te voorkomen.

Als schouderbandje kunnen we een dubbel gestikt bandje tricot nemen, maar veel beter is het, wanneer we het bekende lingerie-lint hiervoor gebruiken, daar dit laatste niet rekt en het eerste wel.

Aan den achterkant kunnen we desgewenscht een stukje elastiek in de sluiting verwerken, doch voor degenen, die precies dezelfde afmetingen noodig hebben als voor onze foto werden aangegeven, is dit niet noodig. Die kunnen dan ook volstaan met een paar knoopjes en knoopsgaatjes, om het geheel te sluiten.

Ten slotte wordt de bustenhouder keurig gestreken.

Voor ongeveer 90 cm bovenwijdte is zoo'n smalle bustenhouder zeer geschikt. (Foto's Fotag-Guth)

STAMPPOTTEN ZONDER VLEESCH

HUTSPOT MET RIJST

(4 PERSONEN)

1½ kg wortelen, 250 gram uien, 800 gram aardappelen, 250 gram rijst, 50 gram vet of boter, zout, 1½ liter water, een restje jus of bouillonaroma.

Schil en snipper de wortelen. Zet ze op met het water en het zout. Voeg er na ½ uur de goed schoongeborstelde en in stukken gesneden aardappelen, de rijst en de gesnipperde uien bij en laat alles samen nog ½ uur koken. Voeg vervolgens het vet bij de massa, stamp alles door elkaar en maak den stampot verder op smaak met het restje jus of met een scheutje bouillonaroma.

BOERENKOOL MET GROENE ERWTEN

(4 PERSONEN)

4 struiken boerenkool, 800 gram aardappelen, 350 gram groene erwtten, zout, een restje jus of bouillonaroma, 4 gram vet.

Week de erwtten een nacht in ruim water, zet ze den volgenden dag met het weekwater op en kook ze gedurende 1½ uur. Voeg er dan de fijngesneden, gewassen boerenkool en de geborstelde en fijngesneden aardappelen bij. Laat den stampot nog ½ uur koken. Maak het mengsel op smaak met zout en het restje jus of bouillonaroma. Voeg het vet er bij en stamp de massa door elkaar.

STAMPPOT VAN ANDIJVIE MET RIJST

(4 PERSONEN)

1 kg andijvie uit het zout, 800 gram aardappelen, 200 gram rijst, 50 gram vet, nootmuskaat, wat bouillonaroma of een restje jus.

Wasch de andijvie in ruim water en zet ze vervolgens met ruim water op. Breng ze aan de kook, giet ze af en zet ze met nieuw water op. Kook de groente ongeveer ½ uur. Voeg er dan de schoongeborstelde en in stukken gesneden aardappelen en de gewassen rijst bij en laat alles samen nog ongeveer ½ uur

koken. Stamp de massa door elkaar, maak den stampot op smaak met nootmuskaat, wat bouillonaroma of wat jus.

STAMPPOT VAN SAVOYE-KOOL MET HAVERMOUT

(4 PERSONEN)

1 savoyekool, 800 gram aardappelen, 200 gram havermout, zout, een restje jus, 40 gram vet.

Maak de kool schoon, snipper ze en kook ze met ruim water en zout ongeveer ½ uur. Voeg er dan de schoongeborstelde en in stukjes gesneden aardappelen, de havermout, het vet en het zout bij en kook de massa nog ½ uur tot 3 kwartier. Stamp alles door elkaar en maak den stampot op smaak met een restje jus.

STAMPPOT VAN ZUUR-KOOL MET GORT

(4 PERSONEN)

1 kg zuurkool, 1 kg aardappelen, 200 gram gort, 50 gram vet, een restje jus, zout, peper.

Week de gort een nacht in ruim water. Zet ze den volgenden dag met het weekwater en wat zout op. Kook ze ongeveer 1 uur. Voeg er dan de zuurkool, de gewassen en gesnipperde aardappelen en het vet bij en kook de massa ongeveer ½ uur tot 3 kwartier. Stamp de massa door elkaar en maak den stampot met peper en een restje jus op smaak.

CORRESPONDENTIE

Mevr. T. A. te Bergen op Zoom. U kunt de konijnen inderdaad braden en daarna onder vet zetten. Het vleesch kan niet zoo lang bewaard worden, wanneer het been in het vleesch blijft. Zet u het ontbeend vleesch geheel onder het vet en zorgt u vooral, dat geen druppel water bij het vet komt, dan kunt u het wel ongeveer een maand of vier goed houden. U kunt het vleesch ook braden, van het been ontdoen en daarna steriliseeren. Wanneer u het op deze wijze conserveert, kunt u het, wanneer het op een koele plaats wordt bewaard, wel meer dan een jaar goed houden.

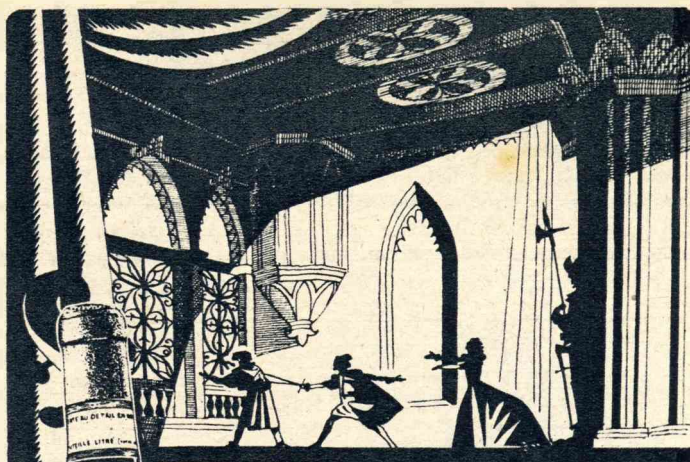
Mej. G. te Den Hulst (Ov.) Wij raden u aan bij een drogist een goed insectendoodend middel te vragen. Huismiddeltjes helpen over het algemeen niet.

Mevr. J. A. M. te Dordrecht. U kunt de witte vlekken op de haardkachel verwijderen door het email in te wrijven met zwarte was of met olie. U moet dit werkje geregeld herhalen, na de eerste maal zult u waarschijnlijk nog niet het gewenschte resultaat zien.

Mevr. M. H. te St. Pancras. In geen geval moogt u uw cactussen nu planten! Dat moet in het voorjaar geschieden, doch in ieder geval na den bloei. Cactussen, die nog niet gebloeid hebben, moeten dus nog even wachten op hun nieuwe diner. De samenstelling van het grondmengsel is: 2 deelen bladaarde, 2 deelen tuinaarde, 1 deel fijne klei, die eerst gedroogd werd, 1 deel rivierzand (scherp zand) en wat kalk. Bij een goeden bloemist kunt u de eerste twee wel krijgen, klei hebt u zelf wel te St. Pancras en bij een metselaar krijgt u zand en kalk. Dus in geen geval boschaarde gebruiken en ook niet de cactussen in zuivere klei zetten.

Wat zullen we eten?

- Zondag:** Duitsche biefstuk.
Brusselsch lof.
Aardappelen.
Custard.
- Maandag:** Stampot van andijvie met rijst.
Griesmeelpudding.
- Dinsdag:** Macaronisoep.
Aardappelrand met groenten.
- Woensdag:** Havermoutkoekjes.
Savoyekool.
Aardappelen.
Yoghurt.
- Donderdag:** Gebakken kaas.
Gestooft prei.
Aardappelen.
Sagopap.
- Vrijdag:** Stevige aardappelsoep.
Drie in de pan.
- Zaterdag:** Stampot van boerenkool met groene erwtten.

MILAAAN

is de stad van de opera! In het Scala van Milaan te zingen is het hoogste wat een operazanger zich kan droomen. En wat Milaan is in het land van de opera, is Turijn in het land van den wijn! Reeds meer dan een eeuw lang heeft CINZANO den roem van Turijn uitgedragen over de geheele wereld. Het puikje van den Italiaanschen wijn, bereid volgens het unieke CINZANO-recept! Zorg er voor dat U steeds CINZANO-Vermouth-Torino in huis hebt. Een glas CINZANO doet U goed, speciaal in deze tijden! Maar denk er aan, alles wat Vermouth heet, is nog geen CINZANO. Vraag daarom de echte

Roode en witte Vermouth,
prijs fl. 1.75 p. Literflesch.

CINZANO
VERMOUTH TORINO

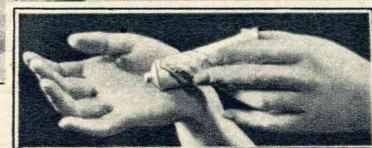
DAT SMAAKT NAAR MEËR!

RUWE HUID
in een Minuut
VERFRAAID

De huidverzorgende eigenschappen maken Creme Mouson tot een uitnemend middel voor de handen. Wrijft U eens wat Creme Mouson in op de ruwe rug van Uw hand, de door het werk gesprongen vingertoppen en de bij het huiswerk of bij het tuinieren opgedane eeltplekken in Uw handpalm. U zult versteld staan hoe grondig Creme Mouson de gesprongen huid sluit, de harde en ruwe huid verzacht en verfraait.

Creme Mouson is in alle goede zaken verkrijgbaar

Hierin ligt de bijzonder vlugge en zekere werking van Creme Mouson. De geprepareerde stoffen met onderhuidse werking van Creme Mouson maken de huid niet vetig, maar dringen in de huid.

met
**onderhuid-
sche
werking**

CREME MOUSON

Vraagt ook het heerlijk geurende en verfrisschende
Mouson Lavender „with the mailcoach“.

DE JUISTE KEUZE

We kunnen op het oogenblik van twee modekapsels spreken, namelijk het uit het gezicht gekapte haar, dat ook de ooren vrij laat en van achteren omhoog gewerkt wordt, en daarnaast het eveneens van voren opgekapte haar, dat van achteren in een naar binnen gekamden page-boy eindigt. Maar de kapper van smaak zal heel dikwijls naar vroegere modes terug grijpen. Het kapsel moet immers vóór alles de juiste omlijsting van het gelaat vormen; vandaar dat het beter is, wat minder modieus te zijn en gebruik te maken van een haardracht, die in staat stelt, eventuele gebreken

van het gelaat te verdoezelen en bijzondere aantrekkelijkheden te accentueeren, dan dat men met het laatste snuffje pronkt, terwijl het afbreuk doet aan het geheel. Zoo zijn groote ooren allermint gebaat bij weggekamde lokken, evenals een bijzonder hoog voorhoofd als het ware om wat darte lokjes vraagt. Daartegenover zal een klassiek mooi profiel nog veel beter uitkomen met streng in het midden gescheiden haar, terwijl een wrong in den nek uitstekend geschikt is om een fieren hals alle recht te doen wedervaren.

Maar keeren we terug tot de modekapsels, waarbij de natuurlijke souplesse

Zeer modern het van achteren diagonaalsgewijze omhooggewerkte haar. (Foto Ziegler)

Een goed vakman houdt vóór alles rekening met 't type van zijn klant, terwijl ook de kwaliteit van het haar en de omstandigheden, waaronder 't kapsel gedragen moet worden, 'n voorname rol spelen. (Foto Godfried de Groot)

Jonge meisjes dragen graag 't Amerikaansche filmkapsel, dat echter ook van voren hoog opgewerkt is. (Foto Ziegler)

van golf en krullen direct opvalt. Een en ander is gevolg van het feit, dat de vakman de watergolf niet meer eenvoudigweg met de vingers legt, maar dat hij zich de moeite geeft, het natte haar in vele dunne spiralen op te rollen, om het daarna onder de kap te laten drogen.

Het kapsel moet dus de juiste omlijsting voor het gelaat vormen, maar daarnaast dient men ook rekening te houden met eventuele lastige eigenschappen van het haar. Degenen, die bedeed zijn met haar, dat, zijdeachtig fijn zijnde, niet de minste veerkracht vertoont en dat dus geen krul houdt, doen er goed aan, naar een uiterst eenvoudig kapsel te vragen, dat ze gemakkelijk zelf kunnen bijhouden. Voor heel jonge gezichtjes blijft het loshangende Amerikaansche filmkapsel van het derde plaatje het nog steeds goed doen. Ook dat wordt echter van voren hoog opgewerkt, zij het dan ook dat de dwaas hoge kuiven, die men soms tegenkomt, niets met een nieuwe haarmode uitstaande hebben.

Zoo ooit het spreekwoord „Eenvoud is het kenmerk van het ware” op zijn plaats is, dan toch zeker in betrekking tot ons kapsel. Vandaar dan ook dat we ons hartgrondig kunnen verheugen over het feit, dat het voor eens en altijd gedaan is met die onder dozijnen stijf in elkaar gedraaide rolletjes schuilgaande achterhoofden.

De vakman verkrijgt zulke soepele golven en krullen doordat hij het haar voor het drogen in vele kleine spiralen wikkelt. (Foto Ziegler)

VERANDERJURKJES

1520. Japon van effen stof, mouwen, zakken en schouder-epauletten van geruite stof. Benodigde stof: 2 m van 140 cm breed. Garneering 0.75 m van 130 br.

1522. Japon van effen stof, voorpand met stiksels gegarneerd, evenals het ondergedeelte van den rug, hals met col, rok met voor- en achterbaan. Benodigde stof: 2.75 m van 140 cm breed.

1561. Japon van twee kleuren, mouw, voor- en rugstuk van zijde, voorpand met smalle naadjes gestikt, rok met geplisseerde voorbaan. Benodigde stof: 1 m zijde voor bovenstuk van 90 cm breed; 3 m zijde van 90 cm br.

1605. Japon in twee kleuren, sluit met knopen en knoopsgaten, rok met ingezette voor- en achterbaan. Ben. stof: 0.60 m lichte zijde van 90 cm breed; 3 m donkere zijde van 90 cm breed.

Van alle in deze rubriek afgebeelde genummerde kostuums, die ontleend zijn aan het mode-album „Winterweelde”, zijn patronen verkrijgbaar tegen den prijs van 50 cts. voor complets, 35 cts. voor mantels en japonnen en 20 cts. voor rokken, blouses, kleine avondjasjes en kinderkleding. Bij bestelling vooral opgeven het gewenschte maatnummer. Bestellingen kunnen geschieden bij uw agent of bezorger; door girostorting op No. 293631; door toezending van het bedrag per postwissel of in postzegels (s.v.p. niet van 6 cent) aan het PATRONENKANTOOR „PANORA”, NASSAUPEL 1, HAARLEM waarbij 5 cts. extra voor toezending per post verschuldigd is. Men kan echter de patronen ook afhalen aan het bureau van dit blad.

CORRESPONDENTIE

Mevr. P. te Arnhem. Den naam Ridderster hebben wij nooit aan een plant hooren geven, wel Ridderspoor. Maar u schrijft erbij: Amaryllis. Bedoelt u de Hippeastrum met den grooten bol en groote kelken van bloemen? Daarvan kunnen wij u misschien wel de oorzaak van het niet bloeien opgeven. U moet als volgt te werk gaan: na den bloei het blad nog door laten groeien. De bol moet weer krachtig worden! Dus: gieten en voeden. In September den rusttijd inluiden door langzamerhand minder en minder te gaan gieten en 't voeden te staken. Dan sterft het blad af; eerst wordt 't echter geel. Den bol in den pot laten en wegzetten op een droge plaats. In Januari ongeveer den bol weer te voorschijn halen en uit den pot halen. Den potwand bestrijken met ouden mest. Weer oppotten (eerst eenige scherven erin) in voedzame bladaarde (bladaarde vermengd met ouden, verteerden mest.) Oppassen, dat de wortels niet beschadigd worden. Goed aandrukken. Pot neerzetten op een lichte, warme plaats. Aanvankelijk weinig gieten. Als de bloemknop te voorschijn komt, weer langzaam aan meer gaan gieten en gaan voeden. Een groote fout wordt altijd gemaakt door den bol niet den vereischten rusttijd te geven.

Mevr. J. C. te De Heen. Uw Hortensia in den tuin moet in den winter in de eerste plaats verzorgd worden, wil de vorst geen schade doen. Flink inpakken in oude matten of iets dergelijks (bladeren, stroo enz.). Vooral als de plant pas buiten staat, dit niet verzuimen. De

uiteinden, waar de bloemen komen, vriezen heel dikwijls in. Die dus bij het inpakken extra-verzorgen. Gieren behoeft u de plant zeker niet te doen. Dat is lastig voor een leek. U kunt net zoo goed een bemesting geven van kunstmest. U kunt een volledige meststof nemen, zooals die bij een bloemist verkrijgbaar is, of afzonderlijke soorten, zooals patentkali en superfosfaat, waarvan u een ons per m² geeft, waarna in het voorjaar een half ons chilisalpeteer volgt. Ook kan oude, verteerde mest worden ingespit. Het spitten van den tuin zal toch ook bij u wel plaatsvinden! Snoeien moet u maar weinig aan de plant doen. Bloeiheesters snoeien wij weinig, om niet de bloemen mee te nemen. Alleen den struik wat fatsoeneeren.

De vlek van het boterkleursel kunt u verwijderen met alcohol. Daar de vlek reeds oud is, raden wij u aan den alcohol au bain marie te verwarmen en met een doekje met den warmen alcohol af te wrijven.

Mej. A. W. te Maastricht. Den kraag van Indisch lam kunt u weer opknappen, door hem schoon te wrijven met zernelen, die u op een bakblik in den oven hebt voorverwarmd. Daarna worden zij bedruppeld met benzine. Hiermee wrijft u met de platte hand den kraag schoon. Mocht u hiermee geen resultaat hebben, dan kunt u de vlekken misschien met een oplossing van waterstof-superoxyde in water afwrijven en langzaam laten drogen. U gebruikt per liter water ongeveer 1 dl waterstofsulfoxyde.

Het had weinig gescheeld of ik had eergisteren werkelijk afgebeld. En dat alleen maar vanwege mijn handen! Die zagen er zoo uit, dat ik me heusch geschaamd zou hebben, om uit te gaan — om nog maar te zwijgen van dansen. Het was weer het oude liedje, in de huishouding meegeholpen en dan nog dit koude weer — daardoor zijn ze direct zóó rood en ruw en zóó opengesprongen, dat ik ze niet eens durf te laten zien. Welnu, ik wou al telefoneeren en onder één of ander voorwendsel af-

zeggen, toen mij juist op tijd Kaloderma-Gelée inviel. Dat had een manicure mij eens aanbevolen en die had beweerd, dat het beslist hielp, maar dat was ik weer vergeten. Ik dus naar beneden en gauw even een tube gehaald. En of dat helpt! Maakt je handen absoluut blank en glad. En om zoo te zeggen 's nachts. Gisteren zagen ze er al veel beter uit en vanavond heb ik al het tweede compliment over mijn handen gekregen. En dan te denken, dat ik juist om die zelfde handen bijna afgebeld had.“

**KALODERMA-GELEE IS EENVOUDIG
EEN WELDAAD VOOR ROODE EN RUWE
HANDEN. EN WAT PRETTIG,
DAT HET DIRECT IN
DE HUID DRINGT
EN DEZE NIET VET
BLIJFT!**

Tubes: 25 - 45 en 80 cent.

HET SPECIALE MIDDEL TER VERZORGING DER HANDEN

**Voor verkoudheid beschermen
Tegen hoest helpen**

reeds **2 Rheila's** meermalen per dag.

Verkrijgbaar bij Apothekers en Drogisten.

Veilig landen!

In veilige haven landen... goed terecht komen... daar gaat het om in het leven. Maar... wie in de tegenwoordige tijd niets kent, niets weet, kan niet goed terecht komen. **HIJ STAAT MET LEGE HANDEN.** Hij is voor iedere betrekking onbruikbaar. Op slechte tijden volgen goede tijden. Zorg dan, dat gij gereed zijt om Uw kansen te grijpen. Gebruik de lange winteravonden voor Uw ontwikkeling. Volg één der doeltreffende A.S.S.O.-cursussen. De kosten behoeven geen bezwaar te zijn. Laag maandelijks lesgeld en... alle boeken, atlassen, tekenbenodigdheden, enz., GRATIS.

VAT MOED EN ZET U AAN DEN ARBEID!

Schriftelijke lessen voor hen, die lager onderwijs genoten en voor gevorderden, voor dames en heren, voor jong en oud, voor gehuwden en ongehuwden. Elke week een leszending. Correctie van gemaakt werk. Na goede afloop diploma en hulp bij sollicitatie.

Lees nevenstaande cursusopgave. Vraag ons per bon, in gesloten enveloppe, gefrankeerd met 7½ cent, of per brief het prospectus van de cursus, waarvan U iets meer wilt weten. Wij zenden U kosteloos alle inlichtingen en dankbetuigingen van vele geslaagden en aangestelden.

ASSO

INSTITUUT VOOR
SCHRIFTELIJK ONDERWIJS

Dir. J. v. d. Bij - Hoofdonderwijzer

NIEUWE PLEIN 31, BIJ HET STATION, ARNHEM.

Bon

Ik verzoek, zonder enige verplichting, gratis inlichtingen omtrent de cursus voor:

Naam

Straat No.

Woonplaats Leeftijd jaar

A-cursussen:

Voor heren: middenstandsdiploma, politiediploma, marechaussee, leerling-verpleger, besteller, hulpkeurmeester (voor slagers), manufacturenbrevet, kruideniersdiploma, warenkennis, etaleur, reiziger, administrateur, notarisklerk, makelaar-taxateur, effectenvak, inspecteur verzekeringsmij., directeur van een woning- en assurantiebureau.

Voor dames: middenstandsdiploma, leerling-verpleegster, manufacturenbrevet, kruideniersdiploma, warenkennis, etaleuse, cassière, reiziger, privé-secretaresse, kinderverzorgster, kinderjufvrouw, assistente bij een dokter of tandarts, fröbelonderwijzeres.

Leer dit voor Uw kinderen: **FRÖBELEN!**

B-cursussen:

Voor dames en heren:

* ALGEMENE ONTWIKKELING

(zeer uitgebreide cursus voor iedereen), praktijkdiploma boekhouden (dubbelboekhouden), handelskennis, handelsrecht, statistiek, handelsrekenen, boekhouddiploma's „Mercurius" en „Vereniging van Leraren", landbouwboekhouden, landbouwkundig bedrijfsleider/zetboer, Nederlandse taal, Frans, Duits, Engels, Nederlandse, Franse, Duitse en Engelse handelscorrespondentie, typen, stenografie (systeem „Groote"), spreken in het openbaar, rekenen, meetkunde, algebra, wiskunde, belastingconsulent, handschriftverbetering, beschavingsleer (goede omgangsvormen), E.H.B.O.

C-cursussen:

auto-monteur, auto-techniek, garagehouder-vestigingswet, motor- en rijwielhersteller, auto-expert (voor verkeeringsinspecteur en taxateur), theorie rijbewijs, auto-dieselmonteur, electriciën, electrotechniek, diploma sterkstroommonteur V.E.V., diploma zwakstroommonteur V.E.V., radiomonteur, radiotechniek, radiocentrale-monteur, lasser, lastechniek, machinist voor stoombedrijf, voor motorbedrijf, voor electrisch bedrijf, voor officiële diploma's land-, scheeps- en zuivelmachinist, koeltechniek, vliegtuigmonteur, vliegtuigtechniek, verwarmingsmonteur, verwarmingsinstallateur, metaalbewerking (smid-, machine-, constructiebankwerker, enz.), machinemonteur-fabrieksmonteur, loodgieter, erkend gasfitter, erkend waterfitter, V.V.A.-diploma's gezet en meester voor timmeren, voor metselen, voor lood- en zinkwerken, voor smid-bankwerken, voor machinebankwerken, voor automonteur, electrotechnisch-tekenen, machine-tekenen, bouwkundig-tekenen, meubel-tekenen, scheepsbouw-tekenen.

mode-tekenen, reclame-tekenen en ontwerpen,

adspirant bouwkundig opzichter, bouwkundig opzichter, betonbouw, wegenbouw, filmopérateur, bedrijfsleider-werkmeester, gezet en meester-kleermaker, enz.